

ZKB se umika
iz Vipavske doline

Kdo so gojenci VZS Mitja Čuk?

Preverjali bodo (ne)varnost
novega štandreškega krožišča

5 7 13

Pri Sovodnjah odkrili
temelje rimskega mostu

20915

666007

9 771124

SOBOTA, 15. SEPTEMBRA 2012

št. 218 (20.541) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNÍK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNÍK pa 24. novembra 1943 v vasi Zákrž nad Cerknico, razmnožen na ciklosti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNÍK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecci 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNINA PLĀCANĀ V GOTOVINĀ

Spredzane in abonamenta postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 € CENA V SLOVENIJI 1,20 €

*Obama
ima
smolo kot
Carter*

DUŠAN UDROVIČ

Alarmandna naglica, s katero se je te dni po državah Bližnjega vzhoda razširil protiamerški gnev muslimanski fundamentalističnih skupin, daje misliti, da je do Mohamma in islama žaljivi film samo povod, spretno izrabljena priložnost. Vzroke je treba iskati globlje, verjetno v tisti »arabski pomlad«, ki je kot nedorečena zgodbva obvisela napol, ali sploh poniknila v marsikateri od arabskih držav. Domnevna »laicnost« lanskoletnih protestov, za katere je kazalo (zlasti v Egiptu), da potekajo v znamenju želje po modernizaciji in demokratičnih spremembah se je kmalu izčrpala. Danes so spet na površi bojeviti islamski skrajneži in protizahodna gesla, Združene države Amerike pa zopet glavni vir zla.

Kako se bo razvila ta zgodba, je težko predvidevati, že sedaj pa lahko rečemo, da utegne njene posledice težko občutiti ameriški predsednik Barack Obama. Njegov tekmeč Mitt Romney je nemudoma izkoristil priložnost, predsedniku očital popustljivost in volivce spomnil na »dobre stare čase«, ko je Amerika še kaj dala nase in bila sposobna nastopati kot svetovni policaj. Obama ima podobno smolo kot nekdanji demokratski predsednik Jimmy Carter, ki ga je med predsedniško kampanjo za drugi mandat pred dobrimi tremi desetletji presenetila ugrabitev ameriških talcev na ambasadi v Teheranu. Končalo se je tako, da je na volitvah zmagal republikanc Ronald Reagan, Carter pa je šel v zgodovino kot menda edini demokratski predsednik, ki ni bil izvoljen še v drugo. No, še je čas in upanje, da se za Obamo tokrat stvari iztečejo bolje kot za Carterja.

SPORNI FILM - V Kartumu ob ameriškem napadli tudi nemško in britansko veleposlaništvo

Ob petkovi molitvi v protestih več mrtvih

V Libanonu, kjer je včeraj začel obisk papež Benedikt XVI., ubit protestnik

TRST - Predstavitev raziskave Slorija o 8. členu zaščitnega zakona

Kako je z rabo slovenščine v odnosih z javnimi upravami in ustanovami?

TRST - V dvorani Tessitorij deželnega sveta Furlanije Julisce krajine v Trstu so včeraj popoldne predstavili javnosti rezultate raziskave, ki jo je po naročilu Institucionalnega paritetnega odbora za vprašanja slovenske manjšine

med septembrom 2010 in marcem 2011 izvedel Slovenski raziskovalni inštitut, pod drobnogled pa je postavila izvajanje 8. člena zaščitnega zakona o pravicah do rabe slovenskega jezika v odnosu z javnimi upravami in ustanovami. Raziska-

vaje pokazala, da je kar lepo število uprav in ustanov poskrbelo za poslovovanje v slovenščini, k čemur je gotovo pripomoglo pozitivno ozračje, ostaja pa vprašanje, koliko se pravci poslušajo sami.

Na 3. strani

KARTUM, BEJRUT, TUNIS - Ob petkovi molitvi so se protesti v muslimanskem svetu proti ZDA še zaostriли, bilo pa je tudi več mrtvih. Več tisoč protestnikov, jeznih zaradi do muslimanov žaljivega ameriškega filma, je včeraj v sudanski prestolnici Kartum napadlo ameriško, britansko in nemško veleposlaništvo. Dva protestnika sta bila ubita. O nasilnih protestih poročajo tudi iz Tunizije, kjer so umrle tri osebe. V Libanonu, kjer je včeraj tridnevni obisk začel papež Benedikt XVI., pa je bil v spopadih med policijo in islamskimi ubit protestnik.

Na 11. strani

Danes v Kopru
proslava ob vrnitvi
Primorske k matici

Na 2. strani

V Sežani oropali banko

Na 2. strani

Jindal Italia ne
namerava prodati
tovarne Sertubi

Na 5. strani

Iz Trsta poziv SKP za
uporabo matičnih celic

Na 5. strani

V Škocjanu avto podrl
bivšega župana

Na 13. strani

V Gorici bodo ostranili
kolesarsko »stezico«

Na 13. strani

TRST - Začetek pouka v novem šolskem letu

Na Tržaškem 2518 mladih v slovenskih vrtcih in šolah

Božansko
dobri
konfeti

Test
ul.Carducci 25
Gorica
ul.Garibaldi 6
Tržič
ul.S.Ambrogio 18
Ljubljana
Trg Ajdovščina 4

kakšna usoda
na s čaka

KOPER - Osrednja slovesnost ob 65. obletnici danes ob 11. uri na Ukmarjev trgu

Praznik vrnitve Primorske k matici v znamenju spomina in solidarnosti

Organizatorja MO Koper in ZZB NOB - Slavnostni govornik Danilo Türk - Brez državne proslave

KOPER - Letošnji praznik vrnitve Primorske k matici domovini 15. septembra v Kopru bodo Primorci obeležili v znamenju spomina in solidarnosti. Tako bodo na športnih prireditvah zbiralni sredstva za nakup defibrilatorjev in za pomoč starejšim osebam na domu. Slavnosti govornik na današnji osrednji proslavi v Kopru bo predsednik republike Danilo Türk.

Praznovanje ob priključitvi Primorske k matici, s katerim letos obeležujemo 65. obletnico od uveljavitev pariške mirovne pogodbe, organizirata Mestna občina Koper in vsa primorska združenja pri Zvezu združenj borcev za vrednote NOB. Zaradi vladnih varčevalnih ukrepov državne proslave kljub letosnjem okrogli obletnici ne bo.

Osnovna ideja praznovanja je, da naredimo nekaj zase in se spomnimo, od kod prihajamo, je ob predstavitvi programa pojasnila režiserka Katja Pegan. Praznovanje po njenih besedah tako črpa iz korenin, se dotika današnjega časa in seže do senzibilnosti in multikulturalnosti, ki jo živi Primorska v tem trenutku.

Na osrednji proslavi ob 11. uri na Ukmarjevem trgu v Kopru, poimenovani Spomin, bo nastopilo prek 150 povev ob spremljavi Pihalnega orkestra Koper. Slavnosti govornik bo predsednik republike Danilo Türk, goste pa bodo nogovorili še koprski župan Boris Popovič, predsednik pokrajinskega sveta Zveze združenj borcev za vrednote NOB za Južno Primorsko Jerko Čehovin, predsednik koprskih zvez borcov Boris Kralj in nekdanji župan sosednje Doline ter pobudnik odprte meje Edvin Švab.

Ob 12. uri bodo z Ukmarjevega trga krenili tekači, ki se bodo pomerili na 2.400 metrov dolgem dobrodelnem teku, poimenovanem Moč. Luka Koper bo organizatorjem za vsakega udeleženega podarila 10 evrov. Zbrani denar bodo namenili za nakup defibrilatorjev, ki jih bodo razdelili med občine, od koder prihajo tekači.

Sledila bo nogometna tekma Tovarištvu ob 17. uri na Stadionu Bonifika, na katerem bo med drugimi mogoče prisluhniti obalnemu komornemu orkestru, Tinkari Kovač, Eroici in Otu Pestnerju. Zmagovalcem športnih prireditiv bodo primorski olimpijci izročili priznanja.

Praznovanje se bo sklenilo s koncertom Ljubezen ob 20. uri na Titovem trgu, na katerem bo med drugimi mogoče prisluhnuti obalnemu komornemu orkestru, Tinkari Kovač, Eroici in Otu Pestnerju. Zmagovalcem športnih prireditiv bodo primorski olimpijci izročili priznanja.

Praznik priključitve Primorske matici skriva v sebi po besedah Čehovina tudi nekaj gremkobe, saj je ob uveljavitev pariške mirovne pogodbe na drugi strani meje ostalo precej Slovencev. Ker gre letos za 65. obletnico dogodka, želijo praznik še bolj poudariti. Vlada je marca letos sklenila, da državne proslave kljub okrogli obletnici ne bo, zato je bilo po njegovem jasno, da morajo borčevske organizacije proslavo organizirati same.

Po mnenju predsednika koprskih borcev Borisa Kralja gre pri vladni odpovedi državne proslave ob vrnitvi Primorske matici sicer bolj za prispevek k protiborčevskim kot varčevalnim ukrepm.

Vrnitev Primorske k matici domovini se v Sloveniji praznuje v spomin na uveljavitev pariške mirovne pogodbe 15. septembra 1947. Pogodba je takratni Jugoslaviji prinesla velik del Primorske, Istro južno od Mirne, Reko, Zadar in otroke. Praznik vrnitve Primorske je državni praznik ob leta 2006. (STA)

Koper bo danes prizorišče osrednje proslave ob 65. obletnici vrnitve Primorske k matici

Priprli 29-letnega požigalca iz Kopra

IZOLA - Policija je v torek zvečer odvzela prostost 29-letnemu Koprčanu, ki so ga gasilci pred tem zasačili pri podtikanju požarov v izolskem zaledju in ga zadržali do prihoda policije. Požigalca so policisti pridržali in ga po zasišjanju v četrtrek priveli k preiskovalnemu sodniku, ki je zanj odredil pripor. Koprčan naj bi avgusta podtaknil še en požar.

V torek zvečer je v zaselku Medljan pri Cetorah gorel večji leseni objekt, ob cesti za Korte pa je bilo že več manjših požarov. Pri nihovem gašenju so domačini prostovoljni gasilci iz Izole obvestili, da je na kolovozni cesti mlajši moški, ki podtika požare. Gasilci sta takoj odšla po kolovozni poti proti Medljanu in na tleh opazila ležečega moškega, ki je v vzigidnikom zažigal travo oziroma grmičevje. Eden od gasilcev ga je prijel za roko in mu preprečil nadaljnje kurjenje, ostale gasilce pa prosil, da obvestijo policijo. Požigalec se je zato poskušal iztrgati iz prijema gasilca in ga je z rokami večkrat udaril v obraz, ga trgal za oblek in davil. Kljub temu ga je gasilec zadržal do prihoda policista.

Pri nadalnjem zbirjanju obvestil so policisti ugotovili, da je 29-letnik že 7. avgusta podtaknil požar na vinški kleti v neposredni bližini stanovanjske hiše v Cetorah.

SEŽANA - Včeraj zjutraj je prišlo do ropa v Banki Koper

Bliskovit naskok na banko

Trije zamaskirani moški so ob 8.43 vdrli v banko - Zbežali so z belim twingom, ki so ga policisti nekaj ur pozneje našli - Storilci še na begu

SEŽANA - Sežano so včeraj preplavili policisti. Ob 8.43 je namreč v Banki Koper (na trgu ob pošti) prišlo do ropa. Trije zamaskirani moški so planili v bančne prostore in od zaposlenih za okenci zahtevali denar. Ko so slednjega dobili, so v naglici zapustili banko in zbežali z belim twingom z ljubljansko registrsko tablico. Po prvih informacijah ni bil nič - ne uslužbenici ne stranke, ki so se ob tisti uru mudile v banki - poškodovan.

Policisti koprskih policijskih enot so po celotnem teritoriju nemudoma postavili policijske blokade in celo s helikopterjem preletavali širše območje, da bi zasledili avtomobil. Ker so informacije o avtomobilu in storilcih policisti sporočili tudi prek medijev, se je nekaj ur pozneje javil občan, ki je zagledal dotični avtomobil parkiran pred nekim blokom v okolici Sežane. Na ogled avtomobila so se pripeljali tudi kriminalisti, medtem ko so se policisti lotili kapilarnega iskanja storilcev po okolici. Po spleten skupnosti facebovkov so se včeraj oglašili številni »zamejski« prebivalci bloka, ki so se spraševali čemu ves ta neobičajen naval policistov.

V Sežani so bili včeraj vsi presenečeni nad bliskovitim dogodom. Nekateri mimočoči se sploh niso zavedli, da je do njega prišlo. V drogeriji so nam povedali, da je neka starejša ženska ravno v banki polagala ček, ko je za pultom videla po glavi pokritega moškega. Tako je pomislila, da pretirava, saj še ni takega mraza, potem pa je ugotovila, da drži v rokah pištolo. Stranke so morale leči na tla, vse pa je bilo zelo hitro in skorajda filmsko nerealno. Iz koprskih policijskih enot so nam potrdili, da so roparji s seboj imeli orožje, sicer pa ne vedo, ali je bilo to pravo ali ne. (sas)

Območje pred banko je bilo včeraj pod policijskim nadzorom

KROMA

SLOVENIJA - Kolegij predsednika DZ zavrnil predlog SLS

Pukšičeva komisija ne bo smela neomejeno potovati v tujino

LJUBLJANA - Kolegij predsednika DZ Gregorja Viranta je včeraj zavrnil predlog sprememb pravilnika o mednarodni dejavnosti, s katerimi bi komisiji za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter njenemu predsedniku Francu Pukšiču dovolili neomejeno število potovanj v tujino. Komisiji pa so odobrili obisk slovenske skupnosti v Južni Ameriki.

Predlog sprememb so vložili v poslanski skupini SLS, kjer so komisiji za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ki jo vodi njihov poslanec Franc Pukšič, želeli omogočiti več obiskov v tujini. V DZ so namreč zamenom varčevanja močno omejili poslanska potovanja. V SLS so tako predlagali, da bi omenjeni komisiji, ki sedaj v skladu s pravilnikom lahko največ dvakrat na leto obišče slovensko skupnost v sosednjih državah, dovolili neomejeno število takšnih obiskov.

V druge evropske države pa bi komisija lahko potovala štirikrat na leto. Poleg tega so predlagali, da omejitev največ dveh udeležb letno na dogodek v tujini, ki ne velja za predsednika in podpredsednika komisije za narodnosti, ne bi veljala tudi za predsednika in podpredsednika komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu. S sedanjimi omejitvami naj bi bilo namreč okrnjeno izvajanje ustavnih in zakonskih nalog komisije. Kot je po-

jasnil Pukšič, je imela komisija v programu obisk manjšin v vseh štirih sosednjih državah, a so lahko obiskali le dve.

Predsednik DZ Virant se je strinjal, da ima omenjena komisija drugačen status od drugih in bi zanje morale veljati specifikne, a se ne strinja, da bi bili ti obiski neomejeni in bi komisija dobila "bianco menico". Zato je predlagal, naj v SLS pripravijo nov, kompromisni predlog, ki bi vseboval določene omejitve.

S tem so se strinjali tudi v poslanskih skupinah PS, SD, DL in DeSUS. Kot je dejal Jani Möderndorfer (PS), ne morejo pristati, da bi Pukšič lahko neomejeno potoval "kamor koli kadar kol", saj morajo za vse veljati enaka pravila. Po mnenju Janka Vebra pa bi bilo nujno, da komisija pripravi letni program obiskov. Tudi Franc Jurša (DeSUS) pravi, da bi spremembе pravilnika podprt, a bi moralno biti število obiskov v tujini omejeno.

Po drugi strani pa je poleg poslanske skupine SLS, ki je spremembе predlagala, tak predlog podprt tudi vodja poslancev SDS Jože Tanko, kot je dejal, je predlog razumen in ni pretiran, poleg tega pa bi bilo modro, da na primerni ravni ohranjajo stik s Slovenci zunaj meja države. (STA)

SLOVENIJA

V DSN zaskrbljeni zaradi odpuščanja in slabšanja delovnih pogojev novinarjev

LJUBLJANA - V Društvu novinarjev Slovenije (DNS) poudarjajo, da z veliko zaskrbljenostjo spremljajo zadnje dogodek v slovenskih medijih. Po odpuščanjih v Žurnalu in zamenjavi predsednika uprave Dela Jurija Giacomellija društvo poziva uprave medijskih podjetij, naj krize medijske industrije ne izkorističajo za odpuščanja in slabšanja delovnih pogojev novinarjev.

Poudarjajo, da niso zaskrbljeni le zaradi potencialne izgube delovnih mest, ampak tudi zato, ker jih je ob dejstvu, da je prezaposlovanje k drugim medijem skrajno oteženo, strah, da bo takšen razvoj dogodkov v medijih škodil predvsem pravici državljanov do obveščenosti.

Ob tem so v DNS spomnili na zamenjavo predsednika uprave Dela. "Ker lastniki niso bili sposobni verodostojno pojasniti razlogov menjav v največjem mediju in ker lastniške in dolžniške razmere v Pivovarni Laško dopuščajo potencialni državni vpliv, so se pojavila ugibanja o morebitnih političnih ozadjih," navajajo v društvu in dodajajo, da bodo z veliko pozornostjo spremljali razvoj dogodkov.

V podjetju Žurnal Media se je že pred tem odvila drugi val odpuščanj redno zaposlenih in honorarnih novinarjev, izpostavlja v DNS. Podobni "crni scenariji" se lahko odvijejo tudi v nekaterih drugih medijih, so še zapisali v društvu. "Če se bodo procesi z nezmanjšanim tempom odvijali naprej, bomo v Sloveniji že kmalu lahko gledali pravo malo medijsko pogorišče," opozarjajo v DNS.

TRST - Predstavitev raziskave Slorija o izvajanju 8. člena zaščitnega zakona

Lepo število javnih uprav in ustanov skrbi za poslovanje tudi v slovenščini

Vprašanje je, koliko se pravice do rabe jezika tudi sami poslužujemo - Pomen spremenjenega ozračja

TRST - Lepo število javnih uprav in ustanov v Furlaniji Julijski krajini je poskrbelo za poslovanje tudi v slovenskem jeziku, k temu je gotovo pripomoglo pozitivno ozračje, čeprav ostaja še naprej vprašanje, koliko se Slovenci v Italiji pravice do rabe maternega jezika v odnosu z omenjenimi upravami in ustanovami poslužujemo, ravno tako se postavlja vprašanje osebja z znanjem slovenskega jezika, ki je zaposleno le za določen čas oz., če je stalno zaposleno, ni pa formalno zadolženo za rabo slovenščine v stikih z uporabniki. Pomembno pa je, da sta zaščitna zakona št. 482/1999 in 38/2001 uvedla slovenščino v poslovanje javnih uprav tudi v videmski pokrajini, čeprav med osebjem z znanjem slovenščine prevladuje predvsem raba krajevnih narečij. Ravno tako bi bila potrebna večja strogost pri selekciji prevajalcev. To in še marsikaj je izšlo z včerajšnje popoldanske predstavitev raziskave o izvajanju 8. člena zaščitnega zakona za Slovence v Italiji št. 38/2001, ki jo je Institucionalni paritetni odbor za vprašanja slovenske manjšine predlanskim naročil Slovensko raziskovalnemu inštitutu.

Predstavitev je potekala v dvorani Tessitori deželnega sveta FJK ob prisotnosti predsednice paritetnega odbora Jože Namor in njene predhodnika Bojana Brezigarja, ki je vodil srečanje, ter predstavnikov Slorija Emidija Susiča in Zaire Vidali, ki so prisotnim članom odbora, politikom, upraviteljem in predstavnikom krovnih organizacij ter drugim občanom orisali izsledke raziskave, ki je potekala od septembra 2010 do marca leta 2011. Junija lani so rezultate predstavili članom odbora, do javne predstavitev pa je prišlo včeraj, spodbudila pa je tudi razpravo, o kateri bomo poročali posebej.

Podatki, ki jih nudi raziskava, se torej nanašajo na obdobje september 2010-marec 2011, kar pomeni, da se je v nekaterih primerih položaj mogoče medtem že spremenil, kar posebej velja za tiste primere, ko gredo storitev v slovenskem jeziku prek osebja, ki je zaposleno za določen čas, je bilo rečeno. Raziskovalci Slo-

rija so najprej določili upravne organe na ravni dežele, pokrajin in občin, krajevne pravne organe in decentralizirane državne uprave, ki morajo zagotavljati rabi slovenskega jezika: to je vrsta izbranih služb in uradov deželne uprave FJK, potem so tu tri pokrajinske uprave, 32 občinskih uprav, trinajst pravnih organov, 41 državnih uprav, dve gorski skupnosti, štiri podjetja za zdravstvene storitve ter osem podjetij oz. družb za upravljanje javnih storitev. Sledile so faza intervjujev s predstavniki omenjenih ustanov, dalje analiza njihovih spletnih strani ter pilotno preverjanje izvajanja 8. člena pri nekaterih ustanovah. Raziskovalce je zanimalo predvsem, kakšen je položaj glede ustnega in pisnega sporazumevanja na relaciji pripadnik narodne skupnosti - javna uprava oz. ustanova, dalje položaj na področju prevajanja aktov, obrazcev, javnih obvestil in komunikacije ter v zvezi z dvojezičnim osebjem in uradi za slovenski jezik.

Glede ustnega in pisnega sporazumevanja v službah Dežele FJK, slednje v glavnem nudijo ustni odgovor razen deželnega sveta, možnost prejetja pisnega odgovora pa obstaja pri vseh izbranih službah in organih. Ob Deželi pa vse tri pokrajine - tržaška, goriška in videmska - nudijo pravico do ustnega in pisnega odgovora v slovenskem jeziku, glede občin pa to pravico nudijo vse občine na Tržaškem in Goriškem, medtem ko so na Videmskem močno prisotna krajevna narečja. Od državnih ustanov jih 21 nudi možnost ustnega, 20 pa pisnega odgovora v slovenščini. Podobna slika se opazovalcu kaže na področju prevajanja aktov in obrazcev oz. javnih obvestil in komunikacije v slovenskem jeziku, medtem ko je oseb v deželnih, pokrajinskih, občinskih in državnih uradih z znanjem slovenskega jezika kar nekaj (razpoložljivi podatki, če se nismo ušteli, presegajo število dvesto), le del te množice pa se izrecno ukvarja s poslovanjem v slovenščini. Urade za slovenski jezik ima večina pokrajin (razen tržaške in Dežele), v obdobju poteka raziskave pa so taki uradi delovali v osmih občinah, zdaj pa naj bi jih bilo petnajst. (iz)

Raziskava je vzela v poštev obdobje med septembrom 2010 in marcem 2011

KROMA

SOLIDARNOST - Iz Mirandole, ki jo je močno prizadel potres

Na enotedenskem obisku sedem dijakov iz Emilije-Romagne

prav predstavniki deželne civilne zaščite, ki so potresencem pomagali v kampih za brezdomce. Kasneje pa se je porodila zamisel, da bi skupini mladih s tem območja ponudili možnost, da pred začetkom šolskega leta preživijo brezkrni teden in spoznajo nove kraje, kot je povedal direktor Naravnega parka Julianijskih Predalp Stefano Santi.

Skupina dijakov se je tako iz Mirandole odpravila s spremljevalko, občinsko sodelavko Margherito Giannico, prejšnjo nedeljo. Gostje so spali na sedežu parka v Reziji, v tem tednu pa so si ogledali znamenitosti in naravne lepote na celotnem ozemlju, ki ga zaobjema Naravni park Julianijskih Predalp. V četrtek so bili tako dijaki iz Emilije, za katere je bil izlet v naše kraje zelo lepa izkušnja, na primer v Zavrhu v Terski dolini, kjer so si ogledali tamkajšnjo jamo. Bili pa so tudi na Montažu in v Pušji vesi.

V Mirandoli bo pouk stekel v pondeljek, popotnsna obnova pa poteka zelo počasi, so povedali gostje iz Emilije. Nekaj družin na žalost še vedno živi v zasilnih bivališčih, brez svojega sedeža pa je na primer še vedno tudi občinska uprava, ki si začasne prostore deli s šolo. (NM)

REZIJA - Sedem dijakov nižje srednje šole Francesco Montanari iz Mirandole, kraja pri Modeni v Emiliji - Romagni, ki ga je spomladi letos prizadel močan potres, je ta teden gostil Naravni park Julianijskih Predalp v okviru projekta, pri katerem sta sodelovali še Dežela Furlanija-Julijška krajina in deželna civilna zaščita (na posnetku NM). Stike s prebivalci Mirandole so že maju navezali

FILM - V izboru med devetimi filmi Gazvodov filmski prvenec Izlet slovenski kandidat za tujejezičnega oskarja

LJUBLJANA - Celovečerni filmski prvenec Izlet režiserja in scenarista Nejca Gazvode, ki je nastal v produkciji Perfo Production, je izbran za slovenskega kandidata za nagrado oskar za tujejezični film. Na izbor za tujejezičnega oskarja so se prijavili filmi, ki so bili po pravilih ameriške akademije v zadnjem letu prikazani v domačih kinematografi. Poleg Gazvodovega filma Izlet so bili v izbor za slovenskega kandidata uvrščeni še filmi Stanje šoka režiserja Andreja Košaka, Lahko noč, gospodična Metoda Pevca, Arheo Jana Cvitkoviča, Kruha in iger Klemna Dvornika, Traktor, ljubezen & rock'n'roll Branka Djurića, Dolge počitnice Damjana Kozoleta, Aleksandrine Metoda Pevca in Sfinga Vojka Anzeljca.

Kandidata je izbrala strokovna komisija Društva slovenskih filmskih ustvarjalcev v sestavi Dunja Klemenc (prodcent), Ingrid Kovač Brus (publicistka), Igor Samobor (igralec), Martin Turk (režiser), Ven Jemersič (direktor fotografije), Branislav Srdić (producent) in Miran Zupanič (režiser), so sporočili iz Slovenskega filmskega centra.

Izlet je svetovno premiero doživel leta 2011 na festivalu v Sarajevu. Na 14. festivalu slovenskega filma je bil nagrajen s petimi vesnami. Žirija slovenskih kritikov in publicistov ga je razglasila za najboljši film, prejel pa je tudi posebno nagrado revije Stop za igralski dosežki. Leta 2011 je bil nagrajen na filmskem festivalu v Arrasu in festivalu Cinedays v Skopju s posebno omembou žirije, leta 2012 pa je prejel štiri nagrade na filmskem festivalu v Nashvilli.

Film Izlet pričuje o treh prijateljih, starih nekaj čez 20 let, ki se odpravijo na morje na nekajdnevni izlet, kot so to počeli že v srednji šoli. Kar je videti kot eden izmed mnogih izletov, postavi na kocko njihovo prijateljstvo. Hkrati film skozi življenske dialoge in situacije pove zgodbijo o iščoči se generaciji, ki ne najde svojega mesta v današnjem razdrobljenem svetu.

Poletni fotoutrip '12

Drage bralke, dragi bralci! Spet smo radovedni, kje in kako preživljate svoje počitnice, predvsem pa, ali je v vaši potovalki prostor tudi za Primorski dnevnik. Mi seveda upamo, da ja, in vas zato vabimo, da vanjo položite tudi časopisni izvod ali spletni Primorski dnevnik in mu nato, kjer koli pač preživljate te poletne tedne, posvetite enega od svojih poletnih posnetkov.

Fotografije nam pošljite preko rubrike Fotogalerije bralcev na spletni strani www.primorski.eu ali po elektronski pošti tiskarna@primorski.eu, lahko pa jih tudi osebno dostavite v uredništvih v Trstu in Gorici. Najlepše bomo objavili!

Marko,
Cristina
in mala
Matilda
v Savudriji

SLOVENIJA TA TEDEN

Namesto javne državna televizija

DARJA KOCBEK

Vodstvo slovenske javne radiotelevizijske mreže je ta teden napovedalo, da bo treba v primeru, če bo vlada vztrajala pri znižanju prispevka za javno RTV za 10 odstotkov (za 1,2 evra na mesec) v letu 2013, ukiniti tudi nekatere priljubljene radijske in televizijske oddaje ter opustiti nekatere programe, ki ne spadajo v osnovno poslanstvo javnega zavoda. Z omenjenim znižanjem in ob predvidenem zmanjšanju prihodkov od oglaševanja bo imela RTV Slovenija po izračunih njenega vodstva naslednje leto na razpolago 13 milijonov evrov manj kot letos. Odaje bodo morali ukinjati, ker je večina večina stroškov zavoda fiksnih, kar pomeni, da so tako ali drugače določeni z zakonom.

Da bodo prihodnje leto stroškovno zvozili, bodo morali na radiu in televizijskih programih spodbuditi vodstvu na izdelati nova programsko-produkcijska izhodišča, poslance državnega zavoda pa pozval, naj premislijo o smiselnosti znižanja RTV prispevka. Mitja Štular je ocenil da gre za pretirano reakcijo vodstva in manipulacijo, saj se bodo z 10-odstotnim znižanjem prispevka celotni prihodki zavoda znižali za 7,6 odstotka, medtem ko vodstvo predlaže ukinitev 36,8 odstotka programa. Andrej Aplenc pravi, da je znižanje za zavod dobro, saj bo »nežno prisiljen v prestrukturiranje in racionalizacijo«.

Maurizio Tremul je ugotovil, da 1,2 evra mesečno ne bo olajšalo življenja državljanom, Mojca Kovač Šebert pa, da ima RTV Slovenija še možnosti za racionalizacijo, a kljub temu znižanjem prispevka zavod ne more preživeti brez resnih posledic.

Ziga Turk, minister za izobraževanje, znanost in kulturo, je znižanje obveznega prispevka, ki ga morajo za javno radiotelevizijo plačati vsi

odjemalci električne energije, avgusta naznani kar po twitterju: »Vlada znižuje RTV prispevek za 10 odstotkov in s tem zategovanje pasu v javnem sektorju širi tudi na RTV Slovenija. Prihranek ostane gospodinjstvom.« »Gre za politično ubijanje RTVS,« se je na to odzvala njegova predhodnica, ministrica za kulturo v prejšnjem letosredinski vladni Majda Širca.

Hkrati, ko je vlada znižala naravnino javni RTV, pretežno državna družba Telekom Slovenije, ustanavlja videz zasebno, v bistvu pa paradržavno televizijo Planet Siol TV, s katero bo upravljala hčerinska družba TSmedia, ki je v 100-odstotni lasti Telekoma. Uradno bo to komercialna televizija, ki namerava začeti oddajati kmalu, po zadnjih dostopnih informacijah že prihodnji teden.

Zanje je na voljo 14 milijonov evrov. Vlada pravi, da za razliko od javne RTV nova televizija slovenskih davkoplačevalcev ne bo stala niti evra. Minister Turk je v tem tednu eni izmed oddaj javne RTV dejal, da bodo davkoplačevalci z njim dejansko dobili, če bo prodana nekemu grškemu podjetju, menda zainteresiranim za prevzem. Kako namerava vlada ta denar porabiti, da bodo davkoplačevalci res imeli korist, minister ni povedal. Je pa dejal, da si na javni RTV želi več dokumentarnih oddaj domače produkcije, spet pa ne, kako oziroma kje naj vzame, da bi jih financirala.

Marko Milosavljevič, profesor na Fakulteti za družbenne vede, opozarja, da za novo državno televizijo drugače kot za javni zavod v zakonu ni varovalk, ki bi preprečeval neposredno vpletanje politike in drugih posamičnih interesov v uredniško politiko.

PISMA UREDNIŠTVU

Odgovor na pismo g. Marka Bidovca

Spoštovani g. Marko Bidovec iz Kranja,

prebral sem Vaše pismo, na podlagi katerega sicer izražate upanje, da bom svoja prejšnja navajanja dopolnil z Vašimi navedbami, tako da Vam ne bo potrebno iti na medije. Prebral pa sem ga prav na časopisu, zato mi ni jasno, kako ste si to predstavljali.

Vsebinsko gledano pa, prav na podlagi Vašega pisma in objavljenih navedb predsednika SKGZ Pavšiča, predsednika Odbora za proslavo Bazoviških junakov pri NŠK Milana Pahorja ter pozvedb, ki sem jih medtem še opravil, ugotovljamo:

1. O namenu, da se na proslavi Bazoviških junakov izvede organizirana protestna akcija, s kričanjem, živigajnjem in podobnimi nedostojnimi obnašanjem ter celo obmetavanjem s paradižnikami (ne da bi se ob tem pomislilo na združevalno moč Bazovice za - sicer razdeljene - Slovence v Italiji), so bili obveščeni pristojni državni organi R. Slovenije in italijanska policija, v zamejstvu pa na pobudo Generalnega konzulata RS v Trstu in drugih pa le Rudi Pavšič in Milan Pahor. Predsednik SSO dr. Drago Štoka je bežen namig o nekih kontestacijah, kot mi je povedal, slišal prav od Pavšiča na petkovem sestanku pred proslavo z Ministrico Novakovo v Ljubljani, ni pa mu bilo pojasnjeno nič drugega, niti da gre za resno zadevo in da informacija prihaja iz Generalnega Konzulata RS v Trstu.

Slovenske skupnosti o tem ni obvestil nihče, ne vem če so kaj vedeli ostali člani skupnega predstavnštva.

2. Neumnosti, da ni šlo za organizirano akcijo, pač pa za spontani protest skupine naključnih udeležencev lahko trdi le g. Primož Možina, s kate-

rim - glede na nivo njegovih razmišljanj - ocenjujem, da je nesmisleno zgubljati besede.

3. Kateri »strici« stojijo za organizirano akcijo je razvidno iz članka na portalu Siol.net, kjer so ob njihovi fotografiji z imeni in priimki navedeni najglasnejši kričaci, ki so nam pokvarili spominsko proslavo in onečastili kraj, kjer so izkrivali naši junaki.

4. Vprašanja in zahteve, ki sem jih postavil v tiskovnem sporocilu - ki ga je sicer v celoti objavila le Slomedia, par koščkov po uvidevnosti urednika na Primorski dnevnik - pa so zato povsem na mestu in v celoti upravičena. Od ZZB Slovenije še vedno pričakujem, da se od obnašanja njenih vidnih zastopnikov na Bazoviški gmajni ogradri in jih obsoodi, saj spominjajo na organizirane škavdriščne pohode, ki se jih Slovenci v Italiji dobro spominjam, ko so tržaški prenapeteži večkrat v preteklosti motili in preprečevali naše javne shode in manifestacije zaradi prisotnosti slovenske besede, kot se spominja tudi g. Edvin Švab.

5. Ugotavljam končno, da Milan Pahor, kot predsednik organizatorja proslave, ne nevarni organizirani akciji ni obvestil članov odbora, niti drugih manjšinskih dejavnikov. Še najhuje pa je, da potem ko se je nedostojno kričanje že začelo, ni tega početja obsodil v svojem pozdravnem nagovoru in pogovarjal, da Slovenci v Italiji ne dopuščamo, da se proslava, ki je res skupna vsem, izrabi za tako nedostojna izražanja notranjepolitičnih razprtij v Sloveniji. Poziv k spoštovanju gostov je podal šele PO koncu svojega govora, z novo vrnitvijo na oder, a le zato, ker sta ga Pavšič in dr. Štoka opozorila o nevzdržnosti situacije, ki je g. Milan Pahor ocitno ni opazil.

5. Rudi Pavšič, predsednik SKGZ, je dobro vedel kaj se pripravlja, kot sam priznava. Tega pa ni zaupal ne predsedniku druge krovne organizacije, ni-

ti ni obvestil skupnega predstavnštva, ki je po njegovem mnenju očitno pristojno le za to, kar se njemu zdi in celo pridiga o tem, kdo v njem sploh lahko zastopa posamezne organizacije in stranke, kot da bi imel on celo pravico izbirati sogovornike.

Če bi svojo dolžnost obveščanja opravil, bi lahko vse skupaj preprečili že s tem, da bi v medijih pred proslavo objavili skupno izjavo vseh manjšinskih komponent, s katero bi vnaprej obsoobili nameravano akcijo, do katere tako ne bi prišlo, saj bi bila vnaprej obsojena na propad.

Obsodili so jo že na kraju samem vsi dobronameri udeleženci proslave po njenem zaključku, tudi tisti ki aktualne vlade v Sloveniji ne podpirajo, kot je Milanu Pahorju pred menoj izjavila udeleženka, ki je podčrtala, da ni pristaš Janševe vlade.

6. Bralcil naj torej ocenijo, kakšni interesi so se v tej zadevi prepletali in kdo je odgovoren za vse to.

7. Namigovanja Rudija Pavšiča o začetku volilne kampanje pa jemljem kot ugotovitev njega samega, saj je pravkar izrabil tiskovno konferenco krovne organizacije civilne družbe za samopromocijo za nadaljevanje njegove domnevne »politične kariere«. Osebno mislim, da je slabo začel.

K sreči pa to ni problem Slovenec v Italiji, pač pa le njegov problem.

Damijan Terpin, deželni tajnik SSK

PRIPIS UREDNIŠTVA: Tako kot Slomedia je tudi Primorski dnevnik tiskovno sporocilo gospoda Terpina v celoti objavil na svoji spletni strani.

SKLAD MITJA ČUK SVETUJE

Skrajna stiska

Dan, ko so se ponovno odprla šolska vrata, 10. september, je pred leti Svetovna zdravstvena organizacija razglasila za svetovni dan prečevanja samomora. Vsak dan si na svetu 3000 ljudi vzame življenje, 60000 ljudi pa to poskusijo. Ta težnja narašča tudi v EU: vsako leto naredi samomor nad 52000 ljudi, od tega je dvajset oseb med 15. in 29. letom starosti. Na svetu je samomor med tremi vodilnimi vzroki smrti pri osebah med 15. in 44. letom starosti, delež samomorov med mladostniki pa se neglo dviga. Po dokončnosti njihove odločitve ostaja le grenko vprašanje preživelih: zakaj?

Leta 2006 je vrsta samomorov najstnikov pretresla hrvaško javnost. Uradni podatki so navajali 26 izvedenih samomorov najstnikov in stokrat več poskusov samomora. Nekateri strokovnjaki so bili mnenja, da sta prezaposlenost staršev in čedalje hujši pritisk na najstnike v zvezi s šolskim uspehom glavnih krivca za toliko število samomorov. Drugi pa so opozarjali na dejstvo, da po šolah šolske psiho pedagoške službe ni in se zato mladostniki nimajo komu zaupati; ko jim breme postane neznosno, se odločijo za usodni korak. V Rusiji se je zgodilo nenavadno veliko samomorov najstnikov leta 2008. Po tem ko so teh dogodkov podrobno poročali mediji, se je zgodilo še več samomorov na podoben način. Številno samomorov v Rusiji je trikrat večje kot v svetovnem povprečju; strokovnjaki menijo, da zaradi alkoholizma, družine, posledic razpadanja Sovjetske zveze in pomanjkanja skrbstvenih institucij za duševno zdravje ljudi. Rusija je po številu najstniških samomorov na Belorusijo in Kazahstanom na tretjem mestu. Tudi Ameriško javnost je leta 2010 pretresla vrsta samomorov, ki so jih storili najstniki zaradi svoje dejanske ali domnevne istospomembe volje, nenadni izpadi, zloraba snovi, odsotnost iz sole, nesposobnost za vsakdanje naloge in nesposobnost smeha. Izvedenci opredeljujejo tudi različne tipe samomorilskega obnašanja. Včasih oseba samomor načrtuje vnaprej, največkrat pa gre za impulzivno dejanje, ko sta vznemirjenost in razdraženost na višku in sama ne vidi izhoda. Navajajo tudi dejavnike, ki povečajo tveganje pri tistih najstnikih, ki so lahko potencialne žrtve samomora. Mednje pričevajo prejšnje poskuse, nedoseganje visoke postavljenih standardov samih najstnikov ali staršev, nedavne izgube dragih oseb, dostopnost do orožja in hiš, zloraba substanc in pomanjkanje komunikacije - to je nezmožnost pogovora znotraj družine o svoji jezi in nelagodju - ter nasilje v družini, ki najstnika uči, da konflikte rešuje z nasiljem.

Če se razremo bliže, je v Italiji samomor tretji vzrok smrti med mladimi od 15. do 24. leta po prometnih nesrečah in raku. Med manj kot 25 let starimi moškimi se je odstotek samomorov od leta 1952 do leta 1995 potrojil. Slovenija pa je podatki Inštituta za varovanje zdravja peta država na svetu po številu samomorov! Vsak dan se zgorodi samomor vsakih sedemnajst ur, kar v povprečju pomeni okoli 600 ljudi vsako leto. Od tega naredi samomor od 30 do 50 mladih od 18 do 24 let. Strokovnjak za vprašanje samomorov dr. Andrej Marušič (1965-2008) je trdil, da je za najstnike, ki naredijo ali poskušajo narediti samomor, značilna kombinacija nizke samopodobe, depresije in splošnega negativnega odnosa do življenja.

Dejansko je po mnenju izvedencev otroška oziroma mladostniška depresija stanje, ki ima lahko za posledico to tragično izbiro. Te depresije ni lahko opaziti. Navidezno otroku nič ne manjka, saj se zabava, čeprav se tudi jezi, včasih je zdolgočasen in se od časa do časa odmakne od dogajanja. Tako se odraslim zdi, da otrok ne more biti v depresiji, če se zabava. Izvedenci pa razlagajo, da najstnik, ki je v stanju pobitosti, skuša početi reči, ki mu bodo dale boljše počutje. Zagotovo je druženje s prijatelji ena izmed teh, saj prijatelji navadno ne postavljajo zahtev in ne delajo pritiskov, kot to počnejo starši in šola. Prijatelji znajo najstnika potolažiti.

Samomor je dokončno dejanje. Najstniki pa so v svoji »vsemogočni« faziji prepričani, da so nesmrtni. Psihologi so mnenja, da je treba posvečati večjo pozornost vsem poskusom samomora, čeprav je zanje jasno, da so želeli storilci le nekaj dokazati, ne pa da bi hoteli dejansko storiti samomor. (Maščevlji krik v stiski: »Bodo že videli!«) Navadno se samomor odigra v zelo kratkem času, zaradi nenadnega dejavnika, ki je največkrat na videz banalen, vendar pomeni storilcu veliko travmo. Večina izvedencev meni, da je mladostnik, ki skuša narediti samomor, v tistem trenutku nesposoben primerno oceniti realnost in, čeprav načrtuje in izvaja dejanja, s katerimi se bo umoril, nima pravilne percepcije o tem, da bo dejanje, ki ga izvaja, povzročilo njegovo smrt - dokončno prenehanje njegovega bivanja. (jec)

če pozornost. Vse tako dogajanje naj starši jemljejo resno in naj takoj poisci strokovno mnenje. Če se otrok zapira v svojo sobo in opušča svoje popoldanske dejavnosti, je to lahko opozorilni znake. Do takega obnašanja ne pride nenadoma; prav v tem je težava, saj je zaradi svoje postopnosti težko opazno. Tudi veliko manj ali veliko več otrokovega spanja kot prej je lahko znak za depresivnost in kaže na upadanje energičnosti. Če so ti znaki dolgotrajni, kličejo po zdravniškem pregledu.

Čeprav v našem okolju še vztrajno gojimo težnjo, da bi zanimali razsežnost zavojenosti vse mlajših otrok z alkoholom in drugimi snovmi, morajo starši pri svojem opazovanju otroka upoštevati tudi možnost popivanja in rabe mamil. Če se zaradi odstopanja od normalnega obnašanja sum ponavljajo vsak teden, je nujno, da starši dogajanje raziščajo, kajti raba snovi, ki dajejo odvisnost, je tesno povezana z depresijo. Med opozorilne znake izvedenici pričevajo: depresijo, jezo ali sovražnost, brezupnost, izolacijo, nespečnost, izgubo apetita, ukvarjanje s smrto, oddajanje stvari, ki jih je nekoč oseba cenila, končevanje razmerij, nenadne spremembe volje, nenadni izpadi, zloraba snovi, odsotnost iz sole, nesposobnost za vsakdanje naloge in nesposobnost smeha. Izvedenci opredeljujejo tudi različne tipe samomorilskega obnašanja. Včasih oseba samomor načrtuje vnaprej, največkrat pa gre za impulzivno dejanje. Svetujejo tudi najznotrjenost pogovora znotraj družine o svoji jezi in nelagodju - ter nasilje v družini, ki najstnika uči, da konflikte rešuje z nasiljem.

Iz tega izvajajo strokovnjaki nasvet, naj starši nikoli ne prezrejo groženj s samomorom, češ da niso resne, pač pa naj prepustijo to očeno strokovnjakom. Vsaka zloraba drog, od alkohola dalje, poveča pri otroku tveganje, da izvrši samomor. Pomembno je tudi, da starši preverjajo, ali še se otrokove navade končito spremene in s tem tudi njevogov način govora. Svetujejo tudi najznotrjenost pogovora znotraj družine o svoji jezi in nelagodju - ter nasilje v družini, ki najstnika uči, da konflikte rešuje z nasiljem. Samomor je dokončno dejanje. Najstniki pa so v svoji »vsemogočni« faziji prepričani, da so nesmrtni. Psihologi so mnenja, da je treba posvečati večjo pozornost vsem poskusom samomora, čeprav je zanje jasno, da so želeli storilci le nekaj dokazati, ne pa da bi hoteli dejansko storiti samomor. (Maščevlji krik v stiski: »Bodo že videli!«) Navadno se samomor odigra v zelo kratkem času, zaradi nenadnega dejavnika, ki je največkrat na videz banalen, vendar pomeni storilcu veliko travmo. Večina izvedencev meni, da je

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Sobota, 15. septembra 2012

5

ZKB - Opustitev projekta o prevzemu lastništva Hranilnice in posojilnice Vipava d.d.

Strupeno ozračje botrovalo umiku iz Vipavske doline

Vodstvo banke preučuje tudi možnost prodaje svojega deleža - Zamisel o čezmejni banki propadla

Kot strela z jasnega je včeraj v javnosti prišla vest, da je upravni svet Zadružne kraške banke sprejel sklep o opustitvi projekta za prevzem lastništva Hranilnice in posojilnice Vipava d.d. Včeraj nam žal ni uspelo priti v stik s predsednikom uprave ZKB Sergijem Stancichem, da bi izvedeli kaj več od prejetega krajskega sporočila za medije, v katerem je upravni svet naznani konec prizadevanj za uresničitev neke čezmejne, primorske banke.

Naj bralc spomnimo, da se je lani novembra izvedelo, da se slovenska banka z Opčin-Zadružna kraška banka poteguje za pridobitev večinskega, 56-odstotnega deleža v Hranilnici in posojilnici (HjP) Vipava. Tega je prodajala Kmetijska zadruga Vipava. ZKB je namreč tako kot Zadružna banka Doberdob in Sovodnje lastnika 9,9-odstotnega lastniškega deleža vipavske hranilnice, nekaj čez 5 odstotkov pa ima v lasti družba KB 1909. Skupno imajo Slovenci iz Italije 25 odstotkov lastništva in jim je torej kot lastnikom pripadala predkupna pravica v primeru prodaje lastniških deležev.

Načrti pa se niso iztekl, saj se je skupina malih delničarjev, ki ima 19-odstotni lastniški delež, takrat uprla, češ da bi tako hranilnica prišla v tuje roke in da bi jo banka poslala celo v likvidacijo. Namigovali so tudi na dejstvo, da naj bi »novi lastniki« poslali sedanje uslužbence domov in na njihova mesta postavili svoje. Po začetnem presenečenju so pri ZKB zagotovili, da so njihovi načrti povsem različni in da se zavzemajo za konstruktivne in realno izvedljive rešitve, ki bodo zadovoljevale interese vseh delničarjev HiP.

Zamisel o čezmejni banki, ki bi ljudem omogočala, da nemoteno poslujejo po širšem italijanskem in slovenskem prostoru in torej spodbudila skupen primorski gospodarski prostor, ni prodrla. V svojem tiskovnem sporočilu navaja upravni svet več razlogov za tako odločitev. »K najpomembnejšim prav gotovo prištevamo strupeno ozračje, ki trenutno prevladuje na Vipavskem. Obenem pa vodstvo banke konkretno preučuje možnost prodaje svojega deleža in posledične popolne opustitve poslovnih interesov v Vipavski dolini,« lahko z grembo ugotovljamo.

V sporočilu sicer opozarjajo, da pa ostaja projekt o odprtju poslovničnih in prodorov na slovensko tržišče še vedno med strateškimi prioritetami. (sas)

ZKB si ne bo več prizadevala za odkup vipsavske HiP

KROMA

ZDRAVSTVO - Zdravnik Marino Andolina o svoji bitki za matične celice

»Vsak dan prejemam nešteto pozivov, a se nisem nikoli počutil takо osamljenega«

Z leve Andolina, Ferrero in Saulle

V italijanski javnosti ponovno burijo duhove matične celice in njihova uporaba v zdravljenju nekaterih hudih, predvsem genetskih, bolezni. Zaslugo ali krivdo (odvisno pač od zornega kota) nosi tržaški zdravnik Marino Andolina.

»V tem času prejemam nešteto telefonskih pozivov in elektronskih sporočil, a se nisem nikoli počutil takо osamljenega,« pravi tržaški zdravnik in v isti sapi zaprosi, naj mu navzoči oprostijo nekoliko patetičnega uvoda. Andolina se je tokrat znašel v vrtincu polemik zaradi svojega delovanja v bolnici v Bresci, kjer je 27-mesečno deklizo Celeste, ki boleha za spinalno mišično atrofijo (SMA 1), zdravil z matičnimi celicami. Terapijo je bil začel že v tržaški bolnišnici Burlo Garofolo, a so jo prekinili »varuh in inkvizicije«, zato jo je nadaljeval v Bresci, kjer pa so posegli inšpektorji zdravstvenega mini-

strstva in italijanske agencije za zdravila (AIFA) ter jo ponovno prekinili.

Zakaj? Andolina pravi, da predstavlja izvirni greh evropske direktive, ki je matične celice izenačila z zdravili: to pomeni, da morajo celice skozi desetletno eksperimentiranje. Direktivo naj bi »navdihnil« farmacevtske multinacionalke, ki so se zbole, da bi večja uporaba matičnih celic zmanjšala njihove prihodek. »Po mojem mnenju bomo v bodoče tri četrti bolje zdravili s temi celicami. Te pa bodo postale doping nove generacije: to lahko povem iz osebne izkušnje, saj sem celico preizkusil tudi na sebi ... in od takrat je ena moja misija večja od druge.«

Dekret nekdanje ministritice za zdravstvo Turco, veljavno katerega je leta 2008 podaljšal njen kolega Fazio, pa v specifičnih primerih dovoljuje uporabo celic tudi mimo določil evropske direktive: bolnika z nezdravljivo boleznjijo, za katere ni drugih preverjenih metod zdravljenja, lahko ob soglasju etičnega odbora bolnice in spoštovanju posebnega pravilnika zdravimo tudi z matičnimi celicami.

Andolina se je pri Celestini terapiji skliceval na ta dekret, za katerega pa se pri agenciji AIFA delajo, da ne obstaja. Beneško sodišče, na katerega so se po prekiniti terapije obrnili njeni starši, je zdravljenje odobrilo: čeprav ni še znanstvene dokumentacije, ki bi potrdila njeno učinkovitost, je z priložene zdravniške dokumentacije očitno, da so matične celice izboljšale zdravstveno stanje male Celeste oziroma zaustavile napredovanje bolezni. Enako je v podobnem primeru določilo tudi sodišče (TAR) v Lombardiji pa je odredilo, da morajo o ustreznosti uporabe matičnih celic odločati posamezna sodišča. Vsak pacient, ki želi tovrstno terapijo, se mora torej obrniti na pristojno sodišče, kar ustvarja razlike med bolniki, saj si vsi tega ne morejo pritočiti, opozarja Andolina.

Zaradi tega in drugih nedorečenosti se je Stranka komunistične prenove (Andolina jo zastopa v tržaškem občinskem svetu) odločila za državno akcijo. Njen tajnik Paolo Ferrero je na včerajnjem srečanju dejal, da od predsednika senatne komisije za zdravje Ignazia Marina pričakuje, da prisluhne tudi kolegu Marinu Andolini. A tudi, da vsi spoštujejo vladne dekrete; če obstajajo kakne nedorečenosti, pa jih je treba rešiti. (pd)

Delavci pred glavnim vhodom tovarne Sertubi

KROMA

SERTUBI - Pooblaščeni upravitelj na včerajnjem srečanju s sindikati Fiom, Fim in Uilm

Montesi: Družba Jindal Italia ne namerava prodati tržaške tovarne

Vodstvo družbe Sertubi Jindal je zanimalo, da bi družba razmišljala o prodaji tržaške tovarne, ki proizvaja železne cevi, izkoriščajoč plavže škedenjske železarne. Tako sta povedala pooblaščeni upravitelj družbe Jindal Italia Leonardo Montesi in direktor tržaške tovarne Massimiliano Iuvara, ko sta se včeraj dopoldne na sedežu združenja tržaških industrialcev srečala s predstavniki sindikatov kovinarjev Fiom-Cgil, Fim-Cisl in Uilm.

Srečanje je trajalo kar 4 ure. Kot so povedali udeleženci, je šlo za zelo napečito in naporno soočenje, na katerem so voditelji tržaškega obrata v bistvu demantirali novico, ki je krožila v zadnjih dneh, po kateri naj bi se indijska multinacionalna nameravala umakniti iz tovarne Sertubi. Zadeva ni od muh, saj je v tovarni zaposlenih 208 ljudi, od katerih je sicer kar 180 že dalj časa v dopolnilni blagajni. Montesi in Iuvara pa sta potrdila, da družba Jindal razmišlja o temeljitem preustroju svoje prisotnosti v Trstu. Kaj to v resnici pomeni, nista jasneje obrazložila. Spomnimo naj, da se svoj čas go-

ŠOLSTVO - Po podatkih Urada za slovenske šole, Občine Trst in šol

V vrtcih in šolah na Tržaškem letos 2518 otrok, učencev in dijakov

V državnih šolah 2404, v občinskih vrtcih 114 - Porast v vrtcih, osnovnih in nižjih srednjih šolah, padec na višjih šolah

Tako državne kot občinske otroške vrtece in šole vseh stopenj s slovenskim učnim jezikom v pravkar začetem šolskem letu 2012/2013 obiskuje 2518 otrok, učencev in dijakov. To je letošnja »bera« glede slovenskih šol v Italiji, kjer se beleži napredovanje. Državne vrtece in šole namreč obiskuje 2404 otrok, učencev in dijakov, kar je 72 več kot lani, ko jih je bilo 2332, tem pa je treba dodati še 114 otrok, ki obiskujejo slovenske oddelke občinskih vrtcev v občnah Trst in Devin-Nabrežina.

Podatke o državnih vrtcih in šolah smo pridobili v Uradu za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu za Furlanijo-Julijsko krajino, kjer je treba opozoriti, da zaradi nekaterih prepisov oz. prestopov iz ene šole v drugo, do katerih je prišlo v teku leta oz. utegne priti tudi v teku jeseni, se številke za posamezne šole morda ne ujemajo popolnoma. Podatke o občinskih vrtcih pa smo prejeli v pristojnem uradu Občine Trst in Šempoljskem vrtcu.

Pričnimo z vrtci. Vseh otrok v slovenskih državnih vrtcih je 571 (lani 536), h katerim je treba prišesti še 114 otrok iz občinskih vrtcev, s katerimi to število naraste na 685. Največ - 180 - jih obiskuje šest vrtcev, ki delujejo v okviru nove Večstopenjske šole na Opčinah. Po številu otrok v vrtcih pa je druga najbolj številčna Večstopenjska šola v Dolini s 125 malčki, sledijo trije vrtci v okviru nabrežinske večstopenjske šole, ki jih obiskuje 81 otrok. 79 otrok šteje populacija treh vrtcev Šentjakobske večstopenjske šole, medtem ko vrtca, ki delujejo v okviru Večstopenjske šole Vladimira Bartola pri Sv. Ivanu, obiskuje letos 45 otrok. Kot že rečeno, je treba tem številkom prišesti še 114 otrok, ki obiskujejo tri slovenske občinske vrtece v Občini Trst in v vrtec v Občini Devin-Nabrežina. V Trstu je, kot znano, prišlo do odprtja novega slovenskega oddelka vrtca Oblak Niko v Dijaškem domu, tako da je zdaj tam kar petdeset otrok: drugih 25 jih obiskuje vrtec pri Sv. Ivanu, 16 pa slovenski oddelek vrtca Modri delfin na Gredi. K tem je treba prišesti še 23 malčkov, ki letos obiskujejo občinski otroški vrtec v Šempoljske večstopenjske šole, medtem ko vrtca, ki delujejo v okviru Večstopenjske šole Vladimira Bartola pri Sv. Ivanu, obiskuje letos 442 otrok (lani 405), tu pa prav tako prednja-

či NSŠ Srečka Kosovela z Opčin in Proseka s 181 dijaki, za njoo pa je NSŠ Sv. Cirila in Metoda od Sv. Ivana in s Katinare s 114 dijaki. Na NSŠ Iga Grudna v Nabrežini imajo letos 77 dijakov, na NSŠ Simona Gregorčiča v Dolini 46, na NSŠ Ivana Cankarja pri Sv. Jakobu pa 24 dijakov.

Med večstopenjskimi šolami je zopet najštevilčnejša novoustanovljena openska šola s 610 učenci in dijaki, prav tako novoustanovljena dolinska večstopenjska šola, ki ima 364, šola Bartol 346, nova nabrežinska večstopenjska šola 332, Šentjakobska pa 193 učencev in dijakov.

Kaj pa više srednje šole? Dijakov, ki jih letos obiskujejo, je 498, medtem ko jih je bilo lani 525. Občuten padec so zabeležili predvsem na Humanističnem in družbeno-ekonomskem liceju Antona Martina Slomška, ki je lani štel sto dijakov, letos pa jih je 82, medtem ko jih Tehniški zavod Žirge Zoisa šteje 84 (lani 90). Število dijakov na Liceju Franceta Prešerna in Izobraževalnem zavodu Jožefa Stefana se v bistvu ni spremenilo: prvega obiskuje 228 dijakov (lani 229), drugega pa 104 dijaki (lani 106). (iz)

Začetek pouka
Nižji srednji šoli
Ivana Cankarja pri
Sv. Jakobu

KROMA

TRIESTE NEXT - Priprave na salon inovativnosti in znanosti, ki bo od 28. do 30. t. m. v Trstu

Ambiciozni načrt se postopoma uresničuje ob sodelovanju vseh zainteresiranih dejavnikov

Udeleženci včerajšnje tiskovne konference v muzeju Revoltella

Potem ko je tržaški dogodek leta, znanstveni festival Trieste Next, pred dnevi tržaški župan Roberto Cosolini predstavil v Milanu in Ljubljani, je več o tem dogodku včeraj dopoldne spregovoril še pred tržaškim občinstvom. V nabitu polnem auditoriju muzeja Revoltella smo lahko še enkrat slišali, da si Trst privadeva do seči še dejavnejše udejstvovanje tržaške znanstvene sferi v mednarodnem znanstvenem kontekstu. S projektom Trieste Next, ki bo letos doživel prvo izvedbo, se bo naše mesto za tri dni prelevilo v stičišče znanosti, podjetništva in ljudi, je dejal župan Cosolini in dodal, da se bo letos vse vrtelo okrog varne hrane in novih meja v prehranjevanju.

Pri realizaciji ambicioznega projekta, ki so ga lansirale tržaška Občina, Univerza v Trstu in založba Nordesteuropa, sodelujejo še številne druge institucije: Dežela FJK, Pokrajina Trst, tržaška Trgovinska zbornica, Znanstveni park v Padričah, Sissa in odbor za kandidaturo Benetk (in severovzhodnih krajev) za evropsko prestolnico kulture

2019. Prav uspešno sodelovanje med različnimi institucijami je na včerajšnji predstavitvi pohvalil rektor tržaške Univerze Francesco Peroni, ki je priznal, da se mu je sprva ta projekt zdel preveč ambiciozen, s časom pa je začel verjeti vanj. Še več. Po začetnem oklevanju je rektor zdaj prepričan, da bo izvedba dogodka pokazala, kako je sodelovanje med različnimi institucijami mogoče in ne zgolj utopia. O znanstveni duši našega mesta ter o potrebi po povezovanju z drugimi kraji in mestami pa je včeraj govoril Filiberto Zovico, ki je mnenja, da je v teh kriznih časih še kako pomemben interaktivni segment številnih subjektov.

Sicer se govorniki na včerajšnji uradni predstaviti niso ustavljalni pri programu prireditve, ki je zares raznolik in pester, pa vendar bomo na tem mestu na kratko pregledali vsebine. Dogajalo se bo med 28. in 30. septembrom, v treh dneh pa bo na sporednu več kot 150 dogodkov, ki jih bo oblikovalo 200 uglednih strokovnjakov različnih poklicnih profилov. Ti bodo govorili o hrani nasploh, prehrambeni varnosti, uporabi GMO (genetsko sprememjenih organizmov), inovacijah v kmetijsko-živilski industriji, nevzroznosti, vplivu prehrane na zdravje in prehrabnenih motnjah. Za celoten dogodek bo značilen multidisciplinarni pristop, ki bo tudi laikom omogočil, da bodo bolje razumeli znanstveno kulturo. Zanimivo bo soočenje med italijanskim in slovenskim ministrom za šolstvo, univerzo in raziskovanje Francescom Profumom in Žigo Turkom, o ženskah in znanosti pa spregovorila svetovno znana virologinja Ilaria Capua, prisluhniti bo mogoče predavanjem o zdravem prehranjevanju in hrani, ki prepotuje ogromno kilometrov, preden pride do nas.

Cel kup zanimivih pobud pa bo namenjenih tudi otrokom. Ti se bodo v treh dneh lahko udeležili številnih dejavnosti, na katerih bodo spoznali, kaj pravzaprav znanost je in kakšna je njena vloga danes. Trieste Next bo odličen promotor veselja do raziskovanja in znanosti, je včeraj še dejal župan Cosolini, ki je napovedal tudi osrednjo temo druge izvedbe znanstvenega festivala Trieste Next. Prihodnje leto naj bi znanstveniki z različnih koncerov sveta razpravljali o vodi.

Za vse tiste, ki bi jih zanimal znanstveni dogodek, ki je že dodobra zapolnil tržaške hotelske zmogljivosti, naj povemo, da je vse podrobne informacije o programu mogoče dobiti na spletni strani www.triestenext.it. Skoraj vsi dogodki bodo brezplačni. (sc)

BAZOVICA - Še o nedeljski proslavi

Slovenci pri DS obsojajo politično zlorabo incidenta

Slovenski izvoljeni predstavniki Demokratske stranke so na četrtkovi skupščini na Opčinah med drugim obravnavali tudi neljube dogodke, ki so se pripetili ob nedeljski osrednji proslavi v spomin na Bazovške junake. Kot so zapisali v sporocilu za javnost, je ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Ljudmila Novak nastopala v Bazovici kot predstavnica slovenske vlade in torej same Republike Slovenije in ravno zaradi tega je obžalovanja in obsodbe vredno, da je do zvižganja sploh prišlo. Pricakovali bi, da bi se udeleženci proslave, tudi tisti, ki prihajajo iz Republike Slovenije, zavedali simbolnega pomena, ki ga ima ta proslava za celotno slovensko narodno skupnost v Italiji.

Slovenski izvoljeni predstavniki DS hkrati obžalujemo, «piše še v sporocilu, »da se je nedeljski dogodek spremenil v priložnost za nizke politične polemike in udarce znotraj same manjšine. Bazovica je bila v teku let priložnost, ko so se vse komponente manjšine, ne glede na razlike med njimi, zbrale ob spomeniku štirim junakom, ki so dali življenje, da lahko danes tu mi sploh obstajamo in imamo možnost, da se opredeljujemo v politično plu-

ralni in svobodni družbi. Odboru za proslavo Bazovških junakov gre vsa zahvala in podpora za vestno delo, ki ga je v vseh teh letih opravil, da bi Bazovica bila združevalni moment. Odboru gre kvečemu dati vso pomoč, da bi Bazovica ostala tudi v prihodnosti svetel moment množične in občutene udeležbe, upoštevajoč sorazmerno manjšo prisotnost ljudi na letošnji proslavi. Gre za znak, ki ga vsekakor ne gre zanemariti in ki naj bo v razmislek vsem nam. Vse komponente slovenske manjšine svarimo, naj ne bi uporabljale bazovške proslave v polemične in predvolilne namene; v tem smislu se nam zdijo nesprejemljiva in žaliva predvsem namigovanja deželnega tajnika Slovenske skupnosti Damijana Terpina, ki posredno zvraca odgovornost na organizatorje, na SKGZ in na njenega predsednika. Slovenski izvoljeni predstavniki DS upamo in se bomo trudili, da se bo lahko, ob odgovornem ravnanju vseh manjšinskih komponent, ohranilo tisti bazovški duh, na katerega je lahko vsko leto ob začetku septembra naša skupnost računala in ki je se kako potreben, upoštevajoč nelahlke čase, v katerih živimo, »se zaključuje nota za tisk.

VREME - Včeraj opoldne na Trgu Libertà

Burja podrla stoletni kostanj

Po nalivih v noči n četrtek je včeraj v Trstu zapihalo močna burja. Kot so ugotovili na tržaški meteorološki postaji, so posamezni sunki dosegli 99 kilometrov na uro. Burja je tako včeraj opoldne podrla enega od stoletnih dreves na Trgu Libertà

pri glavnem tržaški železniški postaji. Ni manjkalo dosti, da bi prišlo do prave tragedije, saj je 10 metrov visok kostanj »obležal« na drugem drevesu tik nad klopcem, na kateri je sedel nekaj ljudi. Med padcem je poškodoval tudi steber javne razsvetljave.

VZS MITJA ČUK - Poletni obisk središča za dnevno varstvo

Na Kontovelu prebiva velika družina enkratnih ljudi

Z vzgojitelji se 14 gojencev posveča športu, gledališki dejavnosti, umetnosti, tkanju, ustvarjanju z lesom ...

Vzgojno zaposlitveno središče Mitja Čuk ima že sedem let sedež na Kontovelu, na cesti, ki pelje v staro vas. V središču za dnevno varstvo oseb s posebnimi potrebami oz. oseb z motnjo v duševnem razvoju se vsak dan, od 8. do 17. ure, nekaj dogaja. Da ne bo dolgčas namreč poskrbijo Andrej, Patrik, Roberto, Francesca, Patrizia, Maura, Tanja, Lorenzo, Fabio, Sandro, Giuliano, Adriano in Gabriella (septembra pa se jim je pridružil še Roberto). »To so gojenci našega središča, ki so stari od 18 do 60 let,« nam jih ob našem avgustovskem obisku predstavlja koordinator centra Marko Šab. Klub poletni vročini - Robi nam hiti povedati, da je temperatura segla že preko 30 stopinj - je v centru kar prijetno.

Središče na Kontovelu

Sredi radovednih pogledov gojencev se z Markom pogovarjava o delovanju VZS Mitja Čuk. Središče, ki ga vodi ravnateljica Stanislava Sosič, je dejavno že 25 let, na nov sedež na Kontovelu pa so se preselili pred sedmimi leti, potem ko so bili prej že

na Opčinah, na Colu in v Dolini, »kakor normadi.« Dnevní center je odprt skozi vse leto razen ob sobotah in nedeljah, ko so gojenci doma z družino, in pa ob velikem šmarnu ter za božič. Enkrat na leto pa sameva kar teden dni, saj se vzgojitelji in gojenci podajo na letovanje - tudi letos se bodo prihodnji teden odpeljali na hlad v Kranjsko goro.

Na Kontovelu imajo gojenci in njihovi vzgojitelji na razpolago kuhinjo (»in tudi kuharico, ki skrbi, da nismo lačni«) in jedilnico, v spodnjih prostorih pa je celo manjša televadnica, »kjer pilimo kondicijo na tapis roulantu, saj predstavlja prekomerna telesna teža precej težav za naše goste.« V sosednji stavbi pa so v glavnem prostori, ki so namenjeni delavnicanam - se pravi gledališki, mizarski, likovni in tisti za tkanje. Tu stranič ne manjka, saj je stavba nekoč gostila javno kopališče.

Gojenci pa se lahko izživljajo tudi na dvorišču in vrtu, kjer so tudi letos poleti posadili dišavnice in cvetje, nato pa sledili njihovi rasti.

Kdo pa so gojenci?

Center vsakodnevno obiskujejo osebe z motnjami v duševnem razvoju, ki potrebujejo pomoč za svoj razvoj. Te težave se kažejo v različnih pojavnostih in stopnjah, tako da zahtevajo terapije za spodbujanje razvoja, izobraževanje ter podporo, ki je prilagojena seveda njihovim potrebam za vključevanje v družbo. »Naši gojenci so povečini moškega spola. Slovenske je le pet, kljub temu pa potekajo dejavnosti v slovenskem jeziku oziroma vzgojitelji poskrbimo še za italijanski prevod,« pravi Marko, ki je s Sandijem, Danijelom, Danijelom, Erikom in Melito član dobro uigrane in energične ekipe vzgojiteljev. »Enkrat mesečno se sestanemo in se pogovorimo o delu, o tem, kako poteka, kje se zatika, analiziramo težave in sproti določamo smernice za delo in snujemo programe.« Vzgo-

Košarkarska ekipa gojencov na košarkarskem turnirju Zmagajmo vsi, spodaj pa proslavljanje zmage na specialni olimpijadi in gledališki nastop Barvane klape v okviru vsakoletnega srečanja fESTIVALOp

jitelji se z dvema rumenima kombijema vsako jutro odpeljejo po gojence na njihove domove in jih ob koncu dneva spet zapeljejo domov. Središče ponuja torej staršem neprecenljivo pomoč in jih nekoliko razbremenuje.

Posebne ... športne in gledališke veščine

Vsakoletna stalnica delovanja VZS Mitja Čuk je Mednarodni košarkarski turnir Zmagajmo vsi, pri katerem sodelujejo tako ekipi oseb s posebnimi potrebami iz Slovenije kot iz Italije, pa tudi osnovnošolska mladchina. »Turnir velja za trenutek integracije med gojenci središča in učenc. Z medsebojnim druženjem lahko namreč spoznajo drugačne načine življenja ter se znebjijo predstakov in stereotipov.«

Prav tako pomembno za integracijo je tudi mednarodno gledališko srečanje fESTIVALOp, ki združuje več gledaliških skupin oseb s posebnimi potrebami. »Našo gledališko skupino, ki se imenuje Barvane Klape, vodi vzgojiteljica Melita Malalan. Letos smo se občinstvu predstavili z muzikalom Miš Maš. Pri uglasbitvi in petru nam je veliko pognala pevka Martina Feri.« Z muzikalom so nastopili že osemkrat po Sloveniji, večkrat so bili tudi v gosteh na raznih osnovnih šolah ali pa po domovih za starejše občane, pa seveda

»Gledališče je igra, veselje, jok, mir. Gledališče so barve, gledališče je življenje ... to ste vi ... to smo mi!«

zavodih za osebe s posebnimi potrebami. »Z željo, da bi približali drugačnost družbi in družbo drugačnosti. In, kaže, da nam uspeva, saj se vsakič na nastopih zbrašo številno občinstvo ... «

Ustvarjanje ... z žago, statvami in barvami

Dan v centru oz. izven njega je kar se da pester. Enkrat tedensko se gojenci odpeljejo na košarkarske treninge v športno palačo Palatrieste, ob tem pa vadijo tudi splošno motoriko na Kontovelu, balinajo v Sežani in plavajo v bazenu na Alturi. Sicer pa je sport ena izmed pomembnejših dejavnosti, tako da se gojenci vsako leto udeležujejo tudi specialne olimpijade - to je športnih iger, ki ob športu združujejo socialne in kulturne aktivnosti.

Seveda pa gojijo tudi svojo kreativno žlico in vsako leto priredijo likovno razstavo. Letos bo to oktobra in posvečena bo slikarju Lojzetu Spacalu in Krasu. V pritličnih prostorih smo lahko pokukali nji-

hove umetnine, večje in manjše slike, ki jih dan za dnem pridno dopolnjujejo, tako da bodo oktobra nared. »To je Spacial po naše ... Najpomembnejše pa je, da obiskovalci razstave vidijo, kaj vsega zmorejo naši vašrovanci.«

Da jim marsikaj uspe ustvariti, pa smo se lahko prepričali tudi ob našem obisku, ko so nas pospremili na ogled prostorov, kjer vsak dan potekajo delavnice. Gojenci se posvečajo obdelavi lesa v mi-

li - češejjo jo, čistijo in jahajo. »Nekateri so se na začetku bali celo dotika, po dveh letih terapije, pa so s konjem vzpostavili odličen filing. Povsem se mu prepričajo, kar je zelo spodbudno.«

Enostavno jih moraš imeti rad

Osebe s posebnimi potrebami imajo take potrebe, kakor jih imamo tudi ostali, vendar pri vsakem koraku potrebujejo pomoč in podporo. Predvsem pri šolskem usposabljanju, usposabljanju za kolikor toliko normalno življenje, pri razvijanju svojih sposobnosti in pri vključevanju v družbo, za večjo samostojnost pri vskdanjih opravilih, da bi bilo njihovo življenje klubu vsemu kakovostno.

Družba pa jih še vedno ne pozna in ne ve, da ti te osebe lahko res veliko dajo, pravi Marko. »Dan za dnem jih spozna-

zarski delavnici - sestavili so že veliko pručk, obešnikov in raznoraznih koristnih pripomočkov. Na treh statvah v sklopu delavnice tkanja pridno ustvarjajo šale, ovratnice in pa torbice, v okviru likovne delavnice pa dajo duška svoji domišljiji, ki krasijo vse stene središča. Pri tem so jim na pomoč priskočili tudi prijatelji - likovnica gospa Dolce, izvedenec v obdelovanju lesa Rino Destri in pa ustvarjalka Magda Tavčar.

Poletno bivanje v centru je sicer bolj usmerjeno v spoznavanje narave, sprehom, izletom in obiskom razstav (letos so si med drugim ogledali že tisti v vilji Manin in miramarskih konjušnicah).

Seveda pa ne gre pozabiti na morje, saj se gojenci dvakrat tedensko odpeljejo v Ankaran, kjer je kopanje veliko bolj primereno zanje kakor v Sesljantu. Pa še to velja zabeležiti: enkrat tedensko se gojenci posvečajo tudi hipoterapiji, to je dejavnosti, ki se dogaja na konju oz. s konjem. Zapeljejo se v Repen, kjer jih pričaka domačinka, ki ima konja. Mladi in manj mladi s posebnimi potrebami se povsem predajo veliki živa-

vamo, točno vemo, katere so njihove težave in kako jih lahko premostimo oz. kako z njimi sobivamo.« Nedvonomo so te osebe enkratni prijatelji, s katerimi spleteti izreden odnos. »Saj smo kot velika družina, navežes se. Skupaj delimo dobre in slabe čase, skupaj se smejimo in se tolazimo. Imamo se radi.« Marko pravi, da ti dajo osebe s posebnimi potrebami veliko zadoščenje: če si prizadevaš, če vztrajaš, je trud tudi poplačan z rezultati. »Pred leti smo celo uprizorili gledališko igrico, ki jo je napisala gojenka Francesca.«

Zelo prijazni so in hkrati zelo radovedni. Zanima jih, o čem se z Markom pogovarjava in tudi omi bi radi sodelovali, tudi oni nam bi radi kaj povedali. S Patrikom sva tako že postal prijatelj, Andrej mi pove, da je na specialni olimpijadi tekmoval v teku in da mu je bilo v velik užitek, Patrizia mi ponudi kavo (sicer bi jo rada še sama pila) in pri tem še zapoje pesmico o njej. Robi pa se huduje, da se že vse življenje uči eno in isto pesmico. Tisto ... tisto ... tisto ... to barčici!

Sara Sternad

Pesniki in pesnice za mir na Rilkejevi pešpoti

Združenja Penombe, Versitudine, Fare Poesia in Il pane e le rose iz Trsta vabijo na sedmo izvedbo po bude Pesniki in pesnice za mir na Rilkejevi pešpoti. Tokratna izvedba bo posvečena Alini Bonar Diačuk, 32-letni ukrajinski državljanki, ki si je 16. aprila med domnevno nezakonitim pridržanjem vzela življenje. Po včerajšnji spominski svečanosti na tržaškem pokopališču se bodo danes pesniki zbrali ob 10. uri na Rilkejevi pešpoti v Devinu za pesniški sprehod do 13. ure, ob 17. uri pa se bodo zbrali v Ljudskem domu Gramsci na Pončani na debati o sodobni krizi in samomorih.

Prošnje za prispevke iz deželnega sklada za družine

Socialna služba socialnega okraja 1.1 (Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor) obvešča, da je bil finansiran deželni sklad za družine, namenjen znižanju mesečnih otroških jasli v šolskem letu 2011/2012. Socialna služba obvešča obenem, da bo poskrbela za izplačilo prispevkov družinam s stalnim prebivališčem v občinah. Obrazci prošenj za dodelitev prispevka so na razpolago na spletnih straneh občin socialnega okraja 1.1, v Naselju Sv. Mavra 124 pri Sesljanu.

Prosilci morajo do 30. novembra na protokolu Občine Devin-Nabrežina vložiti prošnjo, veljavno izjavo ISEE o dohodkih nižjih od 35 tisoč evrov in fotokopijo veljavnega osebnega dokumenta.

Urad je odprt za javnost ob petkih od 8.30 do 10.30 (tel. 040/2017386-387).

Od hladne vojne do danes ... v središču Toti

Včeraj smo zabeležili novico o odprtju fotografike razstave o rojstvu in razvoju Evropske unije L'Italia in Europa - L'Europa in Italia. Storia dell'integrazione europea in 250 scatti. Organizatorji so na vrat na nos spremenili lokacijo razstave, ki si jo boste lahko že od danes ogledali v dvorani rekreacijskega središča Toti v Ul. del Castello 1 pri Sv. Justu (in ne v razstavni dvorani v Ul. Capitelli).

Znanstveni vikend v Grljanu

Danes in jutri bo Znanstveni imaginarij, interaktivni muzej v Grljanu, odprt med 15. in 20. uro. Obiskovalcem bodo na voljo interaktivne igre Fenomena ter ogled planetarija. Med ogledom pa bodo spoznali marsikatero znanstveno skrivnost, zakon fizike ali kemije. Na ogled je še vedno multimedija razstava Altromare: una crociera sott'accqua posvečena morskim prebivalcem. Za informacije je na voljo spletna stran www.immaginarioscientifico.it.

Trst kot Taranto?

Okoljevarstveno združenje Nosmog Onlus prireja danes ob 17. uri v piceriji Bella Trieste v Ul. Pane Bianco 96 v Škednju srečanje s pomenljivim naslovom Trst kot Taranto? Beseda bo tekla seveda o škedenjski železarni, glavni gost bo urednik mesecanika Terra Emanuele Giordana.

Park devinskega princa

Kdor se bo danes in jutri mudil v Devinu, naj izkoristi priložnost in si ogleda (izjemoma) javnosti odprt del zasebnega parka devinskega princa.

Sejem iznajdljivosti in umetnosti na Malem trgu

Na Malem trgu za tržaškim županstvom bo hobistično združenje iz Trsta danes izjemoma priredilo »sejem umetnosti in iznajdljivosti«. Radovedneži se bodo lahko sprehajali med najrazličnejšo ponudbo od 8. do 18. ure.

MEDJEVAS - Na sporedu bo od 5. do 7. oktobra

V teku priprave na 5. izvedbo praznika Konji in vonjave mošta

V Medjevasi so že v polnem teku priprave na 5. praznik *Konji in vonjave mošta*, ki se bo odvijal od petka, 5., do nedelje, 7. oktobra. Organizatorji letošnje prireditev so kot običajno Slovensko športno kulturno društvo Timava Medjevas - Štivan, Jus Medjevas in Vaška skupnost Medjevas. Prireditev podpirajo Občina Devin Nabrežina, Podkrajina Trst in Dežela FJK.

Kulturno-rekreacijska in enogastronomski prireditev je v prvih štirih letih svojega obstoja prerasla v enega večjih in najbolj priljubljenih dogodkov v devinsko-nabrežinskih občinah in sploh v tržaški pokrajini. *Konji in vonjave mošta* je praznik, na katerem se ob enogastronomski ponudbi tipičnih kmetijskih in kraških proizvodov in prisotnosti velikega števila konjev zvrstijo številne kulturne prireditve s koncerti in nastopi, na voljo obiskovalcem pa so tudi razstave, ljudske igre, ekskurzije, vožnja s konjimi v pregami, ježa in veliko drugačega. Otroci bodo ob ježi lahko preizkusili mehanskega bika, tek z vrečami in ciljanje s fračami. Najbolj zanimive pa so prav gotovo konjske igre, ki bodo tudi letos popestile tako sobotni kot nedeljski program. Praznik je primeren predvsem za družine, ki lahko v neposrednem stiku z naravo uživajo pristnost in lepoto življenja na podeželju.

Domačini iz Medjevasi in Štivana

so v teh dneh že začeli s pripravljanjem prizorišča, saj je organizacija praznika, na katerem so prisotne tudi živali, v tem primeru konji, zelo zahtevna. Konjem je treba sicer zagotoviti ustrezno namestitev, obiskovalcem pa predvsem varnost, pri čemer je nujno treba upoštevati vse strožje predpise. Na krizišču v Štivanu (glej fotografijo) opozarjata na prihajajoči praznik ogromna podkrov in slika s konjem in grozdom.

V naslednjih dneh bodo širom po deželi FJK namestili reklamne plakate in razdeliti razno reklamno gradivo. Čez dva tedna bodo organizatorji v vasi namestili šotor, kioske, zavetišča za konje in vse kar je potrebno, da v prvem vikendu v oktobru obiskovalcem Medjevasi ne bo zmanjkal priložnosti za zabavo in prijetno počutje v tesnem stiku z očarljivim svetom konjev.

I.T.

cavaliere oscuro - Il ritorno;; 15.30, 17.40 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 20.00, 22.00 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa 3D«; 16.15, 19.00, 21.45 »The bourne legacy«; 15.30, 17.45, 20.00, 22.10 »Ribelle - The brave«; 15.10, 17.30 »Ribelle - The brave 3D«; 15.20, 17.40, 20.00, 22.15 »Cosa aspettarsi quando si aspetta«; 14.45, 17.15, 19.45, 22.15 »Prometheus«.

FELLINI - 16.30, 20.30 »Monsieur Lazhar«; 18.10, 22.10 »The bourne legacy«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »E'stato il figlio«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.20, 18.10, 20.05, 22.00 »Gli equilibristi«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.20, 18.15, 20.15, 22.15 »Bella addormentata«.

KOPER - PLANET TUŠ - 12.10, 16.00, 18.10 »Ledena doba 4 (sinhro.)«;

10.55, 12.00, 15.15, 16.20, 17.25 »Madagascar 3 - 3D (sinhro.)«; 11.40, 13.50, 16.05, 18.15 »Madagascar 3 (sinhro.)«; 13.05, 19.35 »Odpleši svoje sanje 4 - 3D«; 20.30, 23.25 »Bouranova zapuščina«; 14.10, 18.30 »Paranorman 3D«; 11.20, 13.10, 15.00, 16.50 »Loti (sinhro.)«; 20.20, 22.40 »V iskanju pravice«; 20.50, 21.45, 22.50, 23.55 »Nevidno zlo: Maščevanje«; 12.40, 14.50, 17.00, 19.10, 21.20, 23.30 »Straža«; 19.00 »Histerija«; 21.00, 23.10 »Paranorman«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 18.10, 22.00 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; 15.15, 18.30 »Ribelle - The brave«; 16.50, 20.20 »Ribelle - The brave 3D«; Dvorana 2: 15.15, 16.40, 20.40 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Pietà«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Che cosa aspettarsi quando si aspetta«; 22.15 »Shark«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.20, 19.50, 22.10 »Prometheus«; Dvorana 2: 16.40, 18.15 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 20.00, 22.10 »Bella addormentata«; Dvorana 3: 16.45, 18.30 »Ribelle - The brave«; 20.30 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; Dvorana 4: 17.20, 19.50, 22.10 »The bourne legacy«; Dvorana 5: 17.45, 20.00, 22.00 »E'stato il figlio«.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta tudi od 13.00 do 16.00

Trg Garibaldi 4 - 040 368647, Ul. Stock 9 - 040 414304, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Trg Garibaldi 4, Ul. Stock 9, Ul. Roma 16, Milje - Lungomare Venezia 3, Nabrežina - 040 200121 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 16 - 040 364330.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč v dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Gafrolo.

NACIONALE - Dvorana 1: 18.10, 22.00 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; 15.15, 18.30 »Ribelle - The brave«; 16.50, 20.20 »Ribelle - The brave 3D«; Dvorana 2: 15.15, 16.40, 20.40 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Pietà«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Che cosa aspettarsi quando si aspetta«; 22.15 »Shark«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.20, 19.50, 22.10 »Prometheus«; Dvorana 2: 16.40, 18.15 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 20.00, 22.10 »Bella addormentata«; Dvorana 3: 16.45, 18.30 »Ribelle - The brave«; 20.30 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; Dvorana 4: 17.20, 19.50, 22.10 »The bourne legacy«; Dvorana 5: 17.45, 20.00, 22.00 »E'stato il figlio«.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 16 - 040 364330.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč v dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Gafrolo.

NACIONALE - Dvorana 1: 18.10, 22.00 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; 15.15, 18.30 »Ribelle - The brave«; 16.50, 20.20 »Ribelle - The brave 3D«; Dvorana 2: 15.15, 16.40, 20.40 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Pietà«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Che cosa aspettarsi quando si aspetta«; 22.15 »Shark«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.20, 19.50, 22.10 »Prometheus«; Dvorana 2: 16.40, 18.15 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 20.00, 22.10 »Bella addormentata«; Dvorana 3: 16.45, 18.30 »Ribelle - The brave«; 20.30 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; Dvorana 4: 17.20, 19.50, 22.10 »The bourne legacy«; Dvorana 5: 17.45, 20.00, 22.00 »E'stato il figlio«.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 16 - 040 364330.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč v dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Gafrolo.

NACIONALE - Dvorana 1: 18.10, 22.00 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; 15.15, 18.30 »Ribelle - The brave«; 16.50, 20.20 »Ribelle - The brave 3D«; Dvorana 2: 15.15, 16.40, 20.40 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Pietà«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Che cosa aspettarsi quando si aspetta«; 22.15 »Shark«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.20, 19.50, 22.10 »Prometheus«; Dvorana 2: 16.40, 18.15 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 20.00, 22.10 »Bella addormentata«; Dvorana 3: 16.45, 18.30 »Ribelle - The brave«; 20.30 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; Dvorana 4: 17.20, 19.50, 22.10 »The bourne legacy«; Dvorana 5: 17.45, 20.00, 22.00 »E'stato il figlio«.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 16 - 040 364330.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč v dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Gafrolo.

NACIONALE - Dvorana 1: 18.10, 22.00 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«; 15.15, 18.30 »Ribelle - The brave«; 16.50, 20.20 »Ribelle - The brave 3D«; Dvorana 2: 15.15, 16.40, 20.40 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Pietà«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Che cosa aspettarsi quando si aspetta«; 22.15 »Shark«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.20, 19.50, 22.10 »Prometheus«; Dvorana 2: 16.40, 18.15 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 20.00, 22.10 »Bella addormentata«

Obvestila

TELOVADBA ZA GOSPE V ZLATIH LETIH

- Skupina 35-55 SKD F. Prešeren iz Bojnega sporoča, da poteka telovadba za razgibanje in za zdravo hrbitenico ob torkih in četrtkih, od 9. do 10. ure v društvenih prostorih gledališča France Prešeren. Vabljeni nove telovadke.

PILATES - Skupina 35-55 SKD France Prešeren iz Bojnega sporoča, da se v društveni dvorani gledališča F. Prešeren odvija vadba Pilates po sledičem urniku: ob torkih od 18.30 do 21. ure, ob petkah pa od 19. do 21. ure. Vabljeni tudi nove tečajnice.

ASD CHEERDANCE MILLENIUM Urniki treningov: 1. skupina (4-6 let) - pon in pet 16.30-17.30; 2. skupina (7-11 let) - pon 16.30-18.00, sre 18.00-19.00 in pet 17.18.30; 3. skupina (12-15 let) - pon in pet 18.00-19.30 in sre 19.00-20.00; 4. skupina (nad 15 let) - pon in pet 19.30-21.30 in sre 20.00-21.00. Info in vpis: 349-7597763, info@cheerdancemillenium.com.

TEČAJ SLOVENŠČINE IN ANGLEŠČINE, ki jih organizira SKD Igo Gruden v sodelovanju z občino Devin-Nabrežina, začnejo v oktobru. Informacije in vpisne pole dobite na sedežu občinske knjižnice Nabrežine v Kavarni Gruden ali po tel. št.: 339-5281729 (Vera).

PIHALNI ORKESTER BREG (Dolina) obvešča, da sprejema vpise za glasbeno šolo. Informacije vsak četrtek od 20.30 do 21.00 v sedežu ali po tel. št. 338-6439938.

PRI SKLADU MITJA ČUK se začenja v oktobru tečaj joge ob torkih od 19.30 do 21.00 in ob četrtkih od 18.30 do 20.00. Info in prijave: tel. 349-0981408 (Bruna), 339-7051338 (Eva). Število mest je omejeno. Večnamensko središče Repentabrska 66, Općine.

SKLAD MITJA ČUK obvešča, da se začenja v oktobru tečaj tai chiha ob ponedeljkih 20.00 do 21.30. Info in prijave: tel. 334-1166624 (Sergio). Večnamensko središče Repentabrska 66, Općine.

ŠČ MELANIE KLEIN obvešča, da je urad na ul. Cicerone odprt s sledičem urnikom: ponedeljek in četrtek 9.00-13.00 in ob sredah 12.30-15.00. Info: www.melanieklein.org, mail: info@melanieklein.org; tel: 345-7733569.

ŠČ MELANIE KLEIN obvešča, da se začel tečaj za bodoče mame. Namenjen je no-sečnicam od 12. tedna dalje. Info: 340-2717323 (Marzja).

OTROŠKI IN MLADINSKI ZBOR KRASJE začenjata v vajami v Ljudskem domu v Trebčah pod vodstvom dirigentke Petre Grassi. Vabljeni deklice in dečki od 6. do 14. leta. Za informacije: tel. št. 333-1176331 (Nidja) in 339-1115880 (Petra).

ČASOVNA BANKA PALČEK iz Sesljana vabi člane in prijatelje, predvsem pa otroke in njihove starše na prvi »Praznik ob koncu poletja« v Nabrežini na Sokolovem igrišču danes, 15. septembra, 10.30-16.00. Na programu: delavnice obeskov in pleša, stare igre, izmenjava igrač in oblek ter srečolov za otroke in odrasle. Info: www.bdt-pollicino.it.

GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA obvešča, da se je začelo vpisovanje v glasbeno šolo. Vse podrobne informacije: tel. št. 348-4203196 (Niko) ali od 23. septembra vsak ponedeljek in četrtek, 20.30-21.30 v sedežu - Nabrežina Kamnolomi 12.

K.D. FRAN VENTURINI DOMJO sporoča, da bo prva vaja v informativni sestanki za otroški pevski zbor in Mini Venturini danes, 15. septembra, ob 14. uri v kulturnem centru Anton Ukmars - M. pri Domju. Vabljeni stari in novi pevci.

KADROVSKO IZOBRAŽEVANJE - Slov.I.K. zbirja prijave za vpis na programa Nastopanje v javnosti in Podjetništvo za neekonomistike. Razpis in prijavnico dobite na spletni strani: www.slovik.org. Prijave zapadejo danes, 15. septembra: info@slovik.org.

MILADINSKA GLASBENA SKUPINA VIGRED - KRAŠKI FENOMENI vabi na redna tedenska srečanja ob torkih, 18.00-19.30 v društvenih prostorih v Šempolaju.

MILADINSKA PLESNA SKUPINA VIGRED vabi učence 5. razreda OŠ in srednje šole na vaje ob četrtkih, 17.00-18.00 v Štalci v Šempolaju.

MILADINSKA VOKALNA SKUPINA ANA-KROUSIS začenja novo pevsko sezono. Želiš se nam pridružiti? Poklici še danes, 15. septembra, 15.00-19.00, tel. št.: 333-3742625.

OTROŠKA PLESNA SKUPINA VIGRED vabi na vaje otroke 1. do 4. razreda OŠ ob četrtkih, 16.00-17.00 v Štalci v Šempolaju.

PIHALNI ORKESTER RICMANJE vabi na dan odprtih vrat glasbenih tečajev, danes, 15. septembra, 9.00-13.00 v osnovni šoli Ivan Trink Zamejski v Ricmanjih. Vpise

sprejemamo še danes, 15. septembra. Informacije: info@ricmanje.org ali 320-451592.

SK DEVIN prireja tečaje smučanja na plastični progi v Nabrežini od septembra do decembra z društvenimi učitelji v popoldanskih urah in z možnostjo najema opreme. Prvi tečaj se začne danes, 15. septembra. Za informacije in vpisovanja: info@skdevin.it, tel: 040-2908105 ali 348-1334086 (Erika).

TEČAJ SLOVENŠČINE za otroke negovorce bo organiziran oktobra pri Skladu Mitja Čuk. Prijave in informacije: tel. št. 040-212289 ali info@skladmc.org.

TPPZ P.TOMAŽ sporoča da bo prva pevská vaja v novi sezoni v torek, 18. septembra, ob 20.45, na sedežu na Padričah. V nedeljo, 16. septembra, ob 9. uri odhod avtobusa iz Padriča za nastop v Portorož.

ZA DJAKE - Slov.I.K. zbira prijave za vpis na program Ekstra, namenjen dijakom višjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji, ki ponuja sklop treh oz. šestih predavanj in delavnic z različnih področij. Razpis in prijavnico dobite na spletni strani: www.slovik.org. Informacije in prijave (še danes, 15. septembra): info@sllovik.org.

ZA ŠTUDENTE - Slov.I.K. zbira prijave za vpis na Multidisciplinarni program. Program, ki je namenjen univerzitetnim študentom, ponuja sklop petnajstih predavanj in delavnic z različnih področij. Razpis in prijavnico dobite na spletni strani: www.slovik.org. Informacije in prijave (še danes, 15. septembra): info@sllovik.org.

ZAČETNI TEČAJ SLOVENŠČINE za negovorce bo organiziran oktobra pri Skladu Mitja Čuk. Prijave in informacije: tel. št. 040-212289 ali info@skladmc.org.

DRUŠTVO ROJANSKI MARUJIN DOM sporoča, da bo v nedeljo, 16. septembra, ob 18. uri sv. maša pred kapelico pri Lajnarjih.

KRU.T obvešča članstvo, da na sedežu redno deluje posvetovalna fiziatrična ambulanta, obvezna predhodna prijava. V njenem sklopu deluje fizioterapija, ki predvideva tudi individualno obravnavo. Prijave in informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8b, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

SZSO-TRST vabi nove člane v svojo sredo.

Sestanki se odvijajo vsako soboto: za volčice in volkuljice (7-10 let); Devin (14.30); Zgonik (14.45); Općine (14.00); Dolina (15.00); Škedenj (14.30, ob 7. oktobra dalej); za izvidnike in vodnike (11-16 let); Općine (15.00); Prosek (14.30); Trebče (14.30); Boljunc (15.00); Škedenj (14.30). Za dodatne informacije lahko pišete na szso@skavt.net ali pa obiščete našo spletno stran: www.szso.skavt.net ali pa kličete tel. št. 339-8682139.

ŠPRTNA ŠOLA TRST - Š.Z. BOR v sodelovanju z ZŠSDI vabita učence 1., 2. in 3. razredov osnovnih šola na ure športne vzgoje ob ponedeljkih in sredah od 16.30 do 17.30 s pričetkom 17. septembra. Vpis in informacije: urad staciona 1. Majja; tel: 040-51377 od 15. do 18. ure; sportnasolatrst.bor@gmail.com.

BIOTERAPIJA v Bazovici (Bazovski dom. ul. Gruden 72/1) - v septembetu bioenergetik sprejema 18., 19. in 20. septembra, 16.00-20.00. Prijave: tel. 040-226386 ali preko sms 328-9563272.

KMEČKA ZVEZA obvešča vinogradnike, da bo v sodelovanju z Zadrževalno kraško banko, njena svetovalna služba opravila meritve sladkorne stopnje in skupnih kislin grozdja v torek, 18. septembra, 14.00-15.00 na kmetiji Renza Tavčarja, Repen 42.

PILATES- SKD IGO GRUDEN obvešča, da se vadba prične v torek, 18. septembra. Urnik bo sledič: ob torkih od 18.00 do 19.00 ter od 19.00 do 20.00, za začetnike od 17.30 do 19.00; ob četrtkih od 18.00 do 19.00. Za info, vpis in potrditev tel: 349-6483822 (Mileva).

RAJONSKI SVET ZA VZHODNI KRAS se bo sestal v torek, 18. septembra, ob 20.15 v svojem sedežu, Doberdobska ulica 20/3.

SHINKAI KARATE CLUB sporoča datumne in urneke treningov v mesecu septembra:

vsak torek in petek začenši s torkom 18.

septembra, barvani pasovi 18.00-19.00, odrasli 19.00-20.00. V tem urniku bodo tudi odprta vrata za zainteresirane začetnike.

Info: 338-7281332 (Sergij), 334-6218712 (Vida).

SKD BARKOVLJE, Ul. Bonafata 6 vabi vsak torek v »English Village« od 16.30 do 18.00.

»Teatime with Michael - Elementary english«; ob 18.00 do 19.00 »Conversation Club language in use«. Prvo srečanje v torek, 18. septembra.

SKD IGO GRUDEN - moška posturalna in razgibalna telovadba je umirjena vadba, prilagojena specifikam moške konstitucije in namenjena raztezanju mišic ter izboljšanju gibljivosti. Poskusno srečanje bo v torek, 18. septembra, ob 20.30. Redne vaje bodo ob torkih in petkih. Info: tel. št. 338-4563202 (Katja).

ODGOVORNOST - moška posturalna in

razgibalna telovadba je umirjena vadba,

prilagojena specifikam moške konstitucije

je in namenjena raztezanju mišic ter iz-

boljšanju gibljivosti. Poskusno srečanje bo

v torek, 18. septembra, ob 20.30. Redne vaje

bodo ob torkih in petkih. Info: tel. št.

338-4563202 (Katja).

ODGOVORNOST - moška posturalna in

razgibalna telovadba je umirjena vadba,

prilagojena specifikam moške konstitucije

je in namenjena raztezanju mišic ter iz-

boljšanju gibljivosti. Poskusno srečanje bo

v torek, 18. septembra, ob 20.30. Redne vaje

bodo ob torkih in petkih. Info: tel. št.

338-4563202 (Katja).

ODGOVORNOST - moška posturalna in

razgibalna telovadba je umirjena vadba,

prilagojena specifikam moške konstitucije

je in namenjena raztezanju mišic ter iz-

boljšanju gibljivosti. Poskusno srečanje bo

v torek, 18. septembra, ob 20.30. Redne vaje

bodo ob torkih in petkih. Info: tel. št.

338-4563202 (Katja).

ODGOVORNOST - moška posturalna in

razgibalna telovadba je umirjena vadba,

prilagojena specifikam moške konstitucije

je in namenjena raztezanju mišic ter iz-

boljšanju gibljivosti. Poskusno srečanje bo

v torek, 18. septembra, ob 20.30. Redne vaje

bodo ob torkih in petkih. Info: tel. št.

338-4563202 (Katja).

ODGOVORNOST - moška posturalna in

razgibalna telovadba je umirjena vadba,

prilagojena specifikam moške konstitucije

je in namenjena raztezanju mišic ter iz-

boljšanju gibljivosti. Poskusno srečanje bo

v torek, 18. septembra, ob 20.30. Redne vaje

bodo ob torkih in petkih. Info: tel. št.

338-4563202 (Katja).

TRŽIČ - Predstavitev koncertne in gledališke sezone 2012-2013

Tržiški teater želi biti odprt prostor za pretakanje idej

V koncertni sezoni mladi pianist Aleksander Gadžijev - Na sporedu tudi muzikal The Full Monty

Občinsko gledališče v Tržiču je v tridesetih letih delovanja pridobilo svojo specifično vlogo in ugled znotraj deželne kulturne ponudbe, saj se njegove gledališke in predvsem glasbene izbire razlikujejo od drugih, marsikdaj z gostovanjem izjemno priznanih umetnikov in posebno zanimivih projektov. Zato se občinska uprava trudi, da bi tudi v teh kriznih časih ohrnala s primernimi sredstvi zelo zadovoljive standarde, kot je poudarila odbornica za kulturo Paola Benes, ki je s spodbudnimi besedami uvedla v tiskovno konferenco, na kateri so odgovorni za programske izbire predstavili novo sezono.

Filippo Juvarra zaključuje triletni mandat kot umetniški vodja glasbene ponudbe in z njim nekatere cikle; zaključil se bo romantični triptih Schubertovih samospov, tokrat s t.i. Labodovim spovedom v izvedbi belgijskega baritonista Jana van der Crabbena, pozornost do madžarske literature bo ponovno v ospredju s tematskim koncertom godalnega kvarteta Merel, nadaljevalo se bo vrednotenje deželnega potenciala s koncerti nadarjenega gorškega pianista Aleksandra Gadžijeva, deželnega orkestra Mittel Europa pod vodstvom prizanega violončelista Enrica Bronzija, orkestra iz Padove in Veneta pod vodstvom Romola Gessija in zboru Furlanije Julijske Krajine, ki je v komorni zasedbi obogatil s kratkim nastopom tudi tiskovno konferenco. Med gostujučimi orkestri letosnje sezone bo tudi Italijanski mladinski orkester, ki bo 20. oktobra odprl celotni program pod vodstvom Johna Axelroda. V seznamu najbolj uglednih protagonistov solo-recitalov izstopajo fortepianist Kristian Bezuidenhout, kitarist Emanuele Segre, pianista Michele Campanella in Nelson Freire. Sodelovanje Palace Bru Zane pa bo omogočilo vpogled v francosko poznoromantično literaturo s pihalno skupino Ensemble Initium.

Direktor Deželne gledališke ustanove (ERT) Renato Manzoni je predstavil vzporedno gledališko sezono, v kateri bo vsaka gostujuča predstava kot običajno imela dve ponovitvi. Program se bo pričel 30. oktobra z gostovanjem tržaškega gledališča Contrada in njegove najnovješje produkcije Le Maldobrie, ki jo bo uokviril del razstave v spomin na scenografa Sergia D'Osma. Mirovno sporočilo zaznamuje predstavo Monija Ovadie o brezmejnosti židovske in romske kulture, žlahtna komičnost pa bo obarvala aktualno tematiko predstave Open Day z Angelom Finocchiaro in adaptacijo Diderotovega filozofskega in literarnega bisera Rameaujev nečak v izvedbi Silvia Orlando. Sever in jug italijanskega književnega zaklada bosta zastopala Scarpettova mojstrovina in Zenova izpoved Itala Sveva v režiji Maurizia Scaparra. Literarni viri nekaterih predstav (poleg omenjenih tudi predstava po Flaubertovem romanu Bouvard et Péché) bodo tvorili rdečo nit že vpeljanih srečanj za šolsko publiko. Obiskovalci tržaškega gledališča imajo na voljo tudi sodobnejše govorce na CONTRAZIONI; v tem sklopu bo Marta

ROP

FRANKFURT - Kljub gospodarski krizi Na knjižnem sejmu toliko razstavljavcev kot lani

FRANKFURT - Letošnji knjižni sejem v Frankfurtu bo z okrog 7300 razstavljavci iz več kot 100 držav po napovedih organizatorjev ostal na skoraj enaki ravni kot lani. Kljub svetovni gospodarski krizi bo največja razstava knjig na svetu od 10. do 14. oktobra predvidoma zavzela celo več razstavnih površin kot lani, je dejal direktor sejma Juergen Boos.

Lani se je na sejmu predstavilo 7384 razstavljavcev iz 106 držav, piše nemška tiskovna agencija dpa. Več razstavljavcev na sejmu priča-

kujemo iz ZDA, pa tudi s Kitajske, iz Indije in Brazilije. Številne založbe iz Španije in Italije pa tudi z Vzhodne Evrope se bodo predstavile na skupnih stojnicah, ki jih bodo financirale njihove vlade. To je po Boosovih besedah jasen pokazatelj evropske krize.

Osrednja točka letosnjega knjižnega sejma bo spajanje tiskanih in digitalnih medijev. Poseben poudarek bo na otrocih in mladini, je po pisanku dpa napovedal Boos. Častna gostja letosnjega sejma bo Nova Zelandija. (STA)

Izvajalci muzikla The Full Monty (z leve) Paolo Calabresi, Gianni Fantoni, Sergio Muniz, Paolo Ruffini, Jacopo Sarno e Pietro Sermonti, spodaj pianist Aleksander Gadžijev

Cuscuna govorila o ženskih pravicah s svojimi lutkami, kantavtor Simone Cristicchi bo nastopil z recitalom pesmi in spominov iz druge svetovne vojne, Laura Curino bo opozarjala na smrtno nevarnost azbesta, priznana režiserka Serena Sinigaglia bo prisotna s predstavo o uporih španskih Indignados, nagrajeni srbsko-italijanski laboratori ustvarjalnih romskih priseljencev pa se bo predstavil z delom Brat po Beraški operi Johna Gaya. Za zaključek pa bo na

sporedru duhovita aktualnost muzikla The Full Monty z režijo Massima Romeo Pipari in zasedbo znanih televizijskih obrazov.

Gledališče mora biti odprt prostor za pretakanje različnih idej, je poudarila odgovorna za gledališki program Roberta Sodomaco: v tem duhu se bo celotna sezona odvijala pod skupnim naslovom »Prenos misli«. Abonmajska kampanja poteka pri blagajni gledališča v Tržiču, a tudi na prodajnih točkah v Trstu (Ticketpoint), Gorici (knjigarna Antonini) in Vidmu (ERT). Vse informacije so dostopne na spletni strani www.teatromonfalcone.it.

ROP

TOMIZZEV DUH

Sveti Kvirin bi 1941. bil partizan

MILAN RAKOVAC

I dok predsednik Hollande ordinira socijalistički po Francuskoj, ovde kod nas ordinira ordinarna desnica, ponekad odjevna u misno ruho, ponekad kostimirana ministarski; a od nas se očekuje da u svemu tome budemo – ktorki ministranti?

„Sriča“ muoja da i naši desničari hrvacki svako malo reču to kakovo štanju besudu, ki da ne, bi to ki mrež vas tam reka – ma ča se to ta čovik fikiva u naše „notarnje zadeve“. Dva „incidenta“ zadnjih dan (u Bazovici i u Sisku) su me natentala da se vero škrbno pitan; ma ča ni vrime da i ja „revidiran“ samega sebe, kad na sve kraje hrvacki i slovenski autoriteti sotoniciraju rdeče sotone, a čaš drugo z sotonom nego ga – sotonicirati, i: poteti egzorcizam!

Danas.hr javlja: „I sveti Kvirin bi 1941. bio partizan!“, stoji u priopćenju gradske organizacije SDP-a Sisak kojeg potpisuje predsednica Kristina Ikić Baniček reagirajući na najave kontroverznog biskupa Vlade Košića ... kojem je zasmetalo da se ime sveca Kvirina koristi na turističkoj manifestaciji Keltska noč, kao i činjenica da je u Sisku, mjestu gdje je stolovao biskup Kvirin, osnovan 1. partizanski odred: 'Ostao sam zaprepašten, ljut, kada sam video da se na istoj priredbi u Sisku, koji voli za sebe reći da je grad hrvatskih pobjeda, jednako slave Sveti Kvirin, sisački biskup i mučenik i zaštiti tog grada, te partizani, zločinci koji su rušili crkve i ubijali živu crkvu', rekao je biskup Košić. Čini se da u Sisku i dalje stolju neki koji bi htjeli kontrolirati sve aspekte naših života, pa nam tako govoriti i što se 'smije', a što 'ne smije' raditi tijekom priredbe koja je zamišljena da se prisjeti slavnih događaja koji su obilježili sisačku prošlost. Izjava gospodina Košića nije prvi pokušaj da nama Siščanima netko govori što smijemo, a što ne smijemo jer su več i prije došli nepozvani ljudi koji su Hrvate željeli učiti kako mrziti pa smo prvi u Evropi znali kako im se oduprijeti", tvrdi celnica sišćkog SDP-a Ikić Baniček...

Robert Škerlj za Primorske novice: „Iz urada za Slovence v zamejstvu in po svetu sporočajo, da je na nedeljski proslavi v Bazovici pred spomenikom bazoviških junakov prišlo do in-

cidenta. Nikakršnega incidenta ni bilo. Samo žvižgi so se razlegali po bazovski gmajni, ko so pozdravili predstavnike slovenske vlade. Tega ne moremo imeti za incident, sicer bi na tovrstni proslavah morali prepovedati vsakršno izražanje mnenj. Udeleženci proslave niso samo žvižgali, marveč so z aplavzom večkrat izražali svoje odobranje; tedaj, ko je glavni govornik Igor Komel dejal, da bi morali biti tuđi spomeniki NOB v zamejstvu del splošne slovenske kulturne dediščine. In ko je predlagal, da bi izenačili pravice istospolnih parov z drugimi. Tuđi Komelov govor bi lahko imeli za incident. Prav tako slovenske zastave z rdečo zvezdo. Ali starega partizana iz Doline, ki je na proslavo prišel z medailjami iz NOB in titovko na glavi. Potem takem je tudi proslava v Bazovici z vso svojo simboliko upora incident. Govora ministrici Ljudmili Novak res niso nagradili z aplavzom. Tudi tako so udeleženci proslave izrazili svoje mnenje. Kaj drugega predstavniki slovenske vlade tudi niso mogli pričakovati, vsaj ne pred spomenikom bazoviških junakov. Ne v uporniški Bazovici ... V samem bistvu Bazovice je prav to, kar sedanja slovenska vlada zanika: oboženi proti fašizmu, partizanstvo, Osvobodilna fronta, vera v boljšo, pravičnejšo družbo. In je rdeča zvezda, ki jo slovenska desница na oblasti vztrajno enači s kljukastim križem. Zaradi vsega tega žvižgov v Bazovici res ne moremo imeti za incident.“

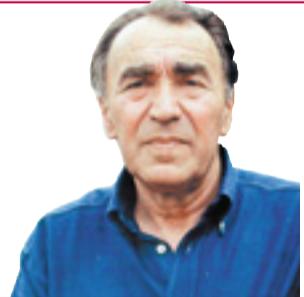
I ča sad delati, da se očuva i razvije demokracija, i da se ne ponove „totlitarizmi“. Galerija Nova, kustosica Vesna Vuković, daje primjer svima, s javnim natječajem koji traje do 1. X 2012: „Spomenik na Petrovoj gori, djelelo kipara Vojina Bakića (u suradnji s arhitektom Berislavom Šerbetićem), nalazi se na Petrovcu, najvišem vrhu Petrove gore. Građen je doprinosima, uglavnom Karlovčana, čitavo desetletje, a otvoren 1981. godine ... Spomenik je preživio ikonoklastičku oliju, ali njegova polaganja devastacija (otimačina oplate od nehrdajućeg čelika) traje več gotovo dva desetletja, olakšana činjenicom da se spomenik nalazi na svojevrsnoj ničijoj zemlji, terenu koji dijele tri općine i dvije županije ...

GLASBA - 22. t.m.

Parni valjak ponovno v Ljubljani

V Križankah bo v soboto, 22. septembra, nastopila legendarna hrvaška pop-rock skupina Parni valjak, ki se bo v Ljubljani prvič predstavila v akustični izvedbi. Obiskovalci bodo lahko prisluhnili novejšim pesmim, na svoj račun pa bodo prišli tudi tisti, ki prisegojo na stare, nostalgične hite, kot so "Jesen u meni", Uhvat ritam in "Dodi". Kot je na novinarki konferenci dejal kitarist in pevec Husein Hasanević, bodo na koncertu z mešanim repertoarjem do kazali, da z leti zorijo. Večina Parni valjak pozna po nostalgični glasbi, ki, kot je poudaril Hasanević, ostaja, dodajajo pa ji nekaj svezine. Po njegovih besedah je poveden podatek, da ima 170.000 prijateljev na Facebooku.

Sobotni koncert bo njihova prva akustična predstavitev v Ljubljani. Oviratovrstne koncertne izvedbe je, da ne prenese prevelikega občinstva, je oponozil Husein Hasanević z vzdevkom Hus. Na vprašanje, kaj botruje njihovi priljubljenosti v Sloveniji, je Hus odvrnil, da v prvi vrsti najverjetnejje karizmatičnost in energija glavnega pevca Akija Rahimovskega. Poleg tega Hus priljubljenost pripisuje tudi skupni zgodovini držav ter nenazadnje ljubezni do glasbe, ki jo izžarevajo. (STA)

Kako danas misli spomenik revolucionu? Narodno-oslobodilačka borba, kojoj je spomenik podignut, od samog početka je i međunarodna antifašistička borba i socijalna revolucija koja teži uspostavljanju drugaćih klasnih odnosa. Danas svjedočimo povijesnom revizionizmu i nacionalizaciji antifašističke borbe, koja u najboljem slučaju slavi nacionalno oslobođenje, a u najgorjem, na fonu diskursa totalitarizma, pobrja poslijeratne žrtve. Spomenik revoluciji, dakle, za zadatak ima odbiti logiku nacionalnog zajedno s političkom viktinizacijom, oteti emancipacijske dimenzije od konformizma sadašnjosti ... Kako spomenik misli kao partizansku umjetnost, na način na koji o njoj piše Miklavž Komelj, kao političnu umjetnost koja ne predstavlja zamjenu za politiku niti zamjenu za borbu, već postavlja nove koordinate mogućeg i nemogućeg?

Primijetili ste, ljubi moji bralci, da riječ „totalitarizam“ stavljaju in navodnike, jer današnja liberal-demokratska sinekurna struktura politički korektnim drži uvijek isticati totalitarizme, i nakon retorične opomene na shoah (holokaust) - što kanda ostaje jedini grijeh naci-fašizma (????!) - nužno se raspali rafalima po komunističkim režimima, pravom, istinskom cilju „demokracije“. Čemu danas, 2012. ta reatorika? Zato što je i liberal-kapitalizam na smrtno postelji, zato što i zapadni ideatori opet čitaju Marxu, zato što je „socijalizacija kapitalizma“, barem a la scandinava, jedini izlaz iz već totalne krize sistema, a ne samo finančiske krize. Zato sve više desnicna pada u pravedničku jarost, sablažnjena nad lakovjernim masama koje bi htjele - ma zamislite samo, strašno molim vas! - opet urediti nekakav socijalizam! Riječ je o tome, da je antifašizam, onaj ratnički, pobednički iz 1945., kao i onaj filozofski kojega je pisao Gramsci u usponu fašizma, temelj bilo kakave humane demokracije a la europea, a ne desničarske revizije i manezije i abolicije i permisivizam koji nam je več opet doveo kripto-fašistične populiste u europske parlamente! No, novi, mlađi, izobraženi, nezaposleni svijet više nije impresioniran tim prijetnjama, nego uči i organizira se, da počne, opet, stvarati - Novi Svijet.

PROTESTI PROTI ZDA - Ob petkovi molitvi zaostritev protestov v islamskem svetu

Jeza zaradi filma se je razširila tudi na predstavništva evropskih držav

V Kartumu napadli tudi nemško in britansko veleposlaništvo - V spopadih več mrtvih - Nasilje tudi ob papeževem obisku

KARTUM, BEJRUT, TUNIS - Ob petkovi molitvi so se protesti v muslimanskem svetu proti ZDA še zaostrili, bilo pa je tudi več mrtvih. Več tisoč protestnikov, jezni zaradi do muslimanov žaljivega ameriškega filma, je včeraj v sudanski prestolnici Kartum napadlo ameriško, britansko in nemško veleposlaništvo. Dva protestnika sta bila ubita. O nasilnih protestih poročajo tudi iz Libanona, kjer je včeraj obisk začel papež Benedikt XVI., in iz Tunizije, kjer so umrle tri osebe.

Policija v Kartumu je protestnike skušala razgnati s solzivcem, medtem ko so napadli nemško veleposlaništvo, s kateroga so odstranili nemško zastavo in jo nadomestili z islamsko, na veleposlaništvu pa podtaknili ogenj, pri čemer je nastala gromna škoda. Protestniki so tudi zaprljali pot, da bi preprečili prihod gasilcev, ki so vendarle uspeli priti do veleposlaništva, kjer so pogasili ogenj. Kakih 10.000 protestnikov pa je nato krenilo proti ameriškemu veleposlaništvu.

Protestniki so metali kamenje na okrepljene policijske enote, ki so jim postavile na pot do ameriškega veleposlaništva. Policia je znova uporabila solzivec, protestnik pa je umrl, ko ga je povozilo policijsko vozilo, je povedal zdravniški vir. Kasneje je umrla še ena oseba.

Skupina protestnikov je nato uspela priti do ameriškega veleposlaništva. Več desetih je uspelo priti do obzidja in so začeli nanj plezati, zato so varnostniki na strehi veleposlaništva izstrelili opozorilne strelje.

Nemški zunanj minister Guido Westerwelle je dejal, da je osebje nemškega veleposlaništva na varnem in da so v stiku z njim. Sudanskega veleposlanika v Nemčiji so že pozvali na pogovor in mu izpostavili obvezno sudanske vlade, da zaščiti diplomatska predstavnštva.

Westerwelle je obsodil "protislamski sovražni film", a poddaril, da ne more biti opravičilo za nasilje. "Nasilje se mora takoj končati," je dejal. Ob tem je dodal, da je ob petkovih molitvah večina veleposlaništv v muslimanskem svetu zaprljala in da se je z nemškim veleposlanikom v Kartumu pogovarjal po telefonu, da bi se seznanil z razmerami na terenu.

Zakaj so napadli prav nemško veleposlaništvo, ni jasno. Islamisti so sicer že večkrat kritizirali Nemčijo zaradi vlogi v Afganistanu. Protestniki so napadli tudi bližnje britansko veleposlaništvo, britansko zunanje ministarstvo pa je sporocilo, da nadzirajo razmere in da je tam tudi sudanska policija.

V Kartumu je prišlo do napadov na nemško, britansko in ameriško veleposlaništvo

ANSA

V Libanonu, kjer je včeraj tridnevni obisk začel papež Benedikt XVI., pa je bil v spopadih med policijo in islamisti ubit protestnik. 25 ljudi je bilo ranjenih, od tega 18 policistov. Spopad s skupino okoli 300 protestnikov je izbruhnil v Tripoliju pred restavracijo ameriške verige KFC, kjer so podtaknili ogenj. Policia je streljala v mnogoč, proti njim je uporabila tudi solzivec.

O nasilnih protestnih poročajo tudi iz Tunizije. Policia je z opozorilnimi strelji in solzivcem nastopila proti več kot tisoč protestnikom, ki so na ameriško veleposlaništvo v Tunisu metali kamenje in molotovke. Protestniki, ki so skušali vdreti na veleposlaništvo, so kamenje metali tudi na okrepljene policijske enote, vojsko in pripadnike narodne garde, ki so jih tunizijske oblasti namestile, da bi zavarovali veleposlaništvo. Po podatkih tunizijskega ministrstva za zdravje so bile v nasilju ubite tri osebe, 28 pa ranjenih. Demonstranti so ogenj podtaknili tudi v ameriško šolo v Tunisu, ki je blizu ambasade.

V egiptovski prestolnici Kairo so izbruhnili spopadi med protestniki in policijo na trgu Tahrir, kjer so med drugim uničili ameriško zastavo in dvignili črno islamsko zastavo. Ko so skušali priti do ameriškega veleposlaništva, so jih ustavili polici, ki so uporabili solzivec. Pred tem je egiptovski predsednik Mohamed Mursi v televizijskem govoru obsodil film kot napad na islam, odločno pa je zavrnil nasilje, do katerega je prislo zaradi filma.

V iranski prestolnici Teheran je več tisoč ljudi na protestih vzlikalo "Smrt Ameriki", "Smrt Izraelu". Iranski predsednik Mahmud Ahmadinedžad je v izjavi dejal, da želijo "sionisti povzročiti versko vojno".

Muslimane je razburil amaterski film "Nedolžnost muslimanov", katerega del je bil predvajan na spletni strani YouTube. Producen film Nakoula Basseley Nakoula, po rodu egiptovski kopt, ki živi v Los Angelesu, je že zapisal za zaščito policije. (STA)

ITALIJA V ZRCALU TUJEGA Tiska

Nič več norčevanja na račun premierja V ospredju »siva« in uspešna Monti in Draghi

SERGIJ PREMRU

Že več bralcev me je dobrohotno opozorilo, da je rubrika o tujem tisku manj zabavna kot pred časom. Seveda, tudi sam se zavedam tega, ko se ob petkih lotim pisanja, in se mi toži po lepih, starih časih, ko sem lahko pisal o tem, kako po svetu poročajo o Silviju Berlusconiju. Mediji so se dosledno norčevali na račun takratnega premierja zaradi vulgarnih spremjevalk, neokusnih šal, prijetljivev dvomljivega slovesa, kot Gadafi in Putin, neprimerne obnašanja na mednarodnih srečanjih, redne nedoslednosti in protislovij, pa tudi zaradi lasulje itd., kar je tedanjega italijanskega premierja spremeno v zaničevano figuro planetarnih razsežnosti. Vsega tega ni več, klovnovsko figuro je nasledil »sivi« Monti, o katerem je res težko zbijati šale.

Pa sem se potrudil in v medijih našel dve novički o (politično) pokojnem Silviju.

Leta 2001 ga je dokončno in brez apela ožigosal londonski The Economist z znamenitom naslovom »Unfit to lead Italy«, to se pravi neprimeren, da bi vodil Italijo. Berlusconi je tožil londonski tednik, ki so ga njegovi pristaši označili kot Ekomunist, kar je približno tako, kot da bi Primorski dnevnik označili za glasilo italijanskega ireditizma. In sodišče je tožbo zavrnilo. Premier pa se ni vdal in je vložil priziv. Sedaj pa je tudi drugostenjsko sodišče zavrnilo tožbo in Berlusconi obseglo na plačilo sodnih stroškov. Med drugim je zavrnilo tudi drugo tožbo proti tedniku londonskega Cityja, ki mu je postavilo deset »neprimernih« vprašanj o nepojasnjene okoliščinah njegovega začetnega bogatjenja. »V letih, ko je Berlusconi bil na oblasti, je italijski

sko gospodarstvo napredovalo počasnejše kot v kateri koli drugi državi na svetu, z izjemo Zimbabveja in Libije. Morda bi se takrat moral bolj ukvarjati s tem problemom,« je jedki pripis Economist.

»Grue« francosko pomeni žerjav, tako ptica kot stroj, vendar žargonsko pomeni tudi prostitutka. To pišem, saj drugače ne bi bilo razumljivo poročanje RTBF, belgijske frankofonske televizije o nedavnom Putinovem podvigu z ultralahlkim zmajem, češ da je tako pomagal pri selitvi žerjavov v Sibirijo. »Predsednik države Vladimir Putin se je uradno udeležil znanstvene pobude za ohranjanje redke vrste žerjavov. Vendar ne gre za tiste žerjav (oz. prostitutke, op. ur.), ki mu jih je prisrkbel Berlusconi, pač pa za prave žerjav iz Sibirije, kjer je ozračje očitno manj razgretlo...«

Pa preidimo od pisane preteklosti k sivini današnjosti.

»Po Grčiji in Španiji je na začetku leta 2001 ga je načelno poletja kazalo, da je tudi Italija profesorja Montija na robu živčnega zloma,« piše Le Monde, ki obnavlja znanje težave italijanskega gospodarstva. Pariški popoldnevnik pa izpostavlja tudi novost, ki jo je v politični svet polotoka vnesel novi premier, to je resen in strogo pristop v državi, ki tega ni bila vajena v populističnem obdobju predhodnika Berlusconija. Monti je začel izvajati Italijanom nepoznano strogost s strukturnimi reformami, ob tem pa je znal preprtičljivo posvariti Nemčijo pred nevarnostjo, da njena točnost vodi k »psihološkemu razkroju Evrope«. Cilji, ki si jih je zastavil profesor, so ambiciozni in za izhod iz krize bo potreboval »grenko zdravilo«, od odtujitve državnih nepremičnin do zmanjšanja

birokracije - zaenkrat 24 tisoč delovnih mest manj, ko pa jih je v italijanskem javnem sektorju 3,3 milijone. In še tako ni rečeno, da mu bo uspelo, meni Le Monde, ki omenja kot nevarnost tudi poskus referendumu proti Evropi s strani Severne lige in dela levice.

Nemško nogometno moštvo je sicer odlično, predvsem ker se s svojo vztrajnostjo zna spopasti s težavami in ker kolektiv izraže več sposobnosti kot posamezniki. Vendar ga italijanska ekipa redno spravi v težave s svojo prilagodljivostjo in spretnostjo posameznikov, kot se je pokazalo na zadnjem svetovnem nogometnem prvenstvu. S to ugotovitvijo se začenja kolumna, ki jo New York Times posveča predsedniku evropske banke Mario Draghi, ki mu je uspelo izpeljati svoj načrt glede finančiranja javnih dolgov klub nasprotovanju trde in toge Bundesbank. Nemška osrednja banka je v primerjavi s »Super Mariom« izpadla kot kit, ki je nasedel na obalo. Newyorski dnevnik vztraja pri nogometni prispodobi in piše, da je Draghi kot nogometna Andrea Pirlo, »vezni igralec z vizio na 360 stopinj, umirjen in preudaren, odličen pri dolgih in kratkih podajah, nadloga za Nemčijo, »fantazist«, ki zna precizno zadeći tarčo.«

Pa ostanimo kar v New Yorku. Italija je na vrhu lestvice ocen bralcev revije Condé Nast Traveller. Gre za eno od revij založnika, ki med drugim izdaja tudi The New Yorker, Vogue, Vanity Fair in druge vplivne publike. Mesečnik CN Traveller je izvedel anketo med svojimi v glavnem petičnimi bralci, ki so na prvo mesto najbolj privlačne države uvrstili Italijo, na drugo Francijo, na tretje Zd in na

četrto Španijo. Italijanski uspeh je potrdila tudi uvrstitev Sicilije na prvo mesto med najbolj priljubljenimi otoki in to pred Balijem in Maldivi, kot tudi pred grškimi in španskimi otoki. Končno je Italija dosegla absolutno večino pri splošni oceni počitniške izkušnje s strani 83 tisoč bralcev ugledne turistične revije.

Italijanska kriza je globlja od predvidenega, poroča BBC. Od aprila do junija je ekonomija nazadovala za 0,8 odstotka, v zadnjem mesecu pa so investicije in potrošnja upadle za 0,7 odst. Zaskrbljujoče je dejstvo, da je v zadnjem letu italijansko gospodarstvo nazadovalo za 2,6 odst., torej desetinko točke več od predvidenega 2,7 odst. Italijansko gospodarstvo je tretje na območju evra in so zato njegove težave še posebej potembne za širi evropski okvir.

Sicer pa gospodarska kriza ni enaka za vse, in ne samo zaradi davčnega utajevanja in korupcije. Za mafije je kriza vir zaslužka, piše Página 12. Progresistični dnevniki iz Buenos Aires poroča, da je prav kriza zagotovila italijanskim mafiskim združbam ugodnejše pogoje za pranje umazanega denarja, ki ga pridobivajo iz raznih nelegalnih dejavnosti, od razpečevanja mamil do ponarejevanja komercialnih proizvodov in preprodaje orožja. Ne gre samo za oceno posameznih pisateljev in novinarjev, ugotavlja argentinski časopis, pač pa gre za uradno stališče protimafiskske komisije pri Evropski uniji, ki je med drugim poroča, da so v zadnjih časih mafici vložili velika sredstva v rekapitalizacijo nekaterih bank, v Belgiji pa je kalabrijska ndragheta v nekaj urah odkupila celo mestno četrto v vrednosti 28 milijonov evrov.

Italija z ukrepi za zaščito kmetijstva

RIM - Italijanska vlada je včeraj sprejela paket ukrepov, namenjenih zaščiti kmetijstva. Premier Mario Monti je opozoril, da se je v zadnjih štirih desetletjih obseg obdelovalne zemlje v državi skrčil skoraj za tretjino z 18 na 13 milijonov hektarjev. Urbanizacija kmetijskih zemljišč zmanjšuje sposobnost Italije, da bi sama zadostila svojim prehranskim potrebam, povečuje tveganje za poplave in škoduje turizmu. Eno najhujje prizadetih območij je kmetijsko razvita Padška nižina, ki se razteza od Turina do Benetk. Ukrepi tako vključujejo tudi nacionalno omemitev obsega zemljišč, ki jih je še mogoče izvzeti iz kmetijske rabe. Vlada je sicer ob sprejemu ukrepov gotovo upoštevala tudi dejstvo, da je kmetijstvo edini sektor v državi, ki v trenutni recepciji na letni ravni izkazuje rast.

Odločitev Feda dvignila tudi evropske borze, evro prek 1,31 dolarja

PARIZ - Četrtekova odločitev ameriške centralne banke Federal Reserve (Fed), ki je napovedala nov krog stimulativnih ukrepov, je občutno dvignila tudi tečaje na osrednjih evropskih borzah, rast pa je ponekod presegla celo dva odstotka. Odločitev Feda in umirjanje razmer v območju evra dvignjata tudi tečaj evra, ki se je povzpel nad 1,31 dolarja. Fed bo, dokler na trgu dela ne bo opaziti bistvenega izboljšanja, vsak mesec namenil 40 milijard dolarjev za odkup vrednostnih papirjev, izdanih na podlagi hipotekarnih posojil. Ob tem je ameriška centralna banka tudi podaljšala obdobje, v katerem namerava ohranjati svojo ključno obrestno metro na rekordno nizki ravni, in sicer do sredine leta 2015. Vlagatelji so to odločitev ocenili kot ambiciozno, saj v centralni banki niso postavili časovne omejitve za izvajanje novega stimulacijskega programa.

ZLATO
(99,99 %) za kg
43.362,99 € +68,60

SOD NAFTE
(159 litrov)
116,90\$ +0,12

EVRO
1,2910 \$ +0,1

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

14. septembra 2012

valute	evro (povprečni tečaj)
ameriški dolar	1,2910 1,2988
japonski jen	100,24 100,67
bolgarski lev	1,9558 1,9558
češka korona	24,482 24,408
danska krona	7,4536 7,4547
britanski funt	0,80145 0,80409
madžarski forint	283,53 281,33
litovski litas	3,4528 3,4528
latvijski lats	0,6962 0,6963
poljski zlot	4,1059 4,0730
romunski lev	4,5093 4,7294
švedska krona	8,5088 8,5403
švicarski frank	1,2130 1,2144
norveška krona	7,4190 7,4286
hrvaška kuna	7,4080 7,3865
ruski rubel	40,5506 40,3425
turška lira	2,3386 2,3360
avstralski dolar	1,2357 1,2319
brazilski real	2,6190 2,6238
kanadski dolar	1,2599 1,2579
kitajski juan	8,1733 8,2230
indijska rupija	71,5570 71,9580
južnoafriški rand	10,8431 10,6856

SOVODNJE - Arheološka najdba v strugi Soče

Iz gramozza pokukali temelji rimskega mostu

Ko bo reka narasla, ga bosta pesek in kamenje ponovno prekrila

Ogledati si jih bo mogoče, dokler ne bo reka med jesenskim deževjem narasla in jih z gramozom ponovno prekrila. Temelje enega izmed stebrov starega rimskega mostu so pred nekaj dnevi odkrili v strugi reke Soče pri Sovodnjah. S pomembno arheološko najdbo se lahko pohvalita podjetji ArcheoTest in Petra, ki sta temelje raziskala v sodelovanju z arheologinjo Tiziano Cividini in pod znanstvenim nadzorom Angeline De Laurenzi, funkcionalke spomeniškega varstva Furlanije-Julijanske krajine.

Temelje so uspeli raziskati zaradi izredno nizkega vodostaja, ki ga je v prejšnjih tednih imela Soča. Pri Sovodnjah v reki skorajda ni bilo vode, tako da so arheologi lahko nemoteno opravljali svoje raziskovalno delo sredi struge. Odkrili so kamnite temelje enega izmed stebrov rimskega mostu, ki so zelo zanimivi tako iz arheološkega kot inženirskega vidika. Temelji merijo v dolžino devet metrov in v širino štiri metre in pol, na podlagi njihove velikosti so arheologi izračunali, kako velik je bil most in kako je bil zgrajen. Temelje sestavljajo veliki pravokotni kamnitni bloki, ki jih je voda v stoljetjih ogladila in prekrila z debelo plastjo gramozza. Vseeno krog kamnitih blokov so bili nekoč pritrjeni leseni drogovi, ki so strukturi zagotavljali dodatno stabilnost, verjetno pa so jih uporabili tudi za gradnjo posameznih stebrov. Arheologi so med svojim raziskovalnim delom ugotovili, da se je rimskega mostu zrušil v smeri vzhoda, medtem ko je za njim nekoč stala rečna pregrada, ki naj bi umirjala tok in preprečevala, da bi izpodjedal stebre.

Na podlagi raziskav, ki so jih opravili od leta 1963 do leta 2003, je bil most - Rimljani so ga poznali z imenom Pons Sonti - dolg okrog dvesto metrov. Po njem je bila speljana cesta, ki je Oglej povzrovala z rimsko Emono - sedanjo Ljubljano. Če bi bila razdalje med stebri enaka, bi jih od enega brega do drugega nasteli kar enajst. V prihodnjih tednih se bo raziskovalno delo še nadaljevalo, saj želijo arheologi ugotoviti, ali so temelji stali na konglomeratu ali pa so jih njihovi graditelji utrdili s takratnim cementom, ki ga je odlikovala velika trdnost.

Najdba temeljev enega izmed stebrov mostu potrjuje prepričanje arheo-

logov, da je bilo nekoč območje med Sovodnjami in Faro naseljeno in iz strategičnega vidika pomembno. Na desnem bregu Soče je nekoč stala rimska poštna postaja, nedaleč od ostankov rimskega mostu pa so pred leti med Faro in Majnicami našli tudi nekropolo. V njej so odkrili tudi nagrobnki kamen, na katerem je bilo posvetilo bogu Aesontiusu, ki so ga verjetno z molitvijo in daritvami prosili, naj Sočo ukroti in naj prepreči poplavljjanje naseljenih območij ob reki.

Temelje stebrov so raziskali s pomočjo finančnega prispevka, ki ga je dalo na razpolago podjetje Autovie Venete. Le nekaj metrov stran namreč stoji avtocestni most in gradbišče avtoceste, ki bo spet povezala Furlansko nižino z Ljubljano. Podobno kot v času starih Rimljjanov.

SOVODNJE Tudi 1500 let stara grobova

Da je bilo območje med Vipavo in Sočo naseljeno že v davnih časih, poleg na novo odkritih temeljev rimskega mostu dokazujeta tudi grobova, ki so ju odkrili pred nekaj meseci. Nahajata se nedaleč od sotočja Vipave in Soče, po ugotovitvah arheologov naj bi segala v 5.-6. stoletje po Kristusu. Ko je bager med kopanjem odkril eno izmed grobnic, so dela takoj prekinili. Na kraju so prišli arheologi, ki so iz grobnic pobrali človeške ostanke in druge ostanke, da bi na njih opravili dodatne analize. Ob zaključku dela arheologov se je gradnja avtoceste nadaljevala. Na območju sovodenjske občine doslej ni bilo opravljenih večjih arheoloških raziskav, čeprav bi arheologi lahko našli še marsikaj zanimivega, saj je bila ob Sovodnjah speljana pomembna rimska cesta. Po vsej verjetnosti so jo uporabljali tudi Longobardi, ki so večje naselje imeli v Romansu. Tam so leta 1984 arheologi odkrili obsežno nekropolo, ki je še danes v veliki meri neprisotna.

Temelji mostu sredi soške struge

SPOMENIŠKO VARSTVO

GORICA - Furlani oporekajo SSk Zagovarjajo svojo prisotnost v mestu

Rok za izpolnitve in oddajo vprašalnikov bo zapadel 20. decembra

Državni inštitut za statistiko ISTAT je sprožil popisovanje društev v okviru 9. državnega popisa nedobičnosnih organizacij (t.i. »no profit«), ki so razpršena po vsej Italiji. Za popis skrbijo na teritoriju posamečne Trgovinske zbornice, ki so že začele pošiljati društvo vprašalnike.

Med prvimi v goriški pokrajini je vprašalnik prejel kulturno društvo Jadro iz Ronk, ki mu predseduje Karlo Mucci. »Prejel in že izpolnil sem vprašalnik v slovenskem jeziku, ki sem ga nato vrnil v pristojnem uradu goriške Trgovinske zbornice,« pojasnjuje Jadro predsednik Karlo Mucci. Vprašalnik v slovenščini je mogoče izpolniti tudi na spletu, kjer so vsa potrebna navodila v slovenskem jeziku dosegljiva na naslovu <https://censimentoindustriaseservizi.istat.it/questionario/secure/pagina-Riepologo.action>.

Za izpolnitve tako slovenskega kot italijanskega vprašalnika na spletu je potreben razpolagati z aktivnim naslovom zaključuje Isa Dorigo.

elektronske pošte. Za spletni dostop do popisne pole je potrebna prijava, prijava pa omogoči vpis kode; ta je zapisana na vprašalniku, ki jo je društvo prejelo na svoj poštni naslov. Društva, ki vprašalnika niso prejela, se morajo zglašiti na goriški Trgovinski zbornici, kjer jim bodo izročili popisno polo s kodo za izpolnitve obrazca na spletu.

S potekom popisa so seznanjeni tudi v goriškem uradu Zveze slovenskih kulturnih društev (ZSKD). Ker popis zadeva vsa društva, se na ZSKD pripravljajo, da bodo v kratkem priredili informativno srečanje. Na njem bodo predstavniki društev in organizacij pojasnili, kako je treba izpolniti vprašalnike, obenem bodo pozvali svoje člane, naj se poslužujejo slovenskih popisnih pol.

Rok za izpolnitve in oddajo vprašalnikov bo zapadel 20. decembra letos, kar pomeni, da je popis še v začetni fazi. Tudi zaradi tega večina društev vprašalnika še ni prejela.

SOVODNJE Tatinske pohode hočejo preprečiti

Tatovi so v preteklih mesecih in letih obiskali več hiš tudi v sovodenjski občini, zlasti v Sovodnjah in na Vrhu. Okradene stanovanje in domačine nasploh so tatinski pohodi močno prizadeli, ravno zaradi tega je sovodenjska občina skupaj z goriško pobudnico niza srečanj o varnosti in tečajev o samoubrambni za višješolke in ženske nasploh. Po besedah sovodenjske županje Alenke Florenin želijo občanom nuditi napotke, kako najbolje poskrbeti za svojo osebno varnost in nedokljivost svojega imetja, pa naj bo to doma ali na javnem prostoru. Skupno bodo priredili štiri javna srečanja, ki bodo potekala v dvorani Zadružne banke v Sovodnjah. Prvo bo v četrtek, 20. septembra, ob 20. uri in bo posvečeno »stalkingu« - zalezovanju, ki je vse bolj razširjen pojaven. Na drugem srečanju, ki bo 11. oktobra, bo govor o tativnah, krajah in goljufijah. Tretje srečanje - 18. oktobra - bo posvečeno varnosti na domu, kjer se povprečno pripeti več smrtnih nesreč kot na cestah. Niz bo 25. oktobra sklenilo srečanje, ki bo namejeno nasilju nad ženskami. »Prvi dve srečanji bosta vodila policista, ki se dnevno ukvarjata z zalezovanjem, tativnimi in goljufijami. Predavatelj tretjega srečanja bo arhitekt, ki je zaposlen pri gasilcih in s prve roke pozna, katere so nevarnosti na naših domovih. Na četrttem srečanju bosta spreghorovili psihologinji, ki nudita pomoč ženskam, žrtvam nasilja,« pojasnjuje Gabriele Felci iz inštituta IRSS, ki je skupaj z občinama Sovodnje in Gorica prireditelj pobude. Po Felcijevih besedah bodo javna srečanja zelo koristna, saj se kazniva dejavnost lahko prepreči že z večjo budnostjo in pažljivostjo.

V pobudo je vključen tudi tečaj samoubrambe, ki se bo začel 24. septembra. Zaradi večjega števila vpisov od pričakovan bo tečaj potekal v sovodenjskem Kulturnem domu, prostih je sicer le še nekaj mest, ki so namejena sovodenjskim občankam. »Tečaj bodo vodili inštruktorji s tega področja in je primeren za ženske vseh starosti. Samoubrambe tehnik, ki jih bodo prikazali, namreč ne zahtevajo posebne telesne pripravljenosti in se jih lahko vsaka ženska nauči,« pravi Felci. Po njegovih besedah je v večini primerov takojšnja in odločna reakcija dovolj, da nepridrav odstopi od svojega nasilnega namena.

Projekt, v okviru katerega so pripravili in med občani že razdelili dvoječino publikacije, bo skupno stal nekaj več kot 25.000 evrov, ki jih je sovodenjski in goriški občini dala na razpolago dežela. (dr)

GORICA Oglobili nepripete in s telefoni

Z avtomobilom brez policijskih oznak so se včeraj dopoldne goriški prometni policisti peljali po državni cesti št. 56 proti Krmelu in med potjo opazovali, ali so bili vozniki v nasproti vozečih avtomobilih pripeti z varnostnimi pasovi. Voznike, ki niso bili pripeti, je nato ustavila druga patrulja policistov in jim naložila slano globo. Skupno so med včerajšnjim dopoldnevom zaradi neuporabe varnostnih pasov oglobili deset voznikov, dve globi so naložili zaradi uporabe mobilnega telefona med vožnjo, tri pa zaradi drugih kršitev prometnega zakonika. En voznik je globo prejel, ker v njegovem avtomobilu varnostnih pasov sploh ni bilo.

Poostreni nadzor nad uporabo varnostnih pasov in upoštevanjem predpisov so agenti goriške prometne policije izvedli v okviru projekta Tispol - Seatbelt, ki sočasno poteka po vsej Evropski uniji.

NOVA GORICA - Univerza laboratorijskih ne seli čez mejo

»Nekdanja bolnišnica v Gorici nas zanima le kot dolgoročna rešitev«

Univerza v Novi Gorici ne namenava več preseliti laboratorijskih z visokotehnološko raziskovalno opremo v opuščeni bolnišnični objekt v gorški ulici Vittorio Veneto, temveč v svoje prostore v Ajdovščini. Od prvotne namere so odstopili, ker se ni izkazala kot ugodna, je včeraj za Primorski dnevniki vnovič pojasnil rektor Univerze v Novi Gorici, Danilo Zavrtanik.

Ponovno preverjanje je sprožil včerajšnji članek v italijanskem dnevnem časopisu, ki napoveduje skorajšnje srečanje med prorektorjem novogorške univerze Gvidom Bratino in generalnim direktorjem gorškega zdravstvenega podjetja Marcom Bertolijem. Tema njunih pogovorov načelno je bila prav selitev omenjenih laboratorijskih prostorov, za katere naj bi univerza odstrelila 190.000 evrov letne najemnine. »Pogovore o prostorih v bolnišnici nadaljujemo, a so nas zanimivi kot dolgoročna rešitev za morebitno preselitev celotne univerze, če bi se pokazalo, da je moč priti do evropskega denarja za obnovo. Da bi se po koščkih tja premikali, pa ne. Ustreznost infrastrukture za laboratorije je namreč velik strošek,« poudarja Zavrtanik.

Univerza v Novi Gorici je preko evropskega projekta prejela za tri milijone in pol evrov sredstev, porabiti jih mora za nakup visokotehnološke raziskovalne opreme.

me kot so elektronski mikroskopi in posebni laserji, ki bodo za delovanje povezani s tržaškim sinhrotronom. Ker v matičnih prostorih Univerze dodatnega prostora za laboratorije ni na razpolago, so pomisli na izpraznjeno bolnišnico stavbo čez mejo. Ko pa je postal jasno, da se natrči v zvezi z nekdanjo bolnišnico časovno ne bodo izšli, so na Univerzi poiskali drugo rešitev. S selitvijo nekaterih programov v obnovljen dvorec Lanthieri v Vipavi, se bodo v Ajdovščini sprostili prostori, ki so ustreznii za postavitev omenjenih laboratorijskih prostorov. Na Univerzi v Novi Gorici so tudi sredi selitve Visoke šole za umetnost v gorško palačo Alvarez. (km)

Bolnišnica v ulici Vittorio Veneto bo še do nadaljnega samevala

BUMBACA

ŠTANDREŽ - V pričakovanju na oživitev gradbišča

Občina bo preverjala (ne)varnost krožišča

Domačini zahtevajo razširitev cestišča in še en prehod za pešce

Sporno in še vedno nedokončano krožišče pri Štandrežu

BUMBACA

Goriška občina pristaja na preverjanje varnosti krožišča med ulicama San Michele in Carso v Štandrežu. Goriški župan Ettore Romoli je namreč med zadnjim občinskim svetom v odgovoru na svetniško vprašanje občinskega svetnika Božidarja Tabaja (SSk-Demokratska stranka) zagotovil, da so pripravljeni še enkrat skupaj preveriti, ali je krožišče varno ali pa potrebuje preureditve, preden se bo njegova gradnja zaključila. »Župan napoveduje, da si bo skupaj z nami in v vodjo občinskega tehničnega urada Maurom Ussaiem ogledal sporno krožišče, za katerega smo v Štandrežu prepričani, da je potrebno preurediti, saj ni bilo zgrajeno, kot bi moral biti za zagotavljanje varnosti takoj vznikom kot peščem,« poudarja Božidar Tabaj.

Nad novim krožiščem se pritožujejo številni domačini, še zlasti so nezadovoljni z gredico, zgrajeno pred Čedajsko banko. Zaradi gredice in pločnike morajo vozniki, namenjeni po ulici San Michele proti središču Štandreža, zapeljati proti sredini cestišča, nato pa zaviti v desno in vstopiti v krožišče. V Štandrežu so prepričani, da bi morali dostop na krožišče iz ulice San Michele v smeri središča vasi drugače urediti, predvsem pa bi tu morali zgraditi še en prehod za pešce, po možnosti z gradnjo otoka sredi cestišča, pred telovadnicno pasto.

Župan Romoli v odgovoru na Tabajovo svetniško vprašanje ni niti besedice črhnih o težavah, ki jih imajo iz vajalcem del

- podjetjem Pessot. Gradnja krožišča se je začela že decembra lanskega leta, potem so se dela prekinila zaradi spora med občino in izvajalcem del, ki je zahteval večjo vsoto denarja od začetno predvidene. Delavci so se vrnili na krožišče konec julija, uredili gredice in pločnike, nato pa spet odšli, tako da je krožišče še vedno nedokončano.

Tabaj je župana Romolija vprašal tudi, kdaj se bo goriška občina odločila za pokritje tribun nogometnega igrišča, na katerem igrat in trenirati štandreška Juventina. »Goriška pokrajina je svojčas obljubila, da bo zagotovila polovico vsote, potrebne za pokritje tribun in namestitve fotovoltaičnih panelov, potem pa se je na občini zadevala blokirala. Zaradi tega se bomo postavili v stik s pokrajinsko odbornico za šport Saro Vito in s pokrajinsko podpredsednico Maro Černič ter ju povabili na srečanje z občinskim upravitelji, tako da se bo le našel skupni jezik za pridobitev potrebnih finančnih sredstev,« pravi Tabaj, ki je opozoril, da so Vrata Italije - tako so poimenovali novo avtocesto krožišče pri Štandrežu - precej slabše zgrajena od podobnega krožišča pri Padovi, kjer sta ob pasovih za avtomobile urejeni tudi kolesarska steza in pešpot. »Dvomim, da bomo pri Štandrežu dobili kolesarske steze in pešpoti, ki si jih želimo,« pravi Tabaj in ugotavlja, da je območje ob nekdanjem mejnem prehodu pri Štandrežu zapaščeno in zaraščeno. »Na moja opozorila glede tega vprašanja pa med občinskim svetom nisem prejel odgovora,« zaključuje Tabaj. (dr)

ŠKOCJAN

Avto podrl bivšega župana

Cesto je prečkal na invalidskem vozičku

Prometno nesrečo - k sreči brez hujših posledic in telesnih poškodb - je včeraj doživel nekdanji župan iz Škocjana, 52-letni Paolo Pizzoni.

Sredi dopoldneva je na svojem invalidskem vozičku prečkal cesto, ko je naenkrat prpeljal avtomobil. Kljub zaviranju je avto trčil v invalidski voziček in nekdanjega župana vrgel na tla. Na kraj so nemudoma prihitali reševalci službe 118, ki so poškodovancu nudili nujno pomoč, nakar so ga z rešilnim vozilom odpeljali v tržiško splošno bolnišnico, kjer so ga sprejeli na zdravljenje. Izkazalo se je, da

je v padcu dobil lažje telesne poškodbe, tako da njegovo življenje nikakor ni ogroženo. Po besedah reševalcev je imel moški precejšnjo mero sreče, saj bi lahko med padcem z vozička utrpel hujše poškodbe. Kraj nesreče si

je ogledala patrulja prometne policije; agenti so poskrbeli za urejanje prometa, medtem ko reševalci nudili pomoč poškodovancu. Dinamiko nezgodne in morebitne odgovornosti bodo še pojasnili.

Paolo Pizzoni - svojčas je bil vpisan v Leve demokrate - je bil za župana izvoljen leta 2002 s podporo levosredinske koalicije; škocjansko občino je vodil pet let. Leta 2007 pa ga je na primarnih volitvah Oljke premagala sedanja županja Silvia Caruso. Pizzoni je diplomiran iz informatike in je med vodilnimi funkcionarji podjetja Insel.

Paolo Pizzoni

GORICA - Peticija proti ukinitvi deželne ustanove

Film Commission ima na pokrajini zaveznika

Pokrajinski odbor predsednika Enrica Gherghette je podpisal peticijo proti sklepu dežele Furlanije-Julijanske krajine, da ukine ustanovo Film Commission, ki ponuja storitve in sredstva za filmske produkcije.

Komisija že vrsto let privabljajo v FJK italijanske in tuje filmaře. Dokazala je, da je z dobro organizacijo svojemu delu kos. Letni doprinos filmske industrije znaša v FJK od 8 do 10 milijonov evrov, dežela pa namenja komisiji približno 300 tisoč evrov letnega prispevka. O tem, komu bo denar podeljen, je komisija vedno odločala samostojno. Vse pa kaže, da so se težave začele s filmom Marca Bellocchia »Bella Addormentata«, ki se preko zgodb Eluane Englarot loteva teme evtanazije; film je bil sneman v FJK in je bil deležen podpore 150 tisoč evrov. Tema očitno ni bila vsem po godu. Zgodilo se je namreč, da je dežela na predlog odbornice za proizvodne dejavnosti Federice Seganti sklenila, da komisiji ne bo namenila prispevka za leto 2012, kar bi prizadel tako Bellocchiov kakor tudi Tornatorejev film »Un caso di coscienza«. Odločitev je povzročila velik škandal. Dežela si je zato premisila, vendar samo za letošnje leto, saj je sklenila, da bo denar za komisijo s prihodnjim letom preusmerila na svojo agencijo za turizem. Sklep je utemeljila s kriznimi časi, kar pa je skregano s podatkom, da je v zameno za 300 tisoč evrov prispevka prišlo v deželo

FOTO J.M.

neprimerljivo več denarja, vsako leto pa je naše kraje obiskalo 300 filmskih delavcev, tudi iz tujine.

Da mora Film Commission še naprej uživati podporo dežele, je zapisano v peticiji, ki jo je prvi podpisal predsednik pokrajine Enrico Gherghetta ter za njim še ostali člani odbora in pokrajinskega sveta. Kdor se jim želi pridružiti, bo imel priložnost v tork, 18. septembra, ko bo z začetkom ob 18.30 v tržiškem Kinemaxu shod v bran gorške pokrajine, na katerem bo Gherghetta predstavil svoj politični manifest »Il coraggio della democrazia« (Pogum demokracije). (jm)

GORICA - Ponovno županovo zagotovilo

Kolesarska »stezica« na Vialu bo odstranjena

»Kolesarska pot« v Drevoredu 20. septembra v Gorici bo odstranjena. Nerazumljiv je bil že njen nastanek, saj je dolga le kakih sto metrov in ne več, zaradi izstopajočega roba v plastičnem materialu pa je nevarna: po dežju je spolzka, ob mraku pa skoraj nevidna, saj količkov, ki so bili pritrjeni na profil, že zdavnaj ni več. Nekajkrat se je zato zgodilo, da je kolesar tam tudi padel, k sreči brez hujših posledic.

Če naj verjamemo županu, bo ta »past« na cesti končno odpravljena. Tako je zagotovil občinskemu svetniku Walterju Bandlu (SSk-Demokratska stranka), ki je v tork nanj naslovil svetniško vprašanje. Isto zagotovilo je decembra lani že prejela svetnica Marinka Koršič, a iz tega ni bilo nič.

En učinek pa je kolesarska stezica le imela: za dragocena parkirna mesta je prikrajšala Kulturni center Lojze Bratuž. Tudi zato sta Svet slovenskih organizacij in Katoliško tiskovno društvo že leta 2010 pisala županu, a sta bila tedaj neuslušana. Tokrat naj bi šlo zares, trdijo na občini in navajajo, da je župan ukazal pristojnim v tehničnih uradih takojšnjo odstranitev profila in ponovno vzpostavitev parkirnih mest.

»Past« sred cestišča

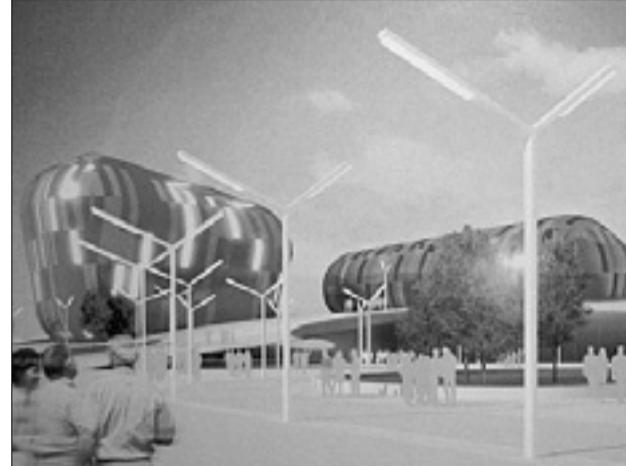
BUMBACA

NOVA GORICA, ŠEMPETER - Svetniki bodo znova odločali o soglasju Alei lactic

Igralni salon je znova v igri Sejo pričakujejo s strahom

Občini na nasprotnih si stališčih - Arčon: Igralniški trg v Sloveniji zasičen, negativne posledice breme za občine

Zemljišče (desno),
kjer naj bi stal
kompleks Sailaway
(zgoraj načrt)
z igrальнim salonom

FOTO K.M.

V Šempetu in Novi Gorici se bo v četrtek odločalo o izdaji soglasja oziroma mnenja za igralni salon na območju nekdanjega mejnega prehoda Vrtojba. Ljubljanska družba Alea lactic je namreč na Urad za nadzor priejanja iger na srečo junija ponovno naslovila vlogo za podelitev koncesije za igralni salon, ki ga naravnajo postaviti v načrtovanem trgovsko-zabavniškem kompleksu Sailaway. V takem primeru občina, v kateri bo stal igralni salon, zanj podeljuje soglasje, okoliške občine pa le nezavezujoče mnenje.

Obe občini oziroma občinski in mestni svet sta se do tega vprašanja že opredeli.

Lani je namreč Alea lactic za koncesijo že zaprosila, a ji je Pahorjeva vlada v odhajanju ni podelila. Več sreče se nadejajo pri novi oblasti, še prej pa morajo ponoviti postopek z občinami. Lani so v Šempetu izglasovali soglasje za igralni salon, v Novi Gorici pa negativno mnenje. Predloga sklepov, ki bosta obravnavana na obeh sejah v četrtek, sta oblikovana enako. Šempetski župan Milan Turk svetnikom predlaže sprejem sklepa, ki podeljuje soglasje, medtem ko novogoriški župan Matej Arčon predlaže izglasovanje negativnega mnenja zanj.

»Pripravi predloga sklepa sledimo sprejeti Strategiji razvoja iger na srečo v Sloveniji, ki v poglavju "Splošni cilji" predvideva postopno zmanjševanje števila dodeljenih koncesij za izvajanje iger na srečo,« pojasnjuje Arčon v gradivu za sejo. Navaja še, da strategija vsebuje tudi ugotovitev, da je igralniški trg v Sloveniji zasičen, število ponudnikov, ki prirejajo igre na srečo v igralnicah in igralni salonih, pa je ob nespremenjenem povpraševanju preveliko. Kot še ugotavlja omenjena strategija, je prenasičenost igralniške ponudbe še posebej izrazita na območju Goriške, Primorske in Kraške regije, kjer je ob koncu leta 2009 delovalo pet igralnic od skupaj 10 delujočih v Sloveniji in 19 igralnih salonov, skupaj 34. V novogoriški občini še ugotavljajo, da bi dodatna koncentracija igralniške ponudbe samo še stopnjevala številne negativne posledice, s katerimi se že sedaj sooča to območje, še posebej problematiko odvisnosti od iger na srečo. »Država ne zagotavlja nikakršnih sredstev za združevanje odvisnosti od iger na srečo, ki jih v celoti krijejo občine in zdravstveni zavodi sami. Investicija všečen igralni salon ne bi dala pričakovanih ja-

vno-financijskih učinkov, saj bi pomenila zgolj prerazporeditev obstoječih gostov in v goriški prostor ne bi pripeljala novih gostov iz bolj oddaljenih destinacij,« so prepričani v Novi Gorici.

V Šempetu so lani od družbe Priori, ki je lastnica Alei lactic, prejeli notarsko overjeno zagotovo, da bo pravočasno zgradila ves načrtovani center Sailaway in ne le dela z igralnim salonom, sicer je pripravljena občini izplačati pol drugi milijon odškodnine. Takšno zagotovo želi župan Turk od investitorjev ponovno pridobiti, saj meni, da obstaja dvom, ali je še aktualna. Nadeja se, da bi informacijo o tem uspeli pridobiti še pred četrtkovo sejo.

Že lani so v javnosti zaokrožile fotografije in anonimka, ki je namigovala na to, da svetniške glasove skuša nekdo podmazati oziroma vplivati na njihovo odločitev. Enajst od šestnajstih svetnikov je nato od Komisije za preprečevanje korupcije lani dobilo opozorilo, ker niso prijavili domnevnega neregistriranega lobista. Ti so letos junija na komisijo poslali dopis, v katerem izražajo začudenje, da so opozorilo dobili le nekateri svetniki, ko pa je lobist govoril z vsemi, obenem pa odločno zanikajo, da bi ta lobist svetnike prepričal v to, da so izglasovali soglasje za igralni salon.

»Sejo občinskega sveta v četrtek pričakujemo v strahu, kaj se nam bo do takrat še zgodilo in kaj nam bodo do takrat pod taknile "nezname osebe". Zadnja dogajanja kažejo na to, da gre verjetno za spopad na višjem nivoju od občinskega, zato se podpisani občinski svetniki želimo od teh dogajanj distancirati,« so včeraj v elektronski pošti, nasslovljeni na medije, zapisali nekateri šempetski občinski svetniki, ki so prosili za anumnost, saj se želijo izogniti javnemu obrekovanju s strani neznanih oseb, česar so bili že deležni, pravijo.

Katja Munih

TRŽIČ - Občina nemočna Manj pomoči za najemnine

Država drastično znižala prispevek

V tržiških občinah bodo drastično znižali prispevke, ki jih zagotavljajo družinam za plačevanje najemnin. Lani je imela tržiška občina v ta namen na razpolago 580.648 evrov, s katerimi so družine znižati svoje najemnine za 45 odstotkov; letos je v tozadnem skladu 416.238 evrov, kar pomeni, da bodo družinam, ki imajo do tega pravico, zagotovili prispevek za plačila 31 odstotkov slesherne najemnine. Za znižanje so se odločili, ker se je državni prispevek za omjenjeni sklad skorajda izničil; lani so iz državne blagajne prejeli 161.699 evrov, letos pa le 10.445 evrov. Tržiška občina je po drugi strani morala povečati dotacijo za sklad z lanskih 128.000 evrov na letošnjih 132.415 evrov, saj mora njen prispevek odgovarjati desetim odstotkom zneska, ki bi bil potreben za kritje vseh posenj. Letos je za prispevek za plačilo najemnine zaposnilo 546 družin, precej več kot lani, ko so jih našteli 497.

GORICA - Do oktobra bodo na ogled v Tolminu

Razstava Gabellinijevih puntarjev bo uvedla v goriško obeleževanje 300. obletnice punta

Iz Gabellinijevega stripja

Ob bližajoči se 300. obletnici velikega tolminskega punta so v četrtek v Tolminu ob udeležbi številnih gostov - lepa skupina jih je prišla iz Gorice in Čedad - odprli likovni razstavi »Remigio Gabellini - Tolminski punt 1713« in »Slovenski klasiki v stripu«.

Publiko v Tolminskem muzeju sta nagovorila direktorica Damjana Fortunat Černilgar in župan Urš Brežan. Povedano je bilo, da je muzej že spomladi prizadil niz predavanj z naslovom »Punt se bliža«. V nov sklop prireditev pa sodi razstava stripov »Tolminski punt 1713« avtorja Remigia Gabellinija iz Gorice. Njegov strip z dvojezičnim naslovom »La rivolta dei Tolminotti 1713 - Tolminski punt 1713« je bil namreč v dveh nadaljevanjih - v črno-beli tehniki in v italijanskem izvirniku - prvič objavljen v goriški reviji Isonzo Soča. V Tolminu je prikazanih deset Gabellinijevih originalnih risb, ki jih je avtor podaril muzeju. To-

krat pa je prvič razstavljena barvna različica stripa z besedilom v slovenskem jeziku. V založbi Tolminskega muzeja je barvni strip obenem izšel v knjižni obliku ter v slovenskem in italijanskem jeziku.

Gabellini, ki je v Gorici poznan tudi kot scenograf in grafični oblikovalec, se je zahvalil muzeju ter izpostavil navezo med Gorico in Tolminom ravno zradi puntarjev in spominske plošče, ki na Travniku spominja na njihov upor in usodo. Prihodnje leto bo razstava na ogled tudi v Gorici, in sicer v galeriji Kulturnega doma. To bo uvod v goriško obeleževanje 300. obletnice punta.

Med četrtkovim večerom so v Tolminskem muzeju predstavili še razstavo »Slovenski klasiki v stripu«: prikazanih je skoraj 200 stripov 66 slovenskih avtorjev. Glasbeno točko je poklonila violinistka Tina Grego. Razstavi bosta na ogled do 31. oktobra. (ik)

Prošnje do pondeljka

V pondeljek, 17. septembra, bo zapadel rok za vložitev prošnje za štiri zaposlitve, ki jih ponuja Tržiški kulturni konzorcij v okviru projekta socialnega dela. Za obdobje enega leta bodo zaposlili štiri uradnike, ki bodo skrbeli za urejanje arhiva in sodelovali pri drugih pobudah konzorcija. Podrobnejše informacije so na voljo na spletni strani konzorcija www.ccm.it.

Hrastova dirka v Doberdobu

Društvo Hrast prireja danes na travniku pri župnijski dvorani v Doberdobu kolearsko dirko Hrast Bike Slalom. Gre za devočko izvedbo pobude, s katero želijo na goriški Kras privabiti ljubitelje gorskih koles, pa tudi njihove prijatelje in sorodnike. Začetek bo ob 14. uri, možnost vpisovanja bo pred tekmo. Dirka je sestavljena iz dveh spustov, vsak je dolg 700 metrov. Posebnost dirke je, da poteka med količki kakor slalomski spusti. K udeležbi vabijo prav vse, od osnovnošolskih otrok do odraslih kolesarjev. (ac)

Jutri »Kovačev študent«

Jutri ob 20.15 bo v amfiteatru gradu Kromberk uprizoritev spevogre v treh dejanjih »Kovačev študent«. Delo Vinka Vodopivecga bodo uprizorili moška pevska zborna Kromberški Vodopivci in Lipa Ravnic, solopevci Glasbene šole Nova Gorica, folklorno društvo Gartrož v pevci kulturno turističnega društva Lokovec. V primeru dežja bo prireditev izvedena v nedeljo, 23. septembra. Predprodaja vstopnic poteka tudi uro pred predstavo. (km)

V Solkanku tudi Kauzer

Po dvojnem evropskem prvenstvu bodo danes v solkanskem kajak centru gostili še člansko državno prvenstvo v kajaku in kanuju na divjih vodah. »Slovenski slalomisti bodo zelo uspešno tekmovalno sezono sklenili na sproščenem tekmovanju za konec sezone, kjer bo prvič po olimpijskih igrah nastopil tudi Peter Kauzer,« pojasnjuje vodja Kajak centra Andrej Humar. (km)

Pejsaži le še danes

V galeriji ArtOpenSpace v Ulici Diaz v Gorici bo še danes med 10.30 in 12.30 ter med 17. in 19. uro na ogled razstava z naslovom »Paesaggi e paesaggi« razstavlajo Fulvio Dot, Myriam Capelletti, Alessandra Bernardis, Miran Cencic, Max Busan, Lia Del Buono, Alessio Russo in Fabio Gonnelli.

Na trgu Go art tržnica

Slovenski in italijanski likovniki se bodo danes med 9. in 13. uro predstavili na Go art - umetniški tržnici, ki bo potekala na trgu med novogoriško mestno hišo in restavracijo Vrtnica. (km)

Prvi para festival v Lijaku

V kampu Lijak bo še danes 1. para Festival - Pesem in Polet Poletja Lijak 2012. Najprej bo tekmovanje v natancnosti pristajanja, ob 17. uri sledi »base show«. Uvodoma bo nastopil pihalni orkester Vogrsko, sledi predstavitev desetih narodno zabavnih ansamblov. Zabava se bo zaključila z nastopom ansambla Franca Miheliča; prireditev bo povezoval Igor Malan. (km)

GORICA - »goARTonline«

Razpeti med analogno in digitalno fotografijo

Jutri v palači Attems razstava del petih goriških avtorjev

Zadnji septembrski teden bo tudi letos potekal v znamenju dnevnov evropske kulturne dediščine, ki jih je leta 1991 proglašil Svet Evrope z namenom, da pospeši medkulturni dialog in izmenjave. V programu, ki bo v Furlaniji-Julijski krajini potekal pod okriljem dejelne direkcije kulturnega ministrstva, izstopa pobuda »goARTonline«, ki jo prireja goriško združenje Graphiti. Že dvajset let se v njem posvečajo promociji sodobnih oblik likovnega izražanja, predvsem pa digitalni fotografiji.

Še lani so pri združenju Graphiti za priložnost organizirali pet dogodkov. Krizni časi ne prizanašajo kulturi, zato so program letos skrčili na dva dogodka, ki pa bosta po napovedih organizatorjev zadovoljila tako publiko kot soudeležene avtorje.

Na sedežu Pokrajinskih muzejev v palači Attems Petzenstein v Gorici bodo jutri, 16. septembra, ob 18. uri odprli razstavo fotografij petih avtorjev iz Goriške, in sicer Mariana Di Clementeja, Giuseppe Mastrovito, Loredane Princic, Enza Tedeschija in Paula Davida Redferna. To so vse prej kot novinci, v nekaterih primerih jih bolje pozna tuja kot pa domača pubika. Vsak od njih neguje zelo oseben odnos do fotografije, ob digitalni fotografiji pa bo zastopana tudi analogna, ki ji Tedeschi ostaja do skrajnosti zvest. Drugo razstavo bodo odprli v MedeArt galeriji v Medei v nedeljo, 30. septembra, ob 11.30: tam bo razstavljal Mauro Paviotti, ki je Medeo uvelj v objektiv fotografiskega aparata-igrače Holga 120.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bo v nedeljo, 23. septembra, koncertna revija upokojenskih zborov Primorske »Zlata jesen« v osnovni šoli v Kopru za četrtkom ob 17. uri. Nastopilo bo 11 zborov, med temi društveni ŽePZ. Odhod ob 13. uri iz Gorice s trga Medaglije d'oro-Gorišček, nato pri vagi, v Podgori pri športni palači, v Štandrežu na Pilošču, v Sovodnjah pri lekarini in cerkvi ter v Doberdoru. Obvezna prijava po tel. 347-1042156 (Rozina F.) in 0481-532092 (Emil D.). Priporoča se točnost.

Izleti

BREZPLAČNI VODENI OGLEDI OB EVROPSKEM TEDNU MOBILNOSTI peš ali s kolesi: v nedeljo, 16. septembra, med 14. uro in 16.30 »Od Solkana do Pevme« (vila Puppi, obrtna cona Solkan, vila Nordis, Svilagojstvo na Goriškem, Sabotin, kostnica Oslavje, Soška fronta, goriški grad, Soča, park Pevma); zbirališče pred hotelom Sabotin. V ponedeljek, 17. septembra, med 17. in 19. uro »Ko so gradili solkanski most...« (Avstroogrško pokopalnišče, solkanski most, solkanski palač, Trg Jožeta Srebrniča, cerkev Sv. Štefana, Vojni muzej Solkan).

KRUT obvešča, da je odprto vpisovanje za 10-dnevno bivanje v termah Strunjan od 7. do 17. oktobra; vpisovanje in informacije v goriški pisarni, tel. 0481-530927 (vsak torek in četrtek od 9. do 12. ure) ali v tržaški pisarni, tel. 040-360072 (vsak dan).

SPDG organizira v nedeljo, 16. septembra, v sodelovanju z goriško sekcijo CAI-a kolesarski izlet na Kobaridski Stolz odhodom ob 8. uri s parkirišča goriškega sejmišča. Dolžina proge približno 45 km, tura je zahtevna, obvezna čelada; informacije po tel. 328-8292397 (Robert), zaželjena je prijava udeležencev.

SPDG organizira v nedeljo, 23. septembra, izlet na Zadnjiški Ozebnik (2083 m). Do vrha 4 ure in pol hoteje, tura ni zahtevna. Odhod ob 7. uri s parkirišča pri Rdeči hiši v Gorici; informacije po tel. 339-7047196 (Boris).

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA organizirajo celodnevni avtobusni izlet v Brkine, Prem, Trsat in Opatijo v soboto, 20. oktobra; odhod bo ob 6.30 iz Jamelj, ob 6.40 iz Doberdoba, ob 6.45 iz Selc in ob 6.50 iz Štivana. Rok za vpis bo zapadel 5. oktobra; informacije in vpisovanje na tel. 380-4203829 (Miloš) ali 0481-78398 (zadruga Mila). Cena izleta 50 evrov.

SKRD JADRO iz Ronk v sodelovanju s CTS prireja enodnevni izlet s kosirom v Bohinj, Vintgar in Bled v soboto, 6. oktobra; informacije in prijave po tel. 0481-82273 (Roberta ali Sara) ali 0481-482015 (Karla).

Obvestila

DRUŠTVO TRŽIČ obvešča svoje člane, da je v občinskih prostorih v Tržiču ponovno odprtlo slovensko okence vsak ponedeljek in sredo 15.00-17.30, torek in petek 9.00-12.30.

MARIANO - Nadaljuje se poklon likovnemu umetniku

De Finettijeva zapuščina se vrača v nekdanji atelje

Vila de Finetti pred obnovo

Aliano Bergomas in Renata Perisutti

Vila de Finetti v kraju Corona pri Marianu je dolga leta samevala in razpadala, dokler je nista prevzela in obnovila zakonca Renata Perisutti in Aliano Bergomas, ki še danes neguje v njej spomin na likovnika. Nova etapa v nizu razstav de Finettijevih del iz zasebnih zbirk bo jutri ravno v Marianu. V knjižnici (Ulica Manzoni 54) bodo ob 11.30 ponudili na ogled serijo olj na platnu, ki so jih imeli za izgubljene, a so jih zbiratelji izbriskali na umetniškem tržišču. Dodali jim bodo še risbe kraja in razglednice, ki jih je umetnik ilustriral za prijatelje. Sledilo bo odprtje razstave v nekdanji de Finettijevi vili, kjer si je bil uredil atelje leta 1922; tam bodo na ogled dokumenti, ki so jih našli po strečnem naključju in pričajo o umetnikovi povezanosti z osebnostrimi tedanjega časa in ilustracije, ki jih je izdelal za nemške založnike.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BALDINI, Korzo Verdi 57, tel. 0481-531879.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAHS
ROJEC, Prvomajska ul. 32, tel. 0481-882578.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, Ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
CENTRALE, Trg Republike 16, tel. 0481-410341.

DEŽURNA LEKARNA V ŠKOCJANU
RAMPINO, Trg Venezia 15, tel. 0481-76039.

Gledališče

GLEDALIŠKI FESTIVAL »GORIŠKI GRAD«: v Kulturnem domu v Gorici v petek, 21. septembra, ob 20.30 »Le done de casa soa« Carla Goldonija, nastopa gledališka skupina Teatro dei pazzi iz kraja San Donà di Piave; rezervacije in predprodaja vstopnic v knjigarni Antonini na Korzu Italia 51 v Gorici.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA: danes, 15. septembra, ob 20. uri (Iztok Mlakar) »Sljehnik«; v ponedeljek, 17. septembra, ob 20. uri nadomestna predstava »Sljehnik« za odpadlo 12. septembra, vstopnice še na voljo, oz. vejlje bodo vstopnice za odpadlo predstavo; informacije na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.20 - 19.50 - 22.10 »Prometheus«.
Dvorana 2: 16.00 - 18.00 »Ribelle - The Brave«; 20.00 - 22.10 »Bella Adormentata«.
Dvorana 3: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Gli equilibristi«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.20 - 19.50 - 22.10 »Prometheus«.
Dvorana 2: 16.40 - 18.15 »Madagascar 3 - Ricercati in Evropu«; 20.00 - 22.10 »Bella Addormentata«.
Dvorana 3: 16.45 - 18.30 »Ribelle - The Brave«; 20.30 »Il cavaliere oscuro - Il ritorno«.
Dvorana 4: 17.20 - 19.50 - 22.10 »The Bourne Legacy«.
Dvorana 5: 17.45 - 20.00 - 22.00 »E' stato il figlio«.

Koncerti

DNEVI STARE GLASBE 2012: v cerkvi Sv. Tilna v kraju Sveti pri Komnu danes, 15. septembra, ob 19. uri uvodno predavanje o Giacому Gorzanisu raziskovalke Alenke Bagarič, vodje Glasbene zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani; ob 20. uri s prostim vstopom koncert skupine Progetto detto il Gorzanis z naslovom »Giacomo Gorzanis - lutnjist slovenskih dvorov 16. stoletja«, več na www.kulturnidom-n.si.

Poslovni oglasi

ISČEM

delo kot gospodinjska pomočnica ali negovalka starejših oseb 24/24. Imam veliko izkušenj. Govorim slovensko in hrvaško.

Tel. 00386-70426768

Prireditve

ZSKD IN DRUŠTVO ALCI prirejata danes, 15. septembra, delavnico družinskih postavitev s terapeutko Silvio Miclavez v Gorici v KB Centru na Korzu Verdi, 51 (3. nadstropje, Tumova dvorana) ob 15. ure do 18.30; prijave na gorica@zsk.org ali s SMS-jem na tel. 327-0340677, cena 30 evrov.

SLOVENSKA SKUPNOST vabi na javno srečanje »Pogum demokracije - za ohranitev Pokrajine Gorica«, ki bo v torek, 18. septembra, ob 18.30 v kinodvorani Kinemax v Tržiču. Za priložnost je organiziran avtobus, ker so mesta omajena je najnja rezervacija po tel. 0481-549161. Avtobus bo peljal skozi Gorico, Štandrež, Sovodnje, Doberdob in Ronke.

TRŽNICA V KANALU na Gradnikovi ulici (pri pošti): danes, 15. septembra, 8.00-12.00 prodaja izdelkov in predelkov z nagradno igro, otroška delavnica in tečaj nordijske hoje v so-delovanju z društvom O.Z.O.N..

Pogrebi

DANES V LOČNIKU: 10.30, Fausta Pozzar vd. Cumar (z glavnega goriškega pokopališča) v cerkvi in na pokopališču.

DANES V REDIPULJI: 11.00, Marino Trevisan (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi in na pokopališču v Foljanu.

DANES V MEDEI: 11.00, Giuliano Zangerelli (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi, sledila bo upeljitev.

Kam po bencin

Danes in jutri bodo na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalki:

GORICA

ESSO- Ul. Lungo Isonzo 77
ERG- Ul. Brigata Re, na drž. cesti 56

AGIP- Ul. Trieste 179

SHELL- Ul. Aquileia 20

TRŽIČ

SHELL- Ul. Boito 43

AGIP- Ul. Matteotti 22

ERG- Ul. G.F. Pocar

KRMIN

SAN MARCO PETROLI- Drev. Venezia Giulia 53

GRADIŠČE

SHELL- Drev. Trieste 60/a, na državni cesti 351

RONKE

AGIP- Ul. Redipuglia, na državni cesti 305 km 14+

STARANCAN

AGIP- Ul. Trieste 47

MARIAN

SAN MARCO PETROLI- Ul. Manzoni 164

ŠKOCJAN

AGIP- Ul. Battisti 22 (Pieris)

ROMANS

API- Ul. del Castelliere 50

Mali oglasi

DAJEM V NAJEM stanovanje v mirnem kraju Gorice, v Ul. Pellis 40, med splošno bolniščico in gasilci, samostojni vhod, garaža za dva avtomobila, shramba; tel. 0481-390688 ob uru obedov.

ISČEM KNJIGO Svet književnosti 3 - avtor J. Kos; tel. 338-7124855.

PRODAM čistokrvne mladiče Border Collie stare dva meseca; tel. 0481-419976.

DEL PIERO ODŠEL

RIM - Nekdanji nogometni igrač Alex Del Piero je odprtovljal v Avstralijo, kjer bo v prihodnjih dveh sezona igral za moštvo Sydney FC. Za nastop skoraj 38-letnega Del Piera vlada izjemno zanimanje. Klub je za derby 28. oktobra proti Perthu celo najel stadion za 84.000 gledalcev, čeprav je lanski dvoboje med temo moštoma spremljalo le 5.000 navijačev. Sicer bo prvo tekmo odigral že 6. oktobra. Del Piero je na drugi konec sveta odprtovljal z ženo Sonio, otroci in ogromno prtljage.

STALNO NA TRIBUNI

TURIN - Potem ko je italijanska nogometna zveza trenerja Juventusa Antonia Conteja kaznovala z desetmesečno prepovedjo opravljanja dela v nogometu, je Mednarodna nogometna zveza kaznil razširila še na mednarodno raven. Conte tako ne bo smel biti na klopi stare dame niti na tekma v evropskih tekmovanjih. Prvič bo razširjene ukrepe izkusil že naslednji teden, ko se bo Juventus v ligi prvakov pomeril s Chelseajem. Kazen za Conteja velja za vse tekme, tako domače prvenstvene kot mednarodne, v katere štejejo tako prijateljski kot uradni dvoboje.

Ulica dei Montecchi 6

tel. 040 7786300

faks 040 7786339

sport@primorski.eu

NA SVETOVNEM POKALU NIKI HRVATIN 15.

TOBLACH - Na prvi od treh preizkušenj svetovnega pokala FIS v skiroglu v Toblachu je Mladin in tekmovalec Niki Hrovatin zasedel med 18 tekmovalci 15. mesto. Mladinci so se pomerili v 8 kilometrski zasledovalni vožnji v klasični tehniki. Danes ga čaka ekipni sprint, jutri pa še zasledovalna vožnja (16 km) v skatingu. Za Hrovatin je to drugi nastop z italijansko reprezentanco, prvič je nastopal letos v Orlavju na prvi etapi svetovnega pokala. Z izbrano vrsto se v Toblachu kot strokovnjak mudi tudi Mateja Bogatec.

KOŠARKA - V Kopru bi na EuroBasketu 2013 radi gostili ...

Litvo pred Italijo

KOPER - Po zadnjem krogu kvalifikacij za EuroBasket v Sloveniji je jasno, katere reprezentance bodo čez manj kot leto dni merile moči v Ljubljani, Jesenicah, Celju in Kopru, 18. novembra pa bo žreb določil, kje bodo ekipe igrale v predtekovanju. Tačas torej vlada predvsem zanimanje, kje bo kdo igral. Pri košarkarski zvezi Slovenije so nam pojasnili, da bodo prizorišča za Slovenijo in nosilce skupin bržkone določili organizatorji v dogovoru s Fibom Europe. Po katerem ključu bodo izbirali prizorišča, pa še niso podrobno obravnavali. »Predvidevati moramo, katerih navijačev bo največ; prednost bodo seveda imele tiste reprezentance, ki bodo imele največ navijačev,« je pojasnil Anže Balažič, predstavnik za odnose z javnostmi pri Košarkarski zvezi Slovenija. Potrdil nam je, da bodo pri tem upoštevali tudi želje mest, ki bodo gostila prvi del tekovanja.

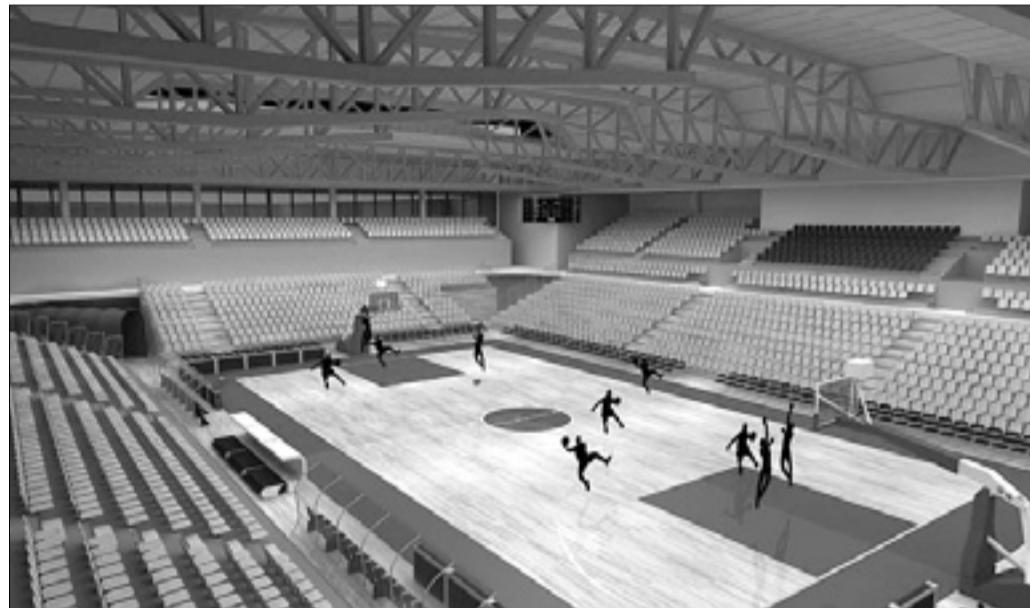
V Kopru, nam najblžjemu prizorišču, bi radi gostili Litvo, ki jo spremlja veliko navijačev, Makedonijo, ki je presenetila na prejšnjem EP, in pa Srbijo, »ki je vedno aktualna, pa tudi Italijo in Hrvaško,« nam je zaupal Boban Popovič, vodja lokalnega odpora v Kopru.

Organizacijski stroj EuroBasketa se že giblje, vendar bolj nevidno. Priprave za logistiko, varnost in promocijo že potekajo, spremeljni program pa je še v povojih. Vsebine bodo namreč povezane z gostujočimi ekipami, zato v mestih vneto pričakujejo žreb, ki ga bo gostila Koncertna dvorana Postojnske jame. Sestava bobnov je še neznanka, iz Fib Europe, ki jih sestavlja, pa so nam sporočili, da jih bodo določili najbrž konec oktobra.

Gostiteljska mesta bodo začela tudi z deli za posodobitev dvoran. V Kopru bodo morali zaradi zahtev mednarodne zveze sedanje športno dvorano delno prenoviti. V tem letu bodo že nadgradili topotno črpalko, ki bo med drugim zagotavljala boljše prezačevanje in ohlajanje dvorane, naslednje leto pa bodo na vrsti posegi na tribunah. Bonifika premore zdaj 2600 sedežev, po posegih pa jih bo »čim več«, pravi Popovič, vodja lokalnega odbora EuroBasket 2013 v Kopru. Po nekaterih navedbah jih bo 4200, vsekakor pa manj kot 5000, kot sicer zahtevajo pravila. Košarkarska zveza Slovenije (KZS) se namreč glede na razmere v Kopru strinja s takim številom. Dela naj bi trajala od tri do štiri meseca, ali bo za to nujno tudi krajše polno zaprtje dvorane, pa se še ne ve. Dela naj bi sta približno 2 milijona evrov, kar je tudi vsota, ki jo koprski lokalni odbor pričakuje od države. Denar za posodobitev dvoran v Ljubljani, Kopru in Jesenicah je namreč že rezerviran: država bo v ta namen razdelila 6,1 milijona evrov evropskih sredstev. Koper je že poslal državi investicijsko dokumentacijo, na podlagi katere bo država razdelila evropske sredstva, uskladil je tudi pogodbo s KZS, ki bo določala odgovornosti glavnega in lokalnega odbora (podpisali jo bodo v začetku naslednjega tedna). Poleg večjih zmogljivosti bodo z evropskimi sredstvi v Bonifiki postavili še dodatne stole, sedeže za VIP-goste in foto-reporterje, premične koše, mize za no-

Takšna naj bi bila dvorana na koprski Bonifiki po preurejtenih delih

MESTNA OBČINA KOPER

vinarje, sodobnejše semaforje, prenovili bodo parket, oleplšali bodo pročelje dvorane in opravili še nekaj manjših posodobitev.

Po uvodnih načrtih, ki so napovedovali dve novi športni dvorani na Ptaju in v Novem mestu, se je število gostujočih mest omejilo na štiri, novih dvoran, ki bi gostile evropsko prvenstvo, pa sploh ne bo. V Ljubljani bo bila prvenstvo gostili Arena Stožice in Hala Tivoli, v Jesenicah Podmežakla, v Celju dvorana Zlatorog, v Kopru pa, kot že rečeno, Bonifika.

Veronika Sossa

prej do novice
www.primorski.eu

24 ekip na Euru 2013

KAKO DO EP - Na EuroBasket v Sloveniji bo nastopilo 24 reprezentanc. Čest si jih je to pravico priborilo z rezultatom na lanskem EuroBasketu v Litvi (Španija, Francija, Rusija, Makedonija, Litva in Grčija). Velika Britanija se je nanj uvrstila kot gostiteljica minulih olimpijskih iger v Londonu, Slovenija pa mesto na prvenstvu pridala kot organizatorki. Preostalih 16 reprezentanc si je pravico do nastopa pridigalo v kvalifikacijah. Črna gora.

NEPREMAGANI - Hrvaška, Italija in Nemčija so kvalifikacije končale nepremagane.

SZ/JUG - Kontinuiteta se kaže pri številu udeleženk, ki prihajajo s področji nekdanje Jugoslavije in Sovjetske zveze. Enako kot lani v Litvi, bodo tudi prihodnje leto v Sloveniji nastopilo prav vseh 6 reprezentanc držav s področja nekdanje Jugoslavije. S področja Sovjetske zveze se bo prvenstva udeležilo 5 reprezentanc, izmed tistih, ki so sodelovali v kvalifikacijah, se ni uspelo prebiti le Azerbajdzhanu, Belorusiji in Estoniji.

UVRŠČENE REPREZENTANCE - Belgija; BiH; Češka; Črna gora; Finska; Francija; Grčija; Gruzija; Hrvaška; Italija; Izrael; Latvija; Litva; Makedonija; Nemčija; Poljska; Rusija; Slovenija; Srbija; Španija; Švedska; Turčija; Ukrajina; Velika Britanija.

ATLETIKA - Športna šola Trst se je vpisala v zvezo, redno vadi 15 atletov

V FIDAL po dolgih letih

Po več kot desetletju bo italijanska atletska zveza FIDAL spet štela slovensko članico. Športna šola Trst se je namreč letos včlanila v zvezo in tako članom omogočila nastopanje na uradnih tekmalah. Samostojne sekcije pri ŠZ Bor namreč še niso uspeli obuditi – ni še osebe, ki bi prevzela celotno koordinacijo dejavnosti, zato so se pri Športni šoli Trst odločili, da bodo začasno kar sami prevzeli finančno breme dejavnosti in delovanje.

Po lanskem poskusnem letu bo letos atletska dejavnost še obogatena. Srednješolcem, ki so lani trenirali, so se že pridružili višješolci, vpisovanje pa je še možno. »Skupina se še sestavlja, treningamo pa od konca avgusta. Tačas vadi 15 atletov, morda pa se jih bo pridružil še kdo. V stiku smo tudi s profesorji športne vzgoje,« je pojasnila Biserka Cesar, tudi bivša atletinja CUS-a. Glede na to, da pričakujejo porast števila članov, načrtujejo, da bodo najstniki trenirali v dveh skupinah. »Še razmišljamo, ali bomo skupine razdelili po starosti ali po panogi,« je povedala Cesareva, ki bo najbrž prevzela skupino, ki bo v vadbi vključevala tudi mete, gle-

de na to, da je bil uspešna metalka diška, specifično vadbo za teke in skoke pa bodo člani vadili v skupini s trenerjem, ki bo zavzemal pozicijo v skupini. Tačas se namreč sezona bliža k koncu, kljub temu pa se tekmovalci Športne šole udeležujejo različnih tekmovanj. V atletiko bodo pri športni šoli uvajali tudi mlajše, torej učence 5. razreda osnovne šole, ki bodo pri Športni šoli vadili pod vodstvom Silve Meulje in bodo med zimsko sezono na stadionu trenirali izključno ob lepem vremenu.

Ali bodo z včlanitvijo v atletsko zvezo FIDAL razvili dejavnost tudi za rekreativce, pa je še neznanka. »O tem še nismo razmišljali. Zdaj smo se umerili predvsem v delovanje s srednješolci in višješolci,« je še zaključila Cesareva, ki ne izključuje, da bi številni rekreativci, ki tačas tekmujejo v italijanskih klubih, lahko pristopili k Boru, vendar še takrat, ko bodo oživelji samostojno sekcijo pri ŠZ Bor. (V.S.)

NOGOMET - Bogat spored v D- in deželnih amaterskih ligah

Kras, Juventina in tržaški derbi

Danes v Štandrežu goriški, na stadionu Rocco pa tržaški derbi

Amaterski nogometni vikend se bo začel že danes z goriškim in tržaškim derbijem. Na Goriškem, bolj natančno v Štandrežu, si bodo lahko ljubitelji tega športa ogledali pokrajinski derbi promocijske lige med domačo Juventino in združeno ekipo Pro Romans Medea. V drugem krogu (začetek ob 15.30) bodo skušali varovanci trenerja Franca Murre popraviti slab vtis, ki so ga v nedeljo zapustili proti Tricesimu, ko so izgubili kar s 4:0. Pri Juventini bo od sotren le diskvalificirani Airoldi. Mladi Thomas Beltrame pa je bil povabljen na takov trening v Visu z deželno izbran vrsto, ki jo vodi Gabriele Pecile. Na Tržaškem bo danes v ospredju mestni derbi elitne lige med Triestino in San Luigijem. Na stadionu Rocco (začetek ob 16.00) pričakujejo precej gledalcev: Triestina ima nad tisoč abonentov, do včera pa so prodali še 500 vstopnic. Vodstvo San Luigija je za red na stadionu angažiralo štirideset prostovoljev, ki bodo pomagali silam varnostnega reda. Za gledalce bosta odprti tribuni Pasinati in Furlan. Blagajne v ulici Miani in trgu Azurri bodo odprtne ob 14.30 dalje.

V Repnu bo jutri v ospredju tekma četrtega kroga D-lige med Krasom in Unionom Quinto (sodil bo Thomas Beltrame iz Parme). Rdeče-beli so še brez točk na lestvici, medtem ko je Union zbral le eno. »Ekipa iz Veneta je premagljiva, tako da se moramo maksimalno potruditi ter osvojiti

Nogometna Vesna, vratar Edvin Carli in branilec Albert Kerpan, na nedeljski tekmi proti Valnatisoneju

KROMA

Domači šport

DANES

Sobota, 15. septembra 2012

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA - 15.30 v Štandrežu: Juventina - Pro Romans Medea

DRŽAVNI MLADINCI - 16.00 v Sacileju: Sacilese - Kras

ODBOJKA

39. POKAL BAZOVIŠKIH ŽRTEV

14.30 v Repnu: Zalet C - Grobničan; sledi Zreče - Zalet C, sledi Zreče - Grobničan

DRŽAVNI MOŠKI POKAL

20.30 v Castelfranco Venetu: Castelfranco - Sloga Tabor Televita

JUTRI

Nedelja, 16. septembra 2012

NOGOMET

D-LIGA - 15.00 v Repnu: Kras - Union Quinto

PROMOCIJSKA LIGA - 15.30 v Fagagni - Pro Fagagna - Vesna

1. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Isontina; 15.30 v Trebčah: Primorec - Gradešce

2. AMATERSKA LIGA - 15.30 v Bazovici: Zarja - Roianese; 15.30 v Dolini: Breg - Romana; 15.30 na Prosek, na Rouni: Primorje - Aquileia

ODBOJKA

39. POKAL BAZOVIŠKIH ŽRTEV

10.30 v Repnu: Olympia - Sloga, sledi Sloga - Mežica (Slo), sledi Mežica (Slo) - Olympia

Množično v Mežici

Za odbojkarice in odbojkarje Sloge in Sloga Tabor je druga polovica avgusta že vrsto let rezervirana za predprvenstvene priprave in tej tradiciji se pri naših dveh društvih niti letos niso izneverili: v sodelovanju z Združenjem slovenskih športnih društev v Italiji ter Uradom RS za Slovence v zamejstvu in po svetu so tudi letos priprave potekale v Mežici v Sloveniji.

Osemnevnevnega intenzivnega treninga so se udeležile najmlajše igralke Sloge, ki bodo nastopale v prvenstvih U13, U14 in U16, skupina nekoliko starejših mladink (kategorije U18 iz projekta Zalet), fantje Sloge in Sloga Tabor vseh mladinskih kategorij ter dober del članov drugoligaša Sloga Tabor Televita, kar pomeni, da je bilo na Koroškem približno 60 navdušenih odbojkarjev in odbojkaric.

Nastanjeni so bili domu CŠOD Peca nad Mežico ter na Prevaljah, trenirali pa v zelo lepi mežički šolski športni hali, v njej so tri odbojkarska igriš-

ti vse tri točke, drugače bomo še bolj moralno potri. Še naprej bodo odsotni Gruijić, Favero, Alejnikov in Božič. Poudaril pa bi, da smo optimisti, saj so fantje v sredo v Cerei, klub porazu, igrali dobro in bi si zaslužili vsaj točko. Končno smo videli prvega Pastrella, na katerega letos veliko računamo,« je povedal športni vodja Krasa Salvatore Bovino.

V deželnih amaterskih ligah bo večina ekip naših društev jutri (vse tekme se bodo začele ob 15.30) igrala na domaćem igrišču. Le Vesna v promocijski ligi bo igrala v gosteh pri solidni Fagagni. V 1. AL bodo nogometni Sovodenj gostili Isontino, ki je v prvem krogu igrala neodločeno 0:0 z Beglijanom. Primorec, ki je v prvem krogu nepričakovano visoko izgubil (4:0) proti Pro Gorizii, pa bo gostil solidni Gradešce. Ekipa iz Gradeža je v 1. krogu igrala neodločeno 3:3 s San Giovannijem.

Tudi vse tri ekipi naših društev v 2. AL se bodo prvič v letosnjem prvenstvu predstavile pred domaćimi navijači. Zarja bo v Bazovici gostila Roianese, Breg v Dolini solidno Romano, Primorje pa na »umetni« Rouni Aquileio. V vseh treh taborih ciljajo na tri točke.

Mladinci Krasa v Sacileju

Danes se bo začelo tudi državno prvenstvo mladincev, v katerem bo po letu odsotnosti znova igral repenski Kras. Letos pod takstirko koprskega trenerja Davorja Vituliča, ki bo imel na razpolago širok izbor igralcev. Domače tekme bodo mladinci Krasa, ki trenirajo na Prosek, na Padričah, igrali ob sobotah popoldne v Repnu. Rdeče-beli bodo v današnjem prvem krogu gostovali v Sacileju. (jng)

ča, soba za fitness in majhna telovadnica. Našim odbojkarm je bilo na razpolago tudi igrišče za odbojko na mivki na mežičkem letnem telovadišču. Starejši fantje so nekajkrat tudi obiskali nov in sodobno opremljen fitness center na Ravnhu na Koroškem.

Glavni organizator in vodja priprav je bil Ivan Peterlin, trenirali pa so Lucio Battisti, Martin Maver, mežička trenerja Mirko Rebula in Blaž Merkač ter mladi trenerji David Cettolo, Ambrož Peterlin in Nicholas Privileggi, ki so bili na pripravah tako v dvojni vlogi – kot trenerji in igralci našega B2 ligaša.

Ožje Slogino vodstvo je sprejel mežički župan Dušan Krebel, ki je poudaril svoje zadovoljstvo ob dejstvu, da so slovenski tržaški odbojkarji in odbojkarice že preko dvajset let stalni gostje tega predela Koroške.

KOŠARKA - K2 sport

Jadran in Ajdovščina prva polfinalista

Prva polfinalista turnirja K2 sport v organizaciji ŠD Dom sta Ajdovščina in Jadran, ki je v svojem prvem uradnem nastopu v letošnji sezoni brez težav premagal Breg. V prvi četrtini sta si bili ekipi enakovredni, Breg je povelen tudi s 0:6 in 6:13, nato pa je Jadran z večjo natančnostjo pri metu in pozorno obrambo prevzel vodstvo, ki je bilo na tretje četrtino dalje nad 20 tock. Breg se je zanašal predvsem na met iz razdalje, brez visokih igralcev pa je trpel tudi pod košem.

Jadran - Breg 88:61 (22:20, 42:34, 66:44)

Jadran: D. Batič 12, Žerjal 2, Ban 17, Slavec 11 (3 trojke), Marušič 12 (2), Franco 7 (1), De Petris 13, Malalan 8, Bernetič 4, M. Batič 2.

Breg: Schillani 7, M. Grimaldi 18 (2), Robba 6, Nadlišek, Sternad, Semec 3, Ferfoglia 8 (2), Cigliani 10 (1), Mattiassich, A. Grimaldi 9.

Ostali izid: Fogliano - Ajdovščina 64:86 (21:24, 36:44, 49:65)

Nadaljnji spored

Ponedeljak, 17. septembra, četrtfinala: 19.00 (G) Sokol - Alba Krmin, 21.00 (H) Bor - Ardit Isogas; sreda, 19. septembra, polfinale 19.00 Ajdovščina, 21.00 zmagovalca ponedeljkovih tekem.

Obvestila

AŠD SOKOL obvešča, da se s ponedeljkom, 17. septembra začenjajo vse redne dejavnosti v nabrežinskih telovadnicah s sledenimi urnkami: minimotorika - letniki 2007/2009 v sredah ob 16.15; motorika - letniki 2004 - 2006 v ponedeljkih ob 16. in sredah ob 17.15, minibasket - letniki 2001 - 2004 - v ponedeljkih ob 17. in sredah ob 18.15, odgovorni vaditelj Marko Švab; miniodbojka - letnice 2002 - 2004 v petkih ob 16.15 (naknadno bodo treningi še v ponedeljkih v Sesljanu, Šola Marchesetti ob 17. ure), vodi Lajris Žerjal; odbojka - letnice 2001 - v ponedeljkih in petkih ob 14.30, vodi Eleonora Zavadlav. Dodatne informacije ob vadbenih terminih in telovadnicah ali tudi telefonsko na 040 2011 (telovadnica).

OK VAL obvešča, da se v ponedeljek, 17. 9. oz. torek, 18.9 začenja nova odbojkarska sezona v štandreških telovadnicah. V ponedeljek in četrtrek od 17.30 do 19. ure za letnike 2001, 2002, 2003, 2004. Torek in petek od 16. do 17. ure, za otroke iz vrtcev ter od 17. do 18.30 za letnike 2005, 2006. Dodatne informacije: Tjaša 328-4133974.

OK VAL obvešča, da se začenja nova sezona v doberdobskih telovadnicah. Za predšolske otroke in prvošolce (2006 in mlajši) bo vadba v ponedeljek in sreda od 16. do 17. ure, (pričevanje 24.9). Za letnike 2003, 2004, 2005 bo v torkih in četrtkih od 15. do 16.30. (pričevanje 18.9). Treningi U12 in U13 že potekajo ob torkih od 16.30 do 18.30 in ob petkih od 17. do 19. ure. Treningi U13 in U14 deklet že potekajo ob ponedeljkih in sredah od 17.00 do 18.30 ter ob petkih od 15.30 do 17.00. Dodatne informacije: Ingrid 345 9527302 in Tjaša 328-4133974.

AŠD MLADINA organizira tečaj smučanja na plastični stezi, začetni in nadaljevalni tečaj z društvenimi učitelji, s pričetkom v torek, 25. septembra, 16.30-18.30. Za informacije in vpisovanja pokličite tel. št.: 347-0473606.

ODBOJKARSKA SEKCIJA AŠD BREG vabi starše letnikov 2001 in 2002 na informativni sestanek, ki bo v sredo, 19.9. ob 16.30 v občinskih telovadnicah S. Klajban v Dolini.

ODBOJKARSKA SEKCIJA AŠD BREG obvešča da bodo treningi za minivolley letnikov 2003, 2004, 2005 in 2006 potekali ob torkih od 17.00 do 18.30 in četrtkih od 16.30 do 18.00. Prvi trening bo v torek 25.9. v občinskih telovadnicah S. Klajban v Dolini.

AŠZ SLOGA sporoča, da prireja treninge za najmlajše v telovadnici openske nižje srednje sole in sicer: tečaj mini odbojke s poudarkom na gibalnih spretnostih ob torkih od 17.30 do 18.30 in četrtkih od 17.45 do 19.00. Začetek: v torek, 18. septembra 2012; dečki letnik '99 in mlajši torek in četrtrek od 14.30 do 16.00; deklice letnik '00 in mlajši torek od 16.00 do 17.30 in četrtrek od 16.00 do 17.45.

KOTLARKARSKA SEKCIJA ŠD POLET sporoča, da sprejema do konca tega tedna prijave na začetniški tečaj kotalkanja, ki poteka na kotalkališču v Repentaborški ulici vsak dan od 16. do 17. ure.

SMUČARSKI ODSEK SPDT obvešča, da se v sredo, 3. oktobra 2012 začenjajo telesne priprave za smučarsko sezono, namenjene odraslim, v telovadnicah Šole Codermatz v ulici Pindemonte 11 v Trstu, z začetkom ob 20.30. Za informacije in prijave pokličite na tel. št. 335 6123484.

ŠD KONTOVEL, odsek ritmična telovadba, vabi deklice od 4. do 8. leta na prvi trening, ki bo v ponedeljek, 17. septembra 2012, ob 17.00, v telovadnici na Kontovelu. Urniki treningov: ob ponedeljkih in četrtkih od 17.00 do 18.00. Toplo vabljeno! Za vpis in ostale informacije pokličite na tel. št. 338-5000643.

SPORTNA ŠOLA TRST - ŽZ BOR v sodelovanju z ZSŠDI vabita učence 3., 4. in 5. razredov osnovnih šola na uvajanje v atletiko ob ponedeljkih od 17.30 do 18.30 (16.30 - 17.30) in četrtkih od 16.30 do 17.30 s pričetkom 17. septembra 2012. Vadba bo potekala na stadionu 1. maja in na atletskem igrišču na Kolonji. Vpis in informacije: urad staciona 1. Maja; tel.: 04051377od 15. do 18. ure; sportnasolatrst.bor@gmail.com

ŠPRTNA ŠOLA TRST - ŽZ BOR v sodelovanju z ZSŠDI vabita učence 1., 2. in 3. razredov osnovnih šola na ure športne vzgoje ob ponedeljkih in sredah ob 16.30 do 17.30 s pričetkom 17. septembra 2012. Vpis in informacije: urad staciona 1. Maja; tel.: 04051377od 15. do 18. ure; sportnasolatrst.bor@gmail.com

PK BOR obvešča, da se začela vpisovanja za tekmovljanje, osnovno in nadaljevalno šolo plavanja ter za tečaje prilaganja na vodo za otroke od 4. leta starosti dalje. Za informacije in vpisovanje pokličite na 04051377 ob delavnikih od 14.00 do 16.00 ali osebno na stadionu 1. maja v Trstu.

SHINKAI KARATE CLUB sporoča datume in urnike treningov v mesecu septembra: vsak torek in petek začenši s torkom 18.9., barvani pasovi 18.00-19.00, odrasli 19.00-20.00. V tem urniku bodo tudi odprta vrata za zainteresirane zacetnike. Informacije: 338-7281332 (Sergij), 334-6218712 (Vida).

SK DEVIN prireja tečaje smučanja na plastični proggi v Nabrežini od septemb

Bruno Križman**MAORI****VS.****5.****PAKEHA**

Naslednje jutro smradu ni bilo več. Odkril pa sem, kje je bil izvor in se odločno odpravil v mestni park z dušatom in več mlak, iz katerih se zelo močno, močno ali pa komaj kadi. Manjša korita ležijo nekoliko nižje od travnate površine. Prizori so edinstveni in si sledijo z veliko pogostostjo. V nekaterih se ustvari kot jabolko velik mehur in nato izgine v sredini koncentričnih kolobarjev. Drugie se ne napenjajo mehurji. Iz blatne površine enostavno brizgne tanek curek. Smeri in višine so prenenetljivo različne. Dolgo opazovanje in usmerjanje pozornosti na eno samo točko bo razkrilo, da iz določenih mest brizga visoko, iz drugih vedno nizko. So tako mesta, kjer brizgne poševno. Očitno je pod površino nastavljena mreža cevk, ki delujejo po lastnih danošči. Fantastična je večja vodna površina, primerljiva z nekaj vaškimi kali, kjer brizganja ni, se pa iz vode močno kadi. Ogled tega jezercu je treba prilagoditi vetrovnim razmeram, kajti neprjetno se je znati v oblaku pare prepojene z žveplom. Očitno pa je tudi pri tem jezercu vse urejeno pod vodno gladino. Včasih je nad vodo skoraj čisto, drugič se dejavnost v par sekundah za nekajkrat poveča.

Omembje vredno pa je, da se na sipline, ki so posejane po vodni površini redno spuščajo ptice in po tleh iščejo kako hrano, verjetno njim ustrezne soli. Ena stranica parka meji na naseljeno področje, kjer se iz številnih vrtičkov prav tako kadi. Gospodinjstva imajo na

kopica manjših gejzirjev, najbolj slikovite pa so blatne mlake, kjer je aktivnost enaka kot v mestnem parku, le da je obseg za nekajkrat večji. Obširnejše so bule, ki se ustvarjajo, višji so curki in počasi se rahlo premikajo večje mase sivega blata. Prizore bi lahko primerjali s kuhanjem ajdove polente v orjaškem kotlu. Obisk je povezan tudi z možnimi neviščnosti. Priliv obiskovalcev je zelo velik. Če posameznik naleti na potnike dveh avtobusov s kitajskimi ali japonskimi turisti, mora brezpogojno najprej

V majhnih koritih se napihujejo mehurji in neprestano brbota blato

Para se iz vodne gladine dviguje v nerednih časovnih presledkih. Ptice kljub prisotnosti žvepla na sipini iščejo hrano

Bolje je, da se temperaturo vode ne preveri z roko

Akvarelne barve na velikem jezeru

Slikanice v jeziku
Maori niso bile posebno velika kulturna pridobitev

Na sodišču v Rotorui sta leseni skulpturi svarili obtožene

bitev zemljišča. Zadel sem točno v sloviti »Waitangi treaty«.

Vstopili smo v dvorano. Bila je podobna kakemu »marae« ali leseni zgradbi, kjer so Maori imeli svoje splete ali parlamente. Za predsedstvom sta bili na steno pritrjeni dve leseni skulpturi spačenih izrazov, podobni tistim, ki jih Maori prikažejo med »hako«. Predsednik je bil pakeha, zapisničarka Maorka. Po uvodnih formalnostih je za besedo zaprosil odvetnik tožene stranke in predlagal odlog. Sodnik mu ga je takoj dodelil in sklical novo obravnavo za dva dni kasneje. Ko me ne tam ne bo več.

Tožnica ni bila posebno zadovoljna. »Moje pleme ni nikoli podpisalo po-

voljo geotermalno vodo, kar tudi iz finančnega vidika ne more biti slabo. Ob zelo aktivnih vrelcih pa so opazne usahle ali skoraj neaktivne mlake. Ker so podzemne moči na tem kraju v očitni recesiji, se brizganje in napihanje dogajata v dokaj počasnem ritmu. To omogoča zelo natančen ogled vsakega pojava. Mestni park, znan kot Paradise valley springs, je vsekakor drugorazredna točka v sami Rotorui. V neposredni bližini mestnega središča je eno tolikih novozelandskih čud: Te Puia.

Turistično obiskovanje zanimivosti je na Novi Zelandiji urejeno na popolnoma komercialni ravni. Vse se plača, vendar pa tudi vse deluje. Tujec, ki pride v Rotoruo, bo najprej želel v Te Puio. Če že ne potuje v organizirani skupini, bo na avtobusni postaji lahko narocil katerikoli izlet v bližnjo in daljnjo okolico. Vse bo nato delovalo brez neviščnosti. Je pa Te Puia tako blizu, da se do njega gre lahko kar peš. Dva kilometra na koncu Fenton street. Ali pa z avtobusom mestnega potniškega prometa. Na koncu vse dogaja, se lahko večkrat vidi paro, ki se dviga iz enega tamkajšnjih gejzirjev.

Posamičen obisk ima velike prednosti. Človek ima možnost, da se po volji ustavi na mestih, ki so zanj najbolj slikevit in brez časovnega priganjanja opazuje delovanje narave, ki v tem krajtu ne kaže najmanjšega namena, da bi se umirila. Glavna točka je gejzer Pohutu. Njegovo žrelo je postavljen na dokaj izpostavljenem mestu. Višina vodnega curka doseže nekje do 10 metrov, čeprav povsod piše, da se dvigne tudi do 30 metrov. Voda nato pada v brezno pod žrelo in na svoji poti pušča slikovite usedline. V tem geotermalnem parku je še

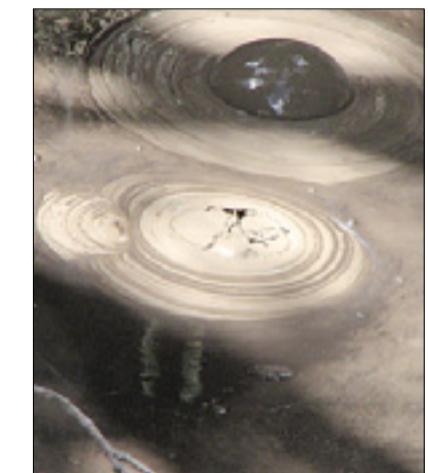
Maorka iz Rotorua

obiskati vse ostale zanimivosti in pustiti Pohutu za kasnejši čas. Vsak Azijec bo namreč ob Pohutuju nastreljal po sto posnetkov in na vsakem bo tudi eden od sopotnikov.

Omenil sem že majhno razočaranje nad izkupičkom etnoloških ciljev iz Rotorue. Računal sem na nekaj, ki bi spadalo v družbeno-politično poglavje. Ne vem... maorsko društvo »edinost«, maorski »dnevnik«, maorski »narodni dom«....

Maori možnost opraviti celotno šolanje v svojem jeziku. Na ostalih šolah naj bi se »Pakehe« učili maorskega jezika. Imel sem smolo. Bil je zadnji dan pouka in tajnica, v urad katere sem prodrl, ni kazala razpoložljivosti za razgovor. Odslovila me je po kratkem postopku in med dijaki in dijakinjami, ki so švigli sem ter tja, nisem našel odrešega človeka z narodnoobrambnim nabojem. V mestni knjižnici sem vprašal po čtvrti v maorskem jeziku. Imeli

so le nekaj slikanic, ki nikakor niso bile podobne šolskemu učbeniku. Klasični »times«, »Maori times« ni obstaja. Zadnjo možnost je predstavljalo sodišče! Pred njim (žal sem pozabil napisati kako se je ustanova imenovala v maorskem jeziku) je čakala večja skupina ljudi in iz dnevnega reda je bilo razvidno, da se bo ob 10. uri začela razprava. Med čakajočimi je bilo več očitnih Maorov. Ženska, ki je bila stranka v postopku, mi je povedala, da bo do razpravljalci o njeni tožbi za prido-

letu 1840 za zemljo Angleži dali lastniku dve ogledalci, motiko in odrezek svile, bodo novi lastniki danes lahko dobili desetine ali stotisoče dolarjev.

Razočaran od izplena narodnoobrambne narave, sem se usmeril v naročavo, ki v geotermalnem parku Wai-O-Tapu ponuja še precej več kot mestni Te Puia. Posebnost nekaj oddaljenejšega parka je raznobarvnost. Malo je izbruhot, čeprav marsikje voda vre in so okoli kalov postavljene table z opozorilni na vodo s temperaturo pri 100 stopinjah. Blato brbota pretežno v globokih kotanjah. Najbolj grozljiv je »Inferno crater«, čigar ime že vse pove. Uredniki priložnosti zgibanke so se pekla poslužili še pri »Devil's home«. Iz globokega brezna uhajajo plini in hlapovi, ki so na stene nanesli sive do modre lise mineralov. »Artist's palette« je mirna vodna ploskev, na kateri se na različnih mestih bleščijo površine z akvarelнимi barvami. Zelena in rdeče-oranžna sta čudoviti. Obširno laguno je mogoče prečkati po lesenem hodniku. Na nasprotni strani je še več vulkanske aktivnosti. Voda sicer ne vre, robovi pa so zgrajeni iz krhkih sten pretežno rdeče in rjaste barve. Prav na zadnji točki se je v »Devil's bath« zlodej kopal. V več desetih metrov širokem jezeru se zbira voda zgorne ležečih kalov. Voda je mrzla in populoma rumene barve. Ob posebnih vremenskih okoliščinah pa lahko izgleda zelenasta. Wai-O-Tapu vsebuje še »Primrose terrace«, kjer se usedajo minerali med odtekanjem iz največjega »Champagne pool«. Površina je rahlo nagnjena in zelo podobna skladu snega ali ledenuku. Ob sončnem vremenu se po površini lepo svetlika odtekajoča voda. Navidezno bi se skladove usedlin lahko imelo za ledenuku. Ogled Wai-O-Tapuja se lahko opravi v poldrugi uri, ali tudi prej. Izplačajo pa se postanki pri najbolj zanimivih točkah in uživanje ob mogočnosti narave. V tem parku, kjer je raznolikost izbruhanih mineralov bogatejša kot druge, so marsikje debla dreves prekrita z lisajo rdeče barve. Po sipinah svoje soli iščejo majhne in večje ptice.

-----Se nadaljuje

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Terenski prispevki – Mi smo optimisti!
20.30 Deželni TV dnevnik, sledi Utrijevangelija in Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.30 Variete: Unomattina in famiglia **10.55**
 Rubrika: ApriRai (v. C. De Ponti) **11.10**
 Nan.: Un ciclone in convento **12.00** Variete: La prova del cuoco (v. A. Clerici) **13.30**
 Dnevnik **14.00** Rubrika: Easy Driver **14.30**
 Rubrika: Lineablu **15.30** Rotocalco: Le amiche del sabato **17.00** Dnevnik **17.15**
 Aktualno: A Sua immagine **17.45** Rubrika: Passaggio a Nord Ovest (v. A. Angela) **18.50** Kvizi: L'eredità (v. C. Conti) **20.00**
 Dnevnik **20.30** Športni dnevnik **20.35** Igra: Affari tuoi **21.10** Show: Ti lascio una canzone (v. A. Clerici) **0.10** Un canto di pace

°5 Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Prometne informacije in vremenska napoved **8.00** Dnevnik **9.05** 13.40 Nan.: Belli dentro **9.35** Nan.: The Circle of Life **10.35** Film: Patch Adams (dram., ZDA, '98, r. T. Sahdyac, i. R. Williams, M. Potter) **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **14.10**

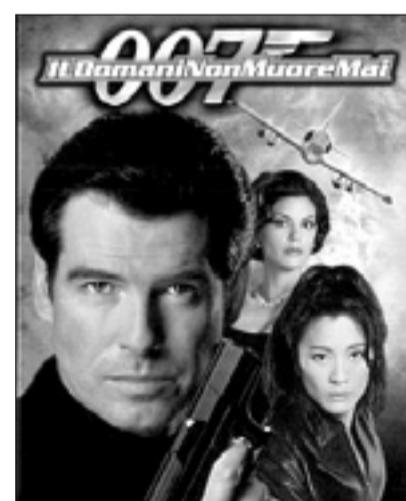

Rai Due

7.00 Risanke: Cartoon Flakes Weekend **8.50** Nan.: Il diario di Bindì **9.15** Nad: The Latest Buzz **9.40** Nan.: The Elephant Princess **10.05** Rubrika: ApriRai **10.15** Aktualno: Sulla via di Damasco **10.50** Nan.: La peggiore settimana della nostra vita **11.30** Film: La nave dei sogni San Francisco (rom., Nem., '07) **13.00** Dnevnik **13.25** Rubrika: Dribbling **14.00** Film: Tuck everlasting – Viver per sempre (dram., ZDA, '03) **15.30** Nan.: Squadra speciale Lipsia **16.15** Nan.: Squadra speciale Stoccarda **17.05** Sereno variabile **18.05** Rubrika: 90° minuto **18.35** Nan.: Sea Patrol **19.30** Nan.: Il Clown **20.25** Žrebanje Lota **20.30** Dnevnik **21.05** Nan.: Castle **21.55** Nan.: Body of proof **22.35** Dnevnik in rubrike

Rai Tre

7.00 Rubrika: Magazzini Einstein **8.00** Dok.: Gate C **8.30** Rubrika: Cult Book **9.00** Film: Il grande valzer (dram., ZDA, '73) **11.10** Nan.: Pepper Anderson, agente speciale **12.00** Dnevnik in šport, sledi Speciale Tg3 **12.25** Aktualno: Tgr Il Settimanale **12.55** Rubrika: Kilimangiaro Album **13.10** Nan.: 14° Distretto **14.00** Deželni dnevnik, sledi Dnevnik **14.50** Aktualno: Speciale Tg3 **15.20** Film: Il viaggio dei dannati (dram., VB, '76) **17.30** Film: Chi ha incistrato Roger Rabbit? (fant., ZDA, '88) **19.00** Dnevnik, deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Variete: Blob the Bestial **20.15** Nan.: Un caso per due

21.05 Film: 007 – Il domani non muore mai (voh., VB/ZDA, '97, r. R. Spottiswoode, i. P. Brosnan) **23.10** Dnevnik in deželni dnevnik **23.50** Rubrika: Un giorno in pretura

Rete 4

8.05 Nan.: Pacific Blue **8.55** Nan.: Hunter **9.50** Nan.: Carabinieri 5 **10.50** Aktualno: Ricette di famiglia **11.30** Dnevnik in vremenska napoved **12.00** Nan.: Un detective in corsia **12.55** Nan.: La signora in giallo **14.05** Dnevnik **14.45** Aktualno: Lo sportello di Forum (v. R. Dalla Chiesa) **15.30** Film: Perry Mason – La donna del lago (krim., ZDA, '88) **17.00** Nan.: Monk **18.00** Rubrika: Pianeta mare **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nan.: Tempesta d'amore **21.10** Nan.: Law & Order – Unità speciale **23.00** Nan.: Law & Order – Los Angeles **0.00** Film: Un giorno di ordinaria follia (dram., '93, i. M. Douglas)

Tele 4

7.00 8.30 Deželni dnevnik **7.25** 16.00 Dok.: Jacopo da Ponte e il Bassanesimo **8.00** 14.05 Dok.: Borgo Italia **11.30** Film: La segretaria quasi privata (kom., ZDA, '57, i. K. Hepburn) **13.10** Dok.: Splendori d'Italia **13.30** Dnevnik **13.55** Antiche ville del Friuli Venezia Giulia **16.35** Dnevnik **17.00** Risanke **19.00** Aktualno: Salus Tv **19.10** Dok.: Il portolano **19.30** Dnevnik **20.00** Aktualno: Super Sea **20.30** Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.55** Film: Labirinto letale (fant., ZDA, '82, r. S. H. Stern, i. T. Hanks)

22.40 Rotocalco Adnkronos **23.00** Deželni dnevnik in vremenska napoved **23.25** Koncert: Voci dal Ghetto "Giardino in sogno a S. Pietroburg"

Slovenija 1

6.05 Kultura (pon.) **6.15** Odmevi (pon.) **7.00** Zgodbe iz školke **7.15** Raz.-pou. odd.: Radovedni Taček **7.30** Poučna odd.: Iz popotne torbe **7.50** Nan.: Bine **8.10** Medvedek Sladkosnedek **8.35** Lutk.-moz. odd.: Studio Kriščaš (pon.) **9.15** Biba se giba (risanka) **9.40** Kviz: Male sive celice (pon.) **10.25** Dok. film: Raca po Lucyjino **10.40** Nan.: Polna hiša živali (pon.) **11.15** Film: Pogumna Chrissa **13.00** Poročila, športne vesti, vremenska napoved **13.20** Tednik (pon.) **14.20** Alpe-Donava-Jadrans **15.05** O živalih in ljudeh **15.30** Na vrtu **15.55** Dok. odd.: Concorde – rojstvo legende **17.00** Poročila, vremenska napoved in športne vesti **17.15** Čez planke: Hrvaška Istra **18.25** Nan.: Village Folk **18.35** Ozare **18.40** Risanke **18.55** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.25** Utrip **20.00** Slovenska popevka 2012 **22.15** Film: Kapitalizem – Ljubeznička zgodba (dok., VB, '09, r. M. Moore) **0.20** Poročila

Slovenija 2

9.15 Skozi čas (pon.) **9.35** Pogledi Slovenije (pon.) **11.00** Vrnitev Primorskem matični domovini, prenos iz Kopra **12.00** Slovenci in Italiji **12.35** Dok. serija: Bolnišnica Golnik **13.10** Osmi dan (pon.) **13.45** Festival fens 2012 - otroški **15.30** Paraolimpiske igre: Zaključek, pon. **16.30** Športni iziv **17.00** Nogomet: Kvalifikacije za svetovno prvenstvo 2014, Norveška: Slovenija, posnetek iz Oslo, pon. **18.50** Nogomet: Simfonija UEFA **19.15** Nogomet: FIFA magazin **19.50** Odbojka: Kvalifikacije za evropsko prvenstvo (M), Slovenija: Ukrajina, prenos iz Maribora **21.50** Sobotna glasbena noč **23.35** Na lepše **23.55** Brane Rončel iz-za odra (pon.)

Slovenija 3

6.00 Dnevnik Tv Maribor **6.30** Primorska kronika **8.00** 9.05, 21.30 Žarišče **8.20** Novinarska konferenca Igorja Lukšića o aktualno-političnih zadevah **13.30** Prvi dnevnik **16.10** Na tretjem... **17.30** Poročila ob petih **17.40** 21.50 Kronika **19.00** Dnevnik ob 19.00 **20.00** 22.55 Satirično oko **20.25** Politik, to sem jaz! **20.55** 23.45 Svet v besedi in sliki **21.05** Utrip

22.50 Film: Il destino di un cavaliere (pust., ZDA, '01, i. H. Ledger)

La 7

7.00 Aktualno: Omnibus **7.30** Dnevnik **10.00** Aktualno: Bookstore **11.15** Reportaža: That's Italia **12.20** Rubrika: L'erba del vicino **13.30** Dnevnik **14.05** Film: In good company (kom., ZDA, '04) **16.10** Nan.: La regina di spade **18.05** Nan.: L'ispettore Barnaby **20.00** Dnevnik **20.30** Aktualno: In Onda **22.35** Atlantico Pacifico: l'ultimo treno per Obama

POP Pop TV

7.00 Risane in otr. serije **10.00** Nan.: Castle **10.55** Nan.: Razočarane gospodinje **11.50** Dok. serija: Zvezde pred kamero **12.50** Dok. serija: Opremljamo za najemnike **13.20** Kuharski mojster (resnič. serija) **14.20** Film: Pogreta ljubezen (rom., ZDA, '09) **16.05** Nan.: Franklin in Bash **17.00** Film: Skrivnosti mladih src (kom., '98) **18.50** Recepti: Ljubezen skozi želodec **18.55** 24UR - vreme **19.00** 24UR - novice **20.00** Sobotni filmski hit: Morilci (akc., ZDA, '10, r. R. Luketic, i. A. Kutcher, K. Heigl) **21.50** Film: Splendori d'Italia **13.30** Dnevnik **13.55** Antiche ville del Friuli Venezia Giulia **16.35** Dnevnik **17.00** Risanke **19.00** Aktualno: Salus Tv **19.10** Dok.: Il portolano **19.30** Dnevnik **20.00** Aktualno: Super Sea **20.30** Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.55** Film: Labirinto letale (fant., ZDA/VB, '82, r. S. H. Stern, i. T. Hanks)

Kanal A

7.45 Nan.: Merlinove pustolovščine **8.40** Nan.: Moja super sestra **9.05** Film: Večno mlad (pust., ZDA, '92, i. M. Gibson) **10.55** Astro Tv **12.25** Urbani freestyle ekstremni športi **12.45** Fantastična Beekmana (resničnostna serija) **13.20** Film: Smrtonosni let (akc., ZDA/VB/Romunija, '07) **15.15** Film: Moj pes (dram., ZDA, '00) **17.05** Dok. serija: Posel mojega življenja **18.00** Svet **18.30** Pazi, kamera! **19.05** Adrenalin

20.00 Film: Black rain (dram., ZDA, '89, i. M. Douglas) **22.20** Film: Umazani ples 2 (rom., ZDA, '04)

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar in napovednik; 7.25 Prva izmena: dobro jutro; Kulturni dogodki; 9.00 Glasbene muze; 10.00 Poročila; 10.15 Prva izmena: Indija, dežela tisočerih presenečenj; 11.00 Studio D - Odprtja za srečanja; 12.00 Ta razojanski glas; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.15 Morski val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica: Jazz odtenki; 18.15 Mala scena: Boris Pahor: Vila ob jezeru – dramatizacija romana, režija Jože Peterlin, 2. del; 19.35 Zaključek iz-za odra (pon.)

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

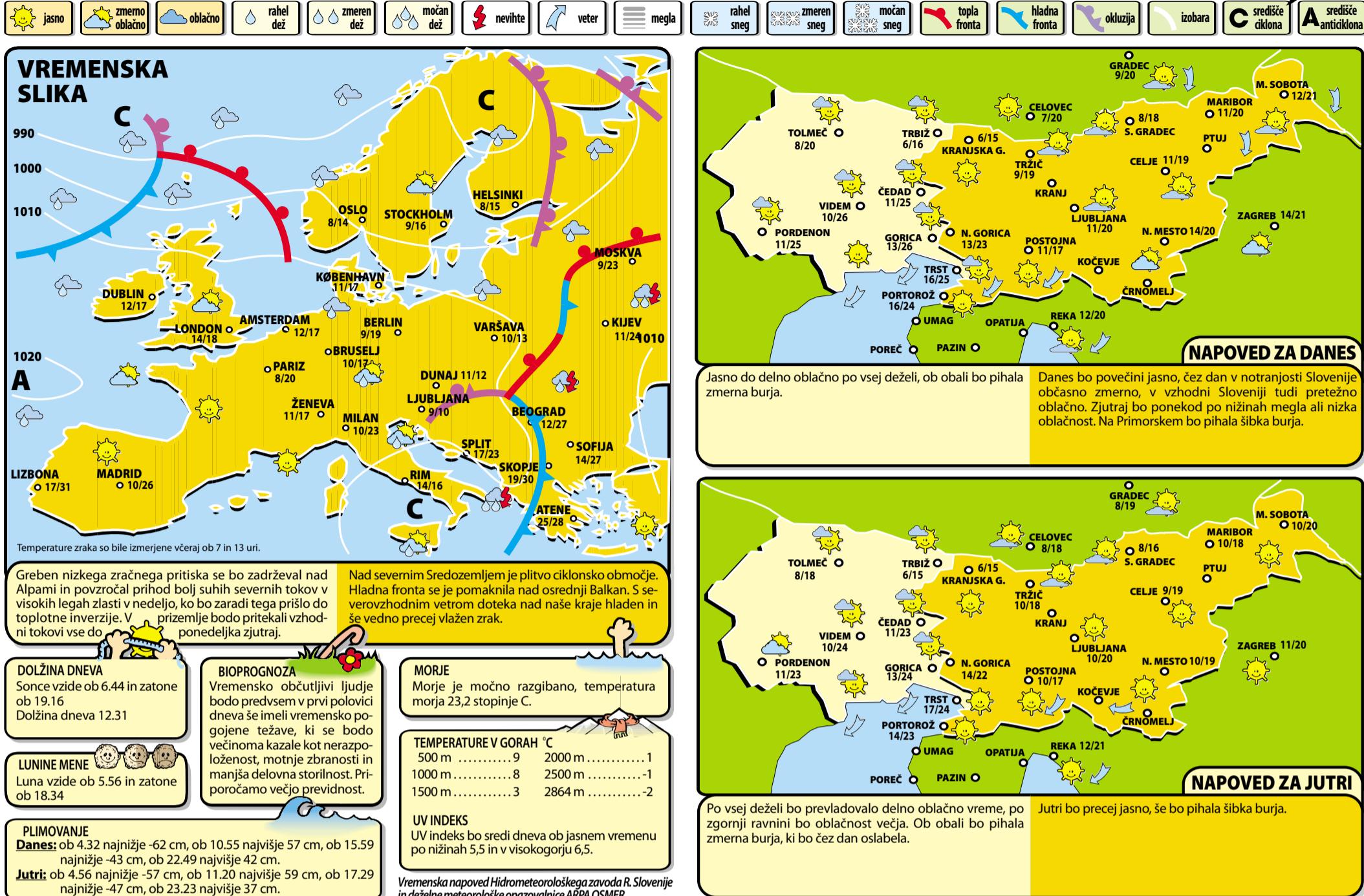
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 5.00 Jutro na RK; 6.45 Kronika; 7.00 Jurjanjik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 9.00 Sobotna in pol; 9.10 Prireditve danes; 12.00 Kulinarčni kotiček; 12.30 Opol-dnevnik; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Odaja na morju in pomorščakih; 14.45 Evrotip; 15.30 DIO; 16.16 Svežemodra selekcija; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Radijski dnevnik in kronika; 20.00 Večer na RK; 20.05 Legende; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Poletna promenada.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jurjanjik dnevniki; 8.00 Calle degli orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.45, 12.15 Pesem tedna; 9.00 Gostje tedna; 9.35 Appuntamenti d'estate; 10.15, 19.20 Sigla single; 10.25 Televizijski programi - zaključek; 10.33, 14.35 Glasbena leštvec; 11.00-12.00 Per un'ora di radio; 12.30 Dogodki dneva; 13.35 My chance on air; 14.00 Slot Parade/Playlist; 15.00 La radio a scuola; 15.30 Dogodki dneva; 16.00-18.00 E ...state freschi; 18.00-19.00 London Calling; 19.00 La Via Francigena del Sud; 19.30 Večerni dnevnik - Sport: Rosso di sera; 20.00 Pic-nic Elettronique; 21.00 Radio Indie music like; 22.00 Proza; 22.30 Sonoramente Puglia; 23.00 Rock '90; 0.00 RSI.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.10 Rekreacija; 6.15 11.2, 11.3 - nočna kronika; 7.00 Jurjanjik dnevniki; 7.30 pregled slovenskega tiska; 7.40 Čitalnica; 7.45 Vremenska napoved: 8.05 Ringaraja; 9.05 Program za mlade; 10.10 Kulturomat; 10.30 Gori, dolni, naokoli; 10.50, 16.15, 19.30 Obvestila; 11.45 O živalih; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Obvestila in

MEDIJI - V včerajšnji izdaji francoske revije Closer magazine Objava fotografij s princoso Kate zgoraj brez »užalostila« prinčevski par

PARIZ - Francoska revija Closer magazine je napovedala objavo fotografij soprega britanskega princa Williama, Catherine s počitnic v Franciji minuli teden, na katerih je Kate "zgoraj brez". Slavni par, ki je trenutno na obisku v Maleziji, se je že pred objavo že odzval v sporočil, da sta užaloščena zaradi vnaprej napovedane objave fotografij. "Če je dogodek resničen, to pomeni, da se je čas zavrel 15 let nazaj," je za AFP dejal vir, ki potuje skupaj s parom. S tem je imel v mislih na veliko medijsko zanimanje za Williamovo zdaj že pokojno mamo, princeso Diano, ki je umrla v Parizu leta 1997 na begu pred paparaci. Vir je še dodal, da monarhija preiskuje avtentičnost fotografij in bodo "nato sprejeli odločitev, kaj storiti".

Closer magazine je prek svoje spletnne strani povabil svoje bralce, naj kupijo najnovješo številko in uživajo v "fotografijah, za katere svet komaj čaka, da jih vidi: cambrška vojvoda zgoraj brez na terasi gostišča". Revija (izšla je včeraj) je nato dejansko objavila nejasne fotografije, na katerih naj bi bila Kate med počitnicami v zasebni hiši v Provansi na jugu Francije oblečena samo v spodnji del črnobelega bikinija.

Na objavo fotografij so se odzvali tudi v uradu St. James's Palace, ki je palača princa Williama in njegove soprove. Poudarili so, da je objava groteskna in docela neodgovorna. "Njuni visokosti sta izredno užaloščena zaradi francoske objave in fotografa, ki je na tako grotesken in povsem neodgovoren način vdrl v njuno zasebnost. Dogodek spominja na najhujši izgred medijev in paparakov v času življenja princese Diane, valižanske princese, in toliko bolj bega vojvodo in vojvodinjo. Njuni visokosti sta v odmaknjeni hiši pričakovala vso zasebnost. Nepredstavljivo je, da je nekdo posnel takšne fotografije. Uradniki, ki delujejo v imenu njunih visokosti, še že posvetujejo z odvetniki o možnostih, ki so na voljo

Revija Closer je v prodaji od včeraj

vojvodi in vojvodinji," so zapisali v uradno St. James's Palace.

Urednica revije Laurence Pieau je v odzivu zagovarjala objavo fotografij in dodala, da so na prodaj za objavo po vsem svetu. "Te fotografije niso niti najmanj šokantne. Kažejo mlado žensko, kako se sonči zgoraj brez, tako kot milijoni žensk na plažah," je dejala v zagovor. Kot je še pojasnila, je lokalni časnik La Provence na jugu Francije, kjer sta počitnikovala William in Kate, že objavil fotografije para, kako se sončita na terasi, kjer so bile nato posnete fotografije razgajljene Kate.

"Še vedno so na spletu. Nihče se ne zgraža," je dejala Pieaujeva. Revija Closer ima ekskluzivno pravico do fotografij Kate zgoraj brez, a jih namrava prodati drugim revijam po vsem svetu. Koliko je revija plačala za fotografije, urednica ni že zelela razkriti. Je pa povedala, da je fotografije posnel profesionalni fotograf, s katerim je revija v preteklosti že sodelovala.

Objava fotografij je za britansko kraljevo družino nova neprijetnost po nedavni objavi golih fotografij Williamovega brata Harryja v britanskem tabloidu. (STA)

CENE Najdražja mesta na svetu Oslo, Zürich in Tokio

ZÜRICH - Študija švicarske banke UBS je pokazala, da so Oslo, Zürich in Tokio najdražja mesta na svetu, največja kupna moč pa je prav v Zürichu, ki je finančna prestolnica Švice. Najnižje je uvrščata indijski mesti New Delhi in Mumbai. Ljubljana se je uvrstila na 43. mesto. Švicarska banka je primerjala cene 122 dober in storitev 72 mest po svetu in ugotovila, da sta dve od treh najdražjih mest na svetu v Evropi. Trojici najdražjih sledijo Ženeva, Koebenhavn, Luxembourg, Stockholm, Caracas in London.

V primerjavi višine plač največ zaslužijo v Zürichu, sledita pa mu Ženeva in Koebenhavn. Oslo, ki po rezultatih študije velja za najdražje mesto na svetu, je po višini plač na četrtem mestu.

TA TEDEN EDINOST PRED 100 LETI

Edinost poziva tržaške Slovence, naj vpišejo svoje otroke v slovenske šole. »Ohranimo svojo dedino! Pri Sveti Mariji Magdaleni Zgornji je novo poslopje otroškega vrtca družbe sv. Cirila in Metoda dovršeno.

Lično poslopje s svojim vrtom in lepim razgledom: toliko stavbena, kolikor šolska komisija sta se prav pohvalno izrazili o vsej stavbi.

S tem novim zavetiščem naših otrok je izpopolnjena praznina, na katero smo gledali z morečo skrbjo bodočnosti nasproti. Kakor da bi viselo prokletstvo nad tem našim življem v Sveti Mariji Magdaleni Zgornji, je načinoma, a stalno delovalo strupeni vpliv tujinstva na nežnih srcih naše mladine tako, da je, popolnoma odturnjena svojemu narodu, z zaničevanjem odvračala svoj materini jezik. Kje drugje je oče, kje mati, da bi bila tako zasplojena in neznačajna, da bi svoje otroke vzgajala v tujem jeziku ter jim v nežnih srcih skrunila ljubezen in spoštovanje do lastnega materinega jezika? Takov zločin na lastni krvi je možen le še med našimi zavedenimi rojaki v onem predelu naše okolice.

Rojaki, Magdalčani! Ali naj res dopustimo, da nam tu propade slovenski rod?! Ne! To se ne sme zgoditi!! Pri Sveti Mariji Magdaleni Zgornji mora priti novo življenje narodnega preporoda: prenehati mora potujčevanje naše nežne dece, da izgine sramota renegatstva in jančarstva.

Magdalčani! Proč s ponizevanjem in zatajevanjem svojega slovenskega jezika! Bodimo možje, jekleni značaji, zvesti sinovi svojega rodu! In k temu ravno naj pripomore naš slovenski otroški vrtec, kjer se bodo naši otroci učili v svojem jeziku in se jim bo vcepljalo v nežna srca spoštovanje in ljubezen do materinega jezika. V tem novem zavetišču bodo zavarovani proti vsem slabim vplivom ulice. Bodite uverjeni slovenski starši, da Vas bodo otroci hvaležno ohranjali Vaš spomin. Pridite in vpišite svoje otroke v slovenski otroški vrtec!

TA TEDEN PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

Pri spomeniku v Buzovici je tokrat potekala dvaintrideseta obletnica smrti bazoviških junakov. »Množica slovenskih in italijanskih antifašistov se je poklonila spominu in veliki svetli žrtvi bazoviških mučenikov. Pred spomenikom na bazoviškem strelšču so se zbrali predstavniki raznih protifašističnih in partizanskih organizacij, naprednih političnih strank, zlasti mnogo pa je bilo mladine.

Uradno proslavo obletnice ustrelitve štirih bazoviških junakov je otvoril Veselin Španger, ki je dejal, da je pred dvaintridesetimi leti njih kri oškropila to našo kraško zemljo in njih triplja so obležala na tem kraju, ker so zahtevali svoje pravice, pravice slovenske manjšine. Zahtevali so pravice enakopravnega državljanja in boljšo bodočnost za kmeta in delavca. Za iste cilje je pozneje žrtvovalo življenje na tisoči in tisoči borcev.

Po enominiutem molku vseh prisotnih je zapel bazoviški pevski zbor žalostnika Žrtvam. Nato je stopil pred mikrofon prof. Zorko Jelinčič, ki je v slovenščini orisal sedanji položaj slovenske skupnosti, ki živi v Italiji. Podrobno je navedel vrsto kršitev mednarodnih obveznosti in splošnih pravic človeka in predvsem podčrtal raznarodovalne gradnje v devinsko-nabrežinski občini.

Govornik je podčrtal, da to ni le en slučajni ali izolirani pojed, temveč da gre za široke načrte revanšizma in fašističnih krogov, ki skušajo na najrazličnejše načine raznaroditi naše področje. Zato tudi tako odlagajo z izvajanjem sprejetih obveznosti, za kar nosi prvenstveno odgovornost krščanska demokracija kot vodilna stranka. V takih pogojih je svetel vzgled bazoviških junakov še zlasti pomemben in važno je dejstvo, da je pričelo tudi novo mlado pokolenje hoditi po isti poti borbe proti novemu fašizmu, borbe za pravice našega ljudstva. Sami bomo branili naše pravice proti komurkoli. Nato je spregovoril še Giovanni Postogna, ki je orisal mučno ozračje, ki je vladalo v letih fašizma in zmagovali vseljudski odpor Italijanov in Slovencov proti fašizmu.«